★ KÜRDİSTANLI MARKSİST

Kürdistan Komünist Hareketi
Yayın Organıdır
Sayı: 4, Eylül 1990

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eylemi olacaktır! ★ Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!

İÇİNDEKİLER

Kadınlar Ayrı mı örgütlenmeli - Senem Toprak
□
Bitmesi Gereken Tartışma - K. Karaca
□
Yoldaşlara Mektup - H.Barzani
□
'Sosyalist Blok'un 'Sosyalizmi' - D. Dinar
□
Gelecek, Komünist Hareketi Yaratanlarındır S. Cengiz
□
Yol Arkadaşlarımıza - Rahmi/Kadir
□
Kürdistanlı Marksist'e - Y. Şahin
□
Kürdistanlı Marksist'le Birlik - K. Salvar
□
'Komünistler Birliği' Üzerine - S. Cengiz
□
Sınıfın Birliği mi, Sınıf İşbirliği mi - C.Ş.Yavuz
□
Ortacı Bir Tutum - S. Cengiz
□
Önümüzdeki Hedef - K. Karaca
□
Bir Program Etrafında Birleşelim-Şahin/Cengiz
□
Basın Bildirisi: 'Haklı Dayak Yoktur'
□
Bir Dev'in Anısına

Mart-Nisan Olayları ve Sonrası

Seyfi Cengiz

Kitle hareketi

Savur'daki çatışmada öldürülen PKK'lı K.Dündar'ın cenazesinin toprağa verildiği gün (14 Mart) 'Özel Tim'in halka ateş açması üzerine Nusaybin'de patlak veren kitle hareketi kısa zamanda Cizre, Silopi, İdil, Midyat, Derik, Dargeçit, Kızıltepe, Lice, Diyarbakır ve Batman'a sıçramış, Nisan başlarına kadar süren protesto yürüyüşleri ve kepenk indirme eylemlerine binlerce, onbinlerce kişi katılmıştı.

TC. terörünü protesto eylemleri kitlesel açlık grevleri biçimi altında cezaevlerinde ve dışarda Haziran başına kadar devam etti.

Mart-Nisan olayları boyunca birçok direnişçi öldürüldü, çok sayıda kişi yaralandı, yüzlerce insan gözaltına alındı ve işkence gördü.

Sonuçta, kitle hareketi yalıtıldı, pasifize edildi ve bastırıldı.

Büyük ölçüde kendiliğinden bir karekter taşıyan kitle mücadelesi belli koşullarda bir devrimin başlangıcı olabilirdi.

Komünistler bu olaylardan ders çıkarmasını bilmeli, yakın bir gelecekte yeniden ortaya çıkabilecek benzer patlamalar sırasında Kürdistan İşçi Sınıfının öne çıkabilmesi için zorunlu ön faaliyete derhal girişmeli, ciddi ve süratli bir hazırlık çalışması yürütmelidirler.

İşçi sınıfı içinde propaganda, ajitasyon ve örgütlenme faaliyeti mümkün en kısa zamanda başlatılmak zorundadır. Kaybedilecek zaman yoktur. Mart-Nisan olayları karşı karşıya bulunduğumuz görevin ne denli aciliyet taşıdığını sorumluluk taşıyan herkese öğretmiş olmalıdır.

➡

Ya Marksizm Ya da Milliyetçilik

Kürdistanlı Marksist'in dördüncü sayısı dizgi ve baskı işlerindeki pürüzler nedeniyle gecikmeli olarak çıkıyor. Gelecek sayıların daha sık peryodlarla çıkarılmasına çalışılacaktır.

Geçen süre içinde "Tekoşincilere Açık Mektup" taki çağrı üzerine Tekoşin'in eski kadroları tutum bildiren yazılar gönderdiler. Bu yazılara elinizdeki sayıda yer verdik. Tekoşin'in eski kadrolarının büyük bölümü Kürdistanlı Marksist'i destekliyor. Tekoşinci kuşak başka geleneklerden komünistleri de kapsayan Komünist Hareket'in çevresinde birliğini yeniden kurmaktadır. Geçen sürede Komünist Hareket azımsanmayacak bir kuvvet topladı, mesafe katetti. Kürdistanlı Marksist'in her sayısı ile birlikte yeni ilişkiler, yeni yoldaşlar edinmekteyiz. Kürdistan'da yaman bir Komünist Hareket doğuyor. Komünist Hareket'in önünü kesme çabaları boşa çıkarılıyor.

Komünist Hareket, Kürdistan komünistlerinin şu andaki merkezi görevini işçi hareketinin öncülerini komünizme kazanmak, Kürdistan'da devrimci ve militan bir işçi partisi inşa etmek olarak belirliyor; propaganda faaliyetini, komünist kadroları birleştirme ve yeni kadrolar kazanma çabasını sürdürürken, bir yandan da işçi sınıfı içinde ajitasyon ve örgütlenme çalışmasını bir an evvel başlatmak için hazırlıklar yürütüyor. Yaklaşmakta olan grev dalgası bu hazırlığın hızlandırılmasını dayatmaktadır.

Mart/Nisan olaylarına benzer kendiliğinden kitle hareketleri yakın gelecekte yeniden patlak verebilir. Kürdistan (ve Türkiye) devrimci patlamalara gebedir. Olası bir devrimci başkaldırı sırasında işçi sınıfının öne çıkabilmesi için komünistler vakit geçirmeden birleşmeli, güçlerini işçi sınıfı arasına sevk etmelidirler.

Kendiliğinden hareketin gerisinden seyrediyoruz. 'Öncü' sıfatını hakedeceksek bir an evvel bu duruma son vermeli, olayları etkilemeye ve yönlendirmeye başlamalıyız. Tarihin akışı içindeyiz. Zamanı bekletemeyiz. Bir an evvel netleşmeli, daha hızlı düşünmeli, daha hızlı davranmalıyız.

1980'lerin ortalarından itibaren Türkiye ve Kürdistan'da çok şey değişti: Kürdistan sorunu Türkiye'nin ve dünyanın gündemine oturdu, geçmişe kıyasla daha acil bir sorun hüviyeti kazandı. Emperyalist ülkeler ve gerici bölge devletleri şimdi kürt sorunuyla her zamankinden daha çok ilgililer. TC devletinin kürt halkının varlığını inkar politikası iflas etti, yaklaşımı giderek değişti. TC burjuvazisi şimdi ulusal sorunu bazı reformlarla mevcut rejimin sınırları içinde çözmeye çalışmakta. 80'lerin ikinci yarısındaki ulusal uyanış Kürdistan burjuvazini de böldü. Kürt burjuvazisi içinde milliyetçi bir kanat şekillendi ve partileşme sürecine girdi. Belli başlı sınıflar kürt sorununa kendi çıkarları yönünde bir çözüm arayışı içindedirler. Açıktır ki Kürdistan hareketi bugün yeni bir aşamadan geçmektedir.

Kürdistan hareketinde reformculuk ile devrimcilik arasındaki ayrımları geri plana süren en önemli faktör TC'nin geçmiş dönemdeki Kürdistan politikasıydı. Bu politikanın görece farklılaşması ile birlikte bu ayrım şimdi açıkça ortaya çıkmaktadır. Ulusal sorunun çözümünde ezilen/sömürülen kitlelere dayanma eğilimi ile dış güçlere yaslanma eğilimi arasındaki ayrım çizgileri de 1980'lerin ortalarından bu yana giderek belirginleşti. En önemlisi de 80'lerin ikinci yarısında Kürdistan hareketi içinde marksizm ile milliyetçilik arasında yaşanmış olan mücadeledir. Kürdistan hareketindeki bölünmenin ekseninde 1990 Ocağı'nda Komünist Hareketin oluşumuna götüren bu mücadele vardır.

Bugün marksist bir Kürdistan hareketi var. Kürdistan tarihinde yeni bir olgudur bu. Kürdistan hareketindeki eski yekpare görünüm artık geride kalmıştır.

Geçmiş dönemde Kürdistan devrimcilerini bir savunma hattı oluştururcasına milliyetçi bir doğrultu üzerinde birleşmeye iten birçok etken içinden geçmekte olduğumuz yeni aşamada eski önemlerini yitirmişlerdir. Bugün devrimcilerin karşı karşıya olduğu sorun ikameci/milliyetçi hareketin bölüntüleri arasında bir seçim yapmak değil, bütün fraksiyonları ile birlikte bir bütün olarak milliyetçi hareket ile Komünist Hareket arasında bir seçim yapmaktır. Ya milliyetçilik ya da Marksizm. Orta bir yol yok.

KÜRDİSTANLI MARKSİST

28 Mart Örtülü Müdahalesi

Kürdistan'daki halk hareketi iktidarı muhalefetiyle burjuvaziyi telaşa düşürdü. Halk faktörünün devreye girişi büyük bir korkuya neden oldu.

17 Temmuz 1987'den bu yana uygulanagelen 'Olağanüstü Hal' rejiminin yetersiz kaldığı öne sürülerek muhtemel bir ayaklanmayı önlemek amacıyla 413 ve 424 Sayılı Kararnamelerde ifadesini bulan yeni baskı tedbirleri getirildi.

11 Nisan'dan itibaren yürürlüğe konan yeni tedbirler 28 Mart'ta Milli Güvenlik Kurulu tarafından kararlaştırılmıştı. Bu nedenledir ki burjuva basınının kimi köşe yazarları bile olanları '28 Mart Örtülü Darbesi' olarak tanımlıyorlardı.

Bakanlar Kurulu'nun 8 Nisan toplantısı MGK'nun direktiflerini onaylamaktan öte bir anlam taşımıyordu. Tıpkı 4 Nisan tarihindeki 'Çankaya Zirvesi' gibi. Özal'ın zirve çağrısı bir "sözlü muhtıra"ya benzetilmekteydi.

'Çankaya Zirvesi'nden hemen sonra Başbakan Akbulut "Muhalefet İktidara tam destek verdi" diyordu. İnönü ve Demirel'in sansür ve sürgün gibi önlemlere zirvede görüşülmedikleri bahanesiyle karşı olduklarını söylemeleri gerçekten de 'kuru gürültü'ydü.

Kararname ve İşçi Sınıfı

Tek gerekçe olarak Kürdistan'daki kitle eylemleri gösterilmiş olsa da '28 Mart Örtülü Müdahalesi' nin belki de daha büyük nedeni muhtemel bir genel grevin oluşturduğu potansiyel tehditti. Sosyalist solun bir bölümünün işçi sınıfı hareketi ile birleşme doğrultusundaki çabaları da bir biçimde sekteye uğratılmalıydı.

Kürdistan'daki bir devrimci patlama İstanbul, İzmir, Ankara ve Adana gibi büyük işçi merkezlerinde militan bir işçi mücadelesi ile üst üste binerse burjuvazi için sonun başlangıcı olabilirdi.

Dolayısıyla 413 sayılı Kararname'nin tedbirleri arasında tüm Türkiye'yi kapsayıcı nitelikte olanlar da vardı: Bölge Valisi'nin talebi ve İçişleri Bakanı'nın direktifiyle basına sansür konması, matbaa kapatma yetkisi gibi. Grevler, irade beyanı gibi sendikal faaliyetler de izin koşuluna bağlanmaktaydı.

Bu tedbirlerin etkisi çok geçmeden görüldü. Sosyalist dergi ve gazeteler basılacak matbaa bulamıyordu. OHBV'i kapsamına giren 11 ildeki 5 çimento fabrikasının çimse-iş üyesi 1300 işçisinin grevi Bölge Valiliği'nce ertelenmişti.

Kürdistan'daki grev ertelemeleri Nusaybin'den başlayarak gelişen kitle hareketleriyle aynı tarihlere, 28 Mart'ın hemen öncesine rastlıyordu.

1 Mayıs'ı Taksim Alanı'nda kutlamak için İstanbul Valiliği'ne başvuran 43 sendikacının 15'i gözaltına alınmış, 28'i de aranıyordu. 1 Mayıs kutlamaları yasaklanmış, İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkilileri bu yasağa uyulmazsa "silah kullanılacaktır" diyorlardı. Nitekim 1 Mayıs sabahı Taksim Meydanı askeri birliklerce kuşatıldı, alana girmeye çalışanlara karşı silah kullanıldı. Aynı gün meydana gelen çatışmalarda bir devrimci öldürüldü, yaklaşık 2000 devrimci gözaltına alındı.

Bu gelişmeler 28 Mart müdahalesi'nin aynı zamanda işçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketi bastırmaya yönelik olduğunu açıkça kanıtlıyordu.

Burjuva Muhalefetin Kürdistan Çıkarması

Mart-Nisan olayları İnönü ve Demirel'in Kürdistan politikası ile ANAP'ınki arasında hiç bir fark bulunmadığını aralarında bir "Milli mutabakat" oluşturduklarını açıkça göstermişti. RP dışındaki tüm burjuva partilerin Kürdistan'daki halk desteği eriyordu. Demirel, ulusal uyanışın bu partileri süpürdüğünü açıkça söylüyordu. 'Çankaya Zirvesi' sırasında Hükümet'e 'açık çek' veren İnönü ve Demirel tamda bu nedenledir ki aynı günlerde (6-8 Mayıs) Kürdistan'dan destek arama turuna çıktılar, ANAP'ın Kürdistan politikasını kabul etmediklerini anlatmaya çalıştılar.

Kürdistan'da en çok güç kaybına uğrayan partilerin başında SHP geliyordu. SHP'nin 'Kürt Raporu'nda ifadesini bulan 'yeni yaklaşım'ının amacı Kürdistan'daki erime sürecini önlemekti.

Kürdistan Burjuvazisi Partileşti

Kürdistan'daki ulusal diriliş 80'lerin ikinci yarısında Kürdistan burjuvazisinin politik temsilcileri arasında bir ayrışmaya neden oldu. DYP, ANAP, SHP gibi partiler içerisindeki kimi Kürdistan milletvekilleri bu partiler içinde birer hizip haline geldiler. SHP'deki Kürt Ulusçusu Kanat Paris Kürt Konferansı'nı takiben ihraçlarla karşılaşınca kendisini ayrı bir partiye dönüştürmeye yöneldi. Bu yönelişin ilk sonucu 1990 Haziran'ında Halkın Emek Partisi (HEP)'nin kurulması oldu.

Kürdistan burjuvazisi içinde yükselen ulusal muhalefeti kendi çıkarları yönünde belirlemek amacıyla ulusçuluğu benimseyen bir kanat açıkça ortaya çıkmıştır. Sosyal devrim korkusu Kürdistan burjuvazisinin bir bölümünü 'Ulusal Kurtuluş' yanlısı görünmeye zorlamıştır. Milliyetçi Kürt burjuvazisi Ulusal Sorunun (ve tarım sorunu) aşağıdan bir kitle hareketiyle devrimci yoldan çözümünü önlemek için Türk burjuvazisi'nin kabul edebileceği bir uzlaşma formülü araştırmaktadır. Bir reform olarak bölgesel özerklik ya da federasyon bu kesimin ulusal sorundaki talebi haline gelmektedir.

İstisnai bir durum ortaya çıkmadıkça sürecin yönü belli olmuştur: Kürdistan'da DYP, ANAP ve SHP gibi partilerin silinmesinden doğacak boşluğu bundan böyle uzlaşmacı/reformcu Kürt burjuva partileri doldurmaya çalışacaktır.

Sonuç

Kapsamı zaman zaman değişmiş de olsa 1978 Maraş olaylarından beri Türkiye Kürdistanı sıkıyönetimle idare edilmektedir.

6 Kasım 83 Genel Seçimlerinden bugüne uzanan süreç Türkiye Kürdistan'ı özelinde bir 'sivilleşme' ya da 'demokratikleşme' süreci olmadı, tam tersine demokratik hak ve özgürlükler giderek daha çok sınırlandı, 1923-46 dönemindekine benzer bir askeri diktatörlük oluşturuldu. 17 Temmuz 1987'de 'Olağanüstü Hal Bölge Valiliği' adıyla resmi bir statü kazandırılan bu özel rejim birçok bakımdan Şeyh Sait isyanı ile birlikte kurulmuş olan 1926-46 arasındaki düzeni andırıyor. Başka isimler altında Genel Müfettişlik uygulaması, Mecburi İskan Kanunu, Takrir-i Sükun Kanunu, Tunceli Kanunu ve İstiklâl Mahkemeleri uygulaması bugün de yürürlüktedir.

Kürdistan'da yerleşme, seyehat, örgütlenme, haberleşme vs. gibi temel hak ve özgürlüklerden eser kalmamıştır. Halk kendi ölülerine dahi sahip çıkamamaktadır. Giderek büyüyen işsizlik ve yoksulluk da eklendiğinde Mart ortasında patlak veren olayların nedenlerini anlamak güç olmayacaktır. Böylesine koşullar altında asıl anlaşılması güç olan şey kendiliğinden patlamaların neden bu kadar az, seyrek, küçük çapta ve yöresel boyutlarla olduklarıdır.

Burada öznel etkenlerin (bilinç, örgütlenme, özgüven, önderlik boşluğu) en büyük rolü oynadığı inancındayım.

1 Mayıs'ta Batman rafinesi işçileri yarım gün çalışmadı, Diyarbakır'da Petrol-İş'e bağlı tüm işyerlerinde üretim bir saat durduruldu, Divriği, Elbistan, Yatağan ve Mazıdağı maden işçileri yarım saat ocaklara inmediler, Diyarbakır'da Tes-İş üyesi işçiler üretimi durdurdu. Gecikmiş de olsa Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfları 1 Mayıs eylemleri sırasında Kürdistan'daki devlet terörüne tepki gösterdiler, grev ertelemelerini protesto ettiler. Mayıs sonu ile Haziran başlarındaki kitlesel açlık grevlerini desteklemek amacıyla Yol-İş'in 1 ve 2 nolu şubeleri, petrol-İş, Batman Petrol-İş ve Tes-İş bir günlük 'dayanışma grevi' yaptılar, aynı amaçla Eruh, Şırnak, Beytüşşebap ve Uludere'deki TEK işçileri 2 günlük bir 'yemek boykotu'na başvurdular. Açıktır ki işçi sınıfı olaylarda faal bir rol oynamadıysa da tamamen kayıtsız kalmamıştı.

Komünistlerin işçi sınıfı hareketi ile henüz birleşemediği şu anki koşullarda işçi sınıfından daha aktif bir müdahale beklenemezdi.

Gelecekteki muhtemel bir devrimci patlama sırasında işçi sınıfı Mart-Nisan olayları sırasındaki gibi hazırlıksız yakalanmamak zorundadır. Komünist Hareket en kısa zamanda işçi sınıfı arasında ajitasyon ve örgütlenme aşamasına geçmelidir.

Kürdistan burjuvazisi partileşti, partileşmekte. Küçük burjuvazi bölünmüş bile olsa işçi sınıfına oranla daha örgütlüdür. Kürdistan'da en örgütsüz ve hazırlıksız sınıf işçi sınıfıdır.

Komünistler vakit geçirmeden birleşmeli, işçi sınıfı arasında politik faaliyete girişmelidirler. İşçi sınıfının fiili sınıfsal önderliğini gerçekleştirmenin şu anda zorunlu kıldığı politik-pratik tüm gücümüzle işçi sınıfı içinde faaliyet yürütmektir. Bu faaliyete yan çizenler teoride diledikleri kadar işçi sınıfının önderliğini savunmaktan dem vursunlar pratikte sınıf hareketinin fersah fersah uzağına düşeceklerdir. İşçi sınıfı hareketiyle birleşmeyen bir önderlik başka sınıflara aittir. Pratik değeri olmayan bir "ideolijik önderlik" Marsizmin literatürüne halkçı/milliyetçi akımların musallat ettiği bir illüzyondur. İşçi sınıfının fiili-sınıfsal önderliğini savunmakla salt 'ideolojik önderlik'i savunmak iki ayrı politik-pratik demektir. Pratik plandaki bu kopuş gerçekte iki farklı teorik arka plandan

►

kaynaklanır.

Komünist Hareket devlet terörüne ve işgale karşı mücadeleyi İşçi Sınıfı ile vermeyi, bu mücadelede işçi sınıfına yaslanmayı savunuyor.

Komünist Hareket, kitlelerin devletle karşı karşıya geldiği her yerde daima kitle hareketine taraf olacaktır. Kitle hareketi karşısında tarafsızlık pratikte devlete taraf olmaya varır.

Komünist Hareket, kitle insiyatifini ve kitle mücadelesini destekleyecektir, ama sınıf görüş açısını asla elden bırakmaksızın.

Bir Program Etrafında Birleşelim

1983'ten itibaren hareketle ilişkilerimiz kopuktu. Bu bizlerin değil yurtdışında bulunan yoldaşların hatasıydı.

Geçmişteki ayrıntılara girmeyeceğiz.

Şu anda ortada değerli bir yoldaşımızın tüm Tekoşincilere çağrısı vardır. Bu çağrıya duyarsız ve sessiz kalmak doğru olmaz.

Fesih kararından bir süre sonra eski yol arkadaşlarımızdan bir grup KÜRDİSTANLI MARKSİST etrafında toplanmış, bir grup Tekoşina Sosyalist adı altında toplanmış, kimimiz ise şu anda bağımsız durumdayız.

Geçmişte Tekoşin hareketi içerisinde militanca mücadele etmiş tüm yoldaşların bu çağrıya olumlu ya da olumsuz cevap vermesi bir görev ve sorumluluktur.

Davanın çıkarları için geçmişte Tekoşin hareketi içerisinde bulunmuş yoldaşların bir araya gelip tartışması, bir program etrafında toplanması gerekir. Bu programda önemli olan temel sorunlarda (devrim, örgütlenme, halk savaşı gibi) görüş birliğine varılmasıdır. Tali sorunlarda görüş birliğinin olup olmaması pek önem taşımaz... Temel olmayan sorunlarda tartışmaya girip birbirimizi oyalamaya kalkarsak bu bizi çok gerilere götürür.

Bir an evvel biraraya gelip davanın çıkarları için bir program etrafında toplanmamız ve mücadeleye atılmamız gerekmektedir. Geçmişte Tekoşin Hareketi içerisinde olup da görev almamazlık yaparak hareketin feshine neden olmuş yoldaşlarımızdan bir isteğimiz vardır: Hiç kimse kaldıramayacağı bir sorumluluğun altına girmesin. Meselenin bilincinde olup da görevden kaçarak mücadeleyi yarı yolda bırakmak ihanetin en büyüğüdür, bir suçtur. Herkes bunun bilincinde olmalı.

Devrimci isek eğer Avrupa devrimcisi değil, Kürdistan devrimcisiyiz. O halde çalışmalarımız ülkeye yönelik olmalı ve belli bir program etrafında birleşebilirsek kimse görevden kaçmamalıdır.

Tüm yoldaşlara dostça selamlar.

27 Temmuz 1990
Atilla Kaynak ve Cengiz

YAŞASIN KÜRDİSTAN SOVYET CUMHURİYETİ

İlk adım ve Önümüzdeki hedef

Kalender Karaca

Uzun bir aradan sonra Kürdistanlı sosyalistler içinde bulundukları dağınıklıktan kendilerini kurtararak örgütlenmeye başladılar. Kürdistanlı Marksist'i çıkararak önemli bir ilk adımı atmayı başardılar. TEKOŞİN geleneğinden gelen kadroların uzun bir süredir boşlukta oluşları ve moral açıdan çöküntü içersinde olmaları Kürdistanlı Marksist'in yayın hayatına başlamasıyla güneşin yeniden ve daha kızıl doğmakta olduğu umudunu yarattı. Bu arada başka geleneklerden gelen bazı sosyalistlerinde Kürdistanlı Marksist'in çıkışını olumlu bir gelişme olarak değerlendirip ilgilenmeye başlamaları sevindirici bir gelişmedir. Kürdistanlı marksistlerin yeni fikirler etrafında örgütlenirken çok dikkatli olmaları gerekmektedir. Çünkü ilk adım çok önemlidir.

ÖNÜMÜZDEKİ HEDEF'i iyi tesbit etmemiz gerekmektedir. Kürdistanlı Marksist dergisinin ilk çıkış Manifestosu'nda ve daha sonra çıkan sayılarındaki program önerisinde çerçevesi çizilen fikirlerimizden asla şaşmadan ve pratik olarak fabrika çalışmasını temel alarak proletaryaya yönelik olarak hatta daha özgül olarak sanayi prolataryasına yönelik olarak bir çalışmayı yürütmemiz gerekir. Prolatarya hala dünya ölçeğinde burjuva iktidarını yıkıp yerine kendininkini koyabilecek tek sınıftır, tek güçtür. Dünya ölçeğinde sayısal olarak sürekli artan işçi sınıfının gücü uluslar arası bir sınıf olmasından gelir. İşçi sınıfı bu gün dünyada olduğu gibi ülkemizde de örgütsüz bir durumdadır. Dünya devriminı başarı ile yönetip proletaryanın uluslararası iktidarını kurabilmek için merkezileşmiş bir dünya partisi gereklidir. Enternasyonal'i kurarken Lenin ve Bolşeviklerin hedefi böyle bir komünist enternasyonalin yaratılmasıydı. Daha sonraları Stalinist bürokrasi tarafından tasfiye edildiği için bugün dünya partisinin inşası görevi güncelliğini korumaktadır. Kürdistan Komünist Hareketinin hedefi budur. Hedefimizi iyi kavrayıp inşası için mücadele ettiğimiz Türkiye ve Kürdistan Komünist işçi partisinin merkezileşmiş dünya partisinin küçük bir parçasından başka birşey olmayacağının bilincinde olmalıyız. Tarihteki ilk proleter devriminin önderleri Lenin ve Bolşeviklerin siyasetini çok iyi kavrayarak bu siyasete bağlı kalarak...

Geçmişten ders çıkararak, aceleci olmadan, sabırlı bir şekilde ve işin kolayına kaçmadan ihtilalci bir ruhla militan bir işçi hareketinin yaratılması için fabrikalarda sınıfın gündelik mücadelesine katılarak yılmadan büyük hedefler için mücadeleyi sürdürmemiz gerekiyor. Büyük hedeflere varabilmek için büyük fedakarlıklar, özveriler gerekiyor; bu mücadele can bedeli bir mücadeledir. Bugün dünyada kapitalistler komünizm artık tehlike değil, marksizm iflas etti türünden sözleri her zamankinden daha yüksek sesle söylemekteler. Evet ölen bir şeyin olduğu gerçek.Fakat bu komünizm değil, Sovyetlerde ve Doğu Avrupa ülkelerinde yıkılan stalinist bürokrasisinin ve ikinci dünya savaşının özgül durumu sonucu iktidar olan bürokrasinin iktidarıdır. Bugün tüm dünyada ve ülkemizde komünistlerin görevi çok daha ağırdır. Dünyada ve ülkemizde mutlaka komünizm kazanacaktır, buna sarsılmaz bir inançla inanıp mücadeleyi militanca sürdürmeliyiz. Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanı'nda bugün her zamankinden çok daha fazla avantajlı durumdayız. Türkiye'de burjuva düzenini tehdit edebilen tek güç işçi sınıfıdır. Hem de bu günkü örgütsüzlüğüne rağmen. Görev hayatta kalmanın teorisini yapmadan sabırlı bir şekilde işçi sınıfının gündelik mücadelesine katılıp bu mücadeleyi geliştirip iktidar perspektifiyle birleştirmektir. 12 Eylül sonrası ülke dışına çıkıp faaliyeti Avrupa merkezlerinde çıkardıkları yayınlarla sınırlayıp teorik tartışma hastalığına tutulmuş devrimcileri kazanıp onları harekete geçirmek gibi bir yanlışlığa düşmemeliyiz. Ayrıca ülkede burjuvazinin sınırlarını çizdiği çerçevede bir mücadeleye asla rağbet etmemeliyiz. Tabii şartları varsa legal olanaklardan da yararlanmalıyız. Ama bir gerçeğin altını çizerek: Türkiye'de mücadele eden bir örgütün ana gövdesi yer altında değilse iktidar diye bir sorunu yok demektir. T.B.K.P. gibi "Ay yıldızlı Türk bayrağı"nın altına sığınanlar iyi bir örnektir.

Örgütlü mücadelemizin kesinlikle fabrikalarda olması gerektiğini bir an dahi aklımızdan çıkarmamalıyız. Faaliyetimizin merkezi fabrikalardır. Örgütlenmemizin ana gövdesinide fabrika komiteleri oluşturmalıdır. Faaliyetimizi başka alanlara çekmek isteyenler olacaktır. İçimizden böyleleri çıkacaktır. İşte böyle bir tehlikeye karşı uyanık olmak ve ilk adımı atarken bunun tedbirini almak gerekiyor.

Tedbirli davranmak gerekiyor ki bu mücadeleye ilk katılıp emek verenler dahi süreç içersinde hareketin yönünü bir başka tarafa çekemesinler.

Tekoşin sürecinde bulunan ve hemen hemen tümü Komünist Hareket saflarında yer alan kadrolar gerilla mücadelesi gibi bir deneyleri olduğu için zaman zaman saman alevi gibi parlayıp sönen gerilla eylemlerinin etkisinde kalmıyacaklardır. Kürdistanlı marksistler milliyetçiliğe karşı ideolojik mücadeleyi asla ihmale getirmemeliler. Milliyetçilerin daha bu günden birilerine ta göbekten bağımlı olduklarını düşünürsek bunların kuracakları bir Kürdistan bağımsız olmayacaktır. Ulusal kurtuluş görevi proletaryanın omuzlarındadır ve de bu görevi silahlı güçleri olan Kürdistan proletaryası, kardeş Türkiye işçi sınıfıyla birlikte başarıp zafere ulaştıracaktır. Bağımsızlığı da ancak bağımsız bir işçi hareketi gerçekleştirebilir, devletler politikasına bağımlı olan milliyetçi hareketler değil.

YAŞASIN DÜNYA DEVRİMİ

Kürdistan'da Gelecek, Komünist Hareketi Yaratanlarındır

Seyfi Cengiz

"Tekoşincilere Açık Mektup"ta tasfiye kararına yol açan nedenleri, bu karardan önceki ve sonraki gelişmeleri olduğu gibi anlatmış, eski yol arkadaşlarımdan tutum belirlemelerini istemiştim.

Henüz ulaşamadığımız sınırlı sayıdaki yoldaşımız dışında Tekoşin'in eski kadrolarının büyük çoğunluğu bu çağrı üzerine Kürdistanlı Marksist'i desteklediklerini bildirdiler. Şu anda kesin bir tavır almamış olan kimi yoldaşlarımız da marksizm ile milliyetçilik arasında bir seçenek bulunmadığını göreceklerdir.

Tekoşinci kuşak başka geleneklerden komünistleri de kapsayan Komünist Hareket'in çevresinde toplanmaya başlamıştır.

Bölücü ve fırsatçı bir avuç TS'çi ise kendi ayrılıklarına teorik gerekçeler araştırmakla meşguller. TS'ciler Sosyalist İşçi'de yayınlanan yazıların nasıl bir dönemde yazıldıklarını ve kendisiyle polemiğe girilen anlayışları kavramadan tek tek ifadeleri çarpıtarak muazzam ayrılıklar keşfetmeye kalkıştılar. Seyfi Cengiz'in işçi sınıfının "ulusal görevini" inkar ettiği, Kürdistanı bölen sınırları "meşru" gördüğü, UKKTH ilkesini "Lenin'le çelişmemek" için savunduğu gibi hiç bir alıntı ile destekleyemedikleri bir dizi yalan/yanlış iddiada bulundular.

Seyfi Cengiz, politik faaliyetimizde "zorla" da çizilmiş olsa "yasal" bir statü kazandırılmış olan devlet sınırlarını görmezlikten gelemeyiz diyor. TS'ciler burdaki "yasal" sözcüğünden hareketle Seyfi Cengiz'in Kürdistanı bölen sınırları "meşru" gördüğünü öne sürüyor. TS'cilere "yasal" ve "meşru" sözcükleri arasındaki büyük farkı bir örnekle izah etmek zorundayım: Kendi yazılarındaki "FES" sözcüğü ile "Fesih" arasındaki fark ne ise "yasal" ile "meşru" arasındaki fark da odur.

Seyfi Cengiz, işçi sorununa kıyasla ulusal sorunun toplumun/ulusun bütünsel ve nihai kurtuluşu bakımından ikincil bir önem taşıdığını söyleyen marksist ilkeyi hatırlatıyor, işçi sınıfının ulusal sorunu kendi sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağımlı olarak ele almasını, ulusal görevleri sınıfsal görevlere tabi kılmasını vurguluyor; TS'cilere burdan hareketle Seyfi Cengiz'in "ulusal görevleri" red ettiğini iddia ediyor.

TS'ciler marksizmi öğrenmeye niyetli görünmüyorlar. Yalnızca Seyfi Cengiz'in yazılarını değil Lenin'in görüşlerini de çarpıtıyorlar.

Lenin'in UKKTH ilkesinden 'ayrılma hakkı'nı ya da aynı anlama gelen 'bağımsızlık hakkı'nı değil ayrılmanın/bağımsızlığın kendisini anladığını iddia ediyorlar ve "bizim bildiğimiz" budur diyerek kendi bildiklerini okuyorlar.

Lenin, Polonyalı sosyalistlerin bağımsızlık talebiyle ortaya çıkmaya 'hakları' olduğunu söylüyor, TS'ciler bundan bağımsızlık talebini öne sürmenin her koşulda ezilen ulusun sosyalistleri için bir 'görev' olması gerektiği sonucunu çıkartıyorlar, Lenin'in Polonya'nın bağımsızlığı talebini öne sürenleri milliyetçi olarak tanımladığını bilmiyorlar.

Tekoşinciler "hak" ile "görev" sözcükleri arasındaki farkı anlamak istemiyorlar. Seyfi Cengiz'in "Görevi olmayanların hakları da yoktur" şeklindeki sözleri üzerine, bakın Seyfi Cengiz zindanlardaki arkadaşlarımızın hakları olmadığını söylüyor demogojisiyle zindanlardan destek aramaya da kalkıştılar.

TS'cilerin ayrılıkları işte bu türden sözde temeller üstüne kurulmuştur. Kişi ne kadar az bilirse o kadar çok bilgiçlik taslarmış, 'cahil cesur olur'muş... TS'cilerin şahsında bunun çarpıcı bir örneğini görmekteyiz.

TS'cilerin Tekoşincilikleri, Tekoşin'in görüşlerini yorumlayışları da böyledir. Onlar gerçekte Tekoşin'i savunmuyor, gerçek Tekoşincilerin verdiği yiğitçe mücadeleyi ve bu mücadelenin topladığı sempatiyi istismar etmeyi amaçlıyorlar.

Dergilerinin birinci sayısında TS'ciler beni "hiç bir araştırma yapmaya gerek duymadan", "Kapitalizmin Kürdistan'da hakim hale geldiğini" söylemekle eleştirdiler. TS'li bir zıpçıktının hareketin merkez komitesi ile hiç bir ilişkisi olmadığı halde orda burda kendisini bir merkez komite üyesi olarak tanıtması ve bu komitenin her kararından haberliymişcesine davranması gibi bu eleştiriyi yapan TS'li de benim neyi araştırıp araştırmadığımın istihbaratına sahipmiş gibi davranıyor. Daha ilginç olanı birinci sayıda bu eleştiriyi yapanların ikinci sayıda "Kuzey Kürdistan'da kapitalist üretim ilişkileri egemen duruma gelmiştir" demeleridir. TS isimli derginin imzalı yazıların imza sahibini bağladığı şeklinde bir açıklaması da olmadı bugüne kadar.

Dergilerinin birinci sayısında 'Tevger' in oluşumunu "Kuzey Kürdistan'da politik alanda atılan olumlu bir adım" olarak değerlendiren TS'ciler, ikinci sayıda "Bu platform düzen içi çözümlere yatkındır" dediler.

Bir sayı ara ile ve birkaç ay içinde bu türden zigzaglar çizen gerinin gerisi bir derginin beni durmadan görüş değiştirmekle eleştirmesi komiktir. Hele biraz daha yazın bakalım, ama Seyfi Cengiz'in Tekoşin sayılarındaki yazılarını özetleyip altına kendi imzanızı koymadan.

TS'ciler "Sosyalist Forum" olarak bilinen tartışma toplantılarına katılmış olmamı Tekoşin'i Türk Solu platformuna çekerek tasfiye etmeyi düşünmüş olmaklığıma bağlıyorlar, birleşik bir örgütlenmenin Kürdistan'da örgütsel tasfiyeye denk düşeceğini yazıyorlar.

TS'ciler 'birlikte örgütlenme' sözcüğünü duymuşlar, ama bunun Kürdistan'da geniş bir özerkliğe, kendi tüzüğüne ve ek programına, kendi merkez organına, kongre ve konferans gibi platformlarına sahip bir örgütlenmeyi zorunlu olarak içerdiğini, bu örgütün gerektiği vakit kendisini birleşik yapıdan ayırıp bağımsız bir partiye dönüştürebileceğini henüz öğrenmemişler. TS'ciler kabahati bende değil kendilerinin teorik ve siyasal sorunlardaki cehaletinde aramalıydılar. Fakat onların önderlik düşmanlığı ve devrimci teoriyi ciddiye almayan davranışları devam etikçe kendi geriliklerinin bilincine varmaları mümkün değil.

TS'cilerin ikide bir kullandıkları bir konuda benim Sosyalist İşçi ile birleşip ayrılmış olmamdır. Sosyalist İşçi'ye Tekoşin'in tasfiye edilişinden çok sonra 1988 başlarında katıldım. Tamamen yalnız kaldığım bir dönemdi bu. Tek başıma olmaktansa ikameci ve stalinist gelenekle kararlı bir hesaplaşmaya girişen ve bu nedenle de kendime en yakın bulduğum Sosyalist bir harekete katılmayı tercih etmiş olmakta en azından ilke olarak yanlış bir yan görmüyorum. Beni Sosyalist İşçi ile yan yana düşüren şey Sosyalist İşçi'nin ikameciliğe ve Stalinizme karşı oluşuydu. Bir şeye karşı oluşta birleşmiştik aslında. Karşı olunan şeyin yerine neyin konulacağına sıra geldiğinde yollarımız ayrıldı. Çünkü Sosyalist İşçi kendiliğindenci bir Sosyalizm anlayışına doğru savrulmaktaydı, ikameciliğin yerini kendiliğindencilik alıyordu. Sosyalist İşçi'nin aşağıdan yukarıya örgütlenme görüşünü bir prensibe dönüştürmeye başlaması bu eğilimin örgüt sorunundaki ifadesi olmuştu. Sosyalist İşçi ile sorunum tamda burada ve ortaya çıkmasında bu örgüt anlayışının da belli bir rol oynadığı bazı pratik sorunlar üzerinde başladı ve ayrılıkla sonuçlandı. Ben, görüş ayrılıklarımızın Sosyalist İşçi dergisinde tartışılmasını önermiştim. Açık bir tartışmanın erken bir kopmaya neden olabileceği endişesiyle bu önerimi zamansız bulan Sosyalist İşçi'ci yoldaşlar bu tartışmayı önce sözlü olarak ve kendi aramızda yapmayı önerdiler. Sözlü tartışmalar bir türlü gereği gibi yürütülmedi. Arkadaşların yaklaşımını oyalayıcı buldum ve ayrıldım. Halkçılığa ve milliyetçiliğe karşı teorik mücadelenin öne çıkarılmasının zorunlu olduğu bir konjonktürde bu mücadelenin sivri ucunu başka tarafa çevirmeyi doğru bulmadığım içindir ki şu ana kadar böyle bir açıklamadabulunmadım. Kürdistanlı Marksist'i dikkatlice inceleyenler Sosyalist İşçi ile farklılıklarımızı görmekte güçlük çekmezler.

Sosyalist İşçi'de çıkan her yazım Kürt milliyetçilerinin şiddetli tepkilerine ve ağır ithamlarına neden olmuştu. 'Seyfi Cengiz Kürt hareketini bölmek istiyor' diyen fanatik milliyetçi kimi çevreler adeta bir misilleme olarak bazı eski Tekoşincileri bana karşı kullanmaya çalıştılar. 'Tekoşina Sosyalist' imzalı bildirinin 1988 Ekim'inde, Sosyalist İşçi'den ayrıldığım ve yeni bir oluşumun hazırlıklarını yürütmekte olduğum bir sırada alelâcele çıkarılmış olması bir tesadüf değildi. Bu girişimin 'komünist bir parti kurmak gerekirse onu da biz kurarız' mantığına sahip Kürt ittihatçıları tarafından teşvik edildiğinden kuşku duyulamaz. Başka kimler tarafından teşvik görmüş olabileceğini de zaman gösterecektir.

Komünist Hareket'in önünü kesmek is-

teyenler hemen yanıbaşlarında kullanılmaya yatkın birilerini bulmakta güçlük çekmediler. Gerçekte hiçbir zaman doğru dürüst bir Tekoşinci olmayı bile başaramamış bir entrikacıyı ortaya sürerek Tekoşincilerin Komünist Hareket etrafında birleşmelerini önlemeye çalıştılar. Bu işi başarmanın yolu olarakda Seyfi Cengiz'i yıpratma taktiğini benimsediler. Uzunca bir zamandır TS'ciler eliyle yürütülmekte olan yalan ve demagoji kampanyasının amacı budur. TS'nin varoluş nedeni Seyfi Cengiz'i karalamak ve yıpratmaktır. Bu öylesine çıplak bir gerçektir ki onu kamufle edebilmek için Tekoşinciler ne yapıp edip kendi varlık nedeni olarak sunabileceği fikir kırıntıları aramaktadır.

TS'ciler kendileri ile ayrılığımızın sekizinci sayının çıkışıyla birlikte, yani Mart/Nisan 1986'da ortaya çıktığını söylemişlerdi.

'Açık Mektup' bu iddiayı sağlam kanıtlar göstererek çürüttü, ayrılığın onların hiç sözünü etmedikleri yaklaşık dört ay sonraki Ağustos Toplantısı'nda belirdiğini açıkladı.

Bunun üzerine TS'ciler 'Açık Mektup'a cevap diye kaleme aldıkları 'Açık Cevap' başlıklı bir yazıda ayrılığın Ağustos Toplantısı'nda ortaya çıktığını itiraf ettiler.

TS'ciler kendi ayrılıklarını bir türlü açıklamadıkları sekizinci sayıdaki bazı fikirlere dayandırmaya çalışıyorlardı. Açık Mektup'tan sonra bu yöndeki açıklamalarını da tekzip etmek zorunda kaldılar.

Şimdi kendileriyle ayrılıklarımızın "Örgütlenme, Kürdistan devriminin karekteri, halk savaşı ve dört parçanın birliği" gibi konularda ve "Ağustos-86'daki görüşmenin ilk gününde çıkan tartışmada" ortaya çıktığını söylemektedirler. İddiaya göre Seyfi Cengiz bu konulardaki fikirlerini Sekizinci sayıda "muğlak ve satırlar arası" anlatmaya çalışmış, Ağustos Toplantısı'na kadar "cesaret edip" açmamıştır.

Ağustos Toplantısı sırasında fikir ayrılığı ile sonuçlanan bir tartışma olduğu da doğru değildir. Barzani arkadaşın açıklamaları da bunu kanıtlamaktadır: "...Bu arkadaşın (Şimdi TS'ci olan, S.C.) gelişmeleri doğru aktarmadığı tarafımdan bilinmektedir... Ağustos 86 toplantısında bu arkadaşın Seyfi Cengiz ile tartıştığı söyleniyor. Toplantıdaki arkadaşlar 'tartışma'yı bilir. Bu arkadaş siyasal tartışmadan çok tepkici bir tutum sergiledi. Seyfi Cengiz, görüşlerini, ki bu görüşler 8. sayıdaki görüşlerdi, açmaya çalıştı. Sözkonusu arkadaş görüşlerin içeriğini anlamadan tepkici bir şekilde karşı çıktı... Herhangi bir teorik sav da ileri sürmedi". Barzani şunu da ekliyor: "O zaman henüz Seyfi Cengiz ile birlikte idik".

Açık ki Ağustos Toplantısı bittiğinde bu toplantıya katılmış olanların hiçbiri Seyfi Cengiz ile fikir ayrılığı içinde olduğunu söylememiştir. Toplantıya katılanlar ülkeye dönüş ve görev bölümü gibi pratik sorunlarda Seyfi Cengiz'in yaptığı öneriler üzerinde düşünmek ve netleşmek üzere dağılmışlardır.

'Açık Mektup', arkadaşlarımızın 87 Nisanı'ndaki tasfiye kararına kadar bir türlü görüş bildirmediklerini, görev almadıklarını ve ortada görünmediklerini belirtiyordu.

TS'ciler 'Açık Cevap' başlıklı yazıda Ağustos Toplantısı'nda "görev alıp almama meselesi"nin ve "ülkeye dönüş sorunu"nun tartışılmadığını, benim bu olayı da doğru aktarmadığımı öne sürüyorlar. Fakat hemen sonra Seyfi Cengiz'in "ülkeye dönüş hazırlıklarının yapılması önerisi vardı" ama "bu öneri tartışılmadı" diyorlar. Peki, Seyfi Cengiz'in doğru aktarmadığı nedir? Seyfi Cengiz bu önerilerinin tartışıldığını nerede ve ne zaman söylemiş? Tam tersine, Seyfi Cengiz, toplantıya katılanların bu önerileri tartışmaya yanaşmadıklarını, yeni görevler almaya hazır olmadıkları gerekçesiyle ısrarla zaman talep edip tasfiye kararının alındığı 87 Nisanı'na kadar da oyalayıcı bir taktik izleyerek tasfiye kararı alınmasında başlıca rolü oynadıklarını söylemiştir.

Evet, Seyfi Cengiz'in dediği tamda bunlardı. Seyfi Cengiz'in önerilerinin tartışılmadığını itiraf etmekle TS'ciler ayrılığın bir fikir ayrılığı olarak değil, görev bölümü ve ülkeye dönüş konusu gibi pratik sorunlar üzerinde başladığını söyleyen Seyfi Cengiz'in açıklamalarını bir kere daha doğrulamış olmaktadırlar.

TS'ciler Ağustos Toplantısı bir 'toplantı' değil, bir 'görüşme' idi, 'temsil yetkisi' sınırlı ya da belirsizdi diyorlar. Peki nasıl oldu da böyle bir platformda ülkeye dönüş sorunu ve görev bölüşümü konularının tartışılması talep edildi, merkez organın yayınına ara vermek gibi bir siyasal hareket için hayati önem taşıyan bir konuda karar alınabildi, üstelik bu sonuncu önerinin sahibi yukardaki incileri yumurtlayan TS'li entrikacının ta kendisiydi.

Ağustos toplantısı'nda Tekoşin dergisinin yayınına ara verilmesini öneren TS'li entrikacının bu öneriyi hareketin tasfiyesini hazırlama düşüncesiyle yaptığı artık açığa çıkmıştır. O ise bu öneriyi kendisi dışında hiç kimsenin inanmadığı "ideolojik ayrılıklar" nedeniyle yaptığını söylüyor.

"İdeolojik ayrılıklar" varsa ve ayrılığa düşen taraflar birlikte yürümek ve hareketi sürdürmek konusunda kararlı iseler, bunun yolu kendi dergilerinin yayınına ara vermeleri değil, onu devam ettirmeleri ve orda tartışmalarıdır. Nitekim, ortada "ideolojik ayrılıklar" görmediği halde dokuzuncu sayıdan itibaren yazıların imzalı çıkmasını ve varsa görüş farklılıklarının tartışılmasını öneren Seyfi Cengiz'in kendisi olmuştur. Bu önerimin "yazmaya hazır değiliz" diyen benim dışımdakiler tarafından kabul görmediğini Açık Mektup'ta belirtmiştim.

Bugün "ideolojik ayrılıklarım vardı diyen düzenbaza aklı başında herkes madem öyle neden 'net değilim', 'yazmaya hazır değilim' bahanesiyle tartışmadın, neden derginin yayınına ara verilmesini istedin diye sormayacak mıdır?

TS'li düzenbazın asılsız ve aşağılık dedikodularıyla daha fazla zaman kaybetmek anlamsız. O başkalarının elinde basit bir kukladır artık ve Seyfi Cengiz'i yıpratmak için her türlü silaha başvuracaktır.

Bilinmesi gereken şudur: Komünist Hareket'in önünü kesme çabaları, bu amaçla düşünülen her türlü komplo boşa çıkarılacak, Komünizm, şu anda varolma savaşı verdiği Kürdistan'da kazanan taraf olacaktır. 'Zafere talip olmayanların zafer hakkı yoktur' sözüne kuvvetle inananlardanım. Kürdistan'da gelecek Kürdistanlı Marksist'i ve Komünist Hareketi yaratanlara aittir.

MİLLİYETÇİLİĞE HAYIR!
YAŞASIN ENTERNASYONALİZM

Yol Arkadaşlarımıza

Têkoşin hareketi 9 yıllık militan bir süreç yaşadı. Hareketin ilanından feshine kadarki süreçte bizde küçük-büyük görevler aldık, hareketin militanlığını yaptık. Bazı yoldaşlarımızı şehit verdik birçoğu da yakalanıp işkencelerden ve cezaevlerinden geçti, kimi hala içerde. Tabii bu arada dökülenlerde oldu.

Têkoşin sürecinin ilk beş yılının analizi Tekoşin'in 6.sayısında yapıldı. Ve zaten yenilgi ve sürgün yıllarının etkisi de belirgin olarak hareketimizde bu tarihten sonra görünmeye başladı. 1987 Nisan'ına gelindiğinde ise zaten işlemez durumda bulunan örgütün feshine karar verildi. Karar oy çokluğu ile alındı. Bir arkadaşımız (Barzani) örgütün fesh edilmemesinde ısrar etti.

Örgütün feshinden sonra ve günümüze kadar Têkoşin'de motor görevi yapan kadrolar arasında siyasal ve dostane ilişkiler süregeldi. 89 un başlarında Seyfi arkadaşın önerisi ve girişimi ile yeni bir yayın etrafında toparlanma kararı alındı. Ancak ekonomik nedenlerle bu proje gerçekleşme şansı bulamadı.

Nihayet bu yılın başında, yine Seyfi arkadaşın da girişimci ve yazar olarak katılımıyla çıkarılan Kürdistanlı Marksist'i izleme olanağı bulduk. Özellikle 2-3. sayıda yayın politikası ve ilkelerinin netlik kazanmasıyla birlikte birçok konuda paralel düşündüğümüzü gördük. Ve ayrıca, 'bir dost' bizi çağırıyordu duymamazlık edemezdik.

Bugün Kûrdistanlı Marksist birçok özgül yanıyla Kürdistanlı ve Zaza ülkesi komünistlerinin tartışma platformu olmaya tek aday durumundadır.

İkameciliği ve milliyetçiliği reddederek Kürt ve Zaza işçi sınıfına marksist bir kurtuluş perspektifi vaad ediyor. Hitab ettiği coğrafyada bunu yapan ilk ve tek gazetedir Kürdistanlı Marksist.

Uluslar sorununa cesurca ve çıkar gözetmeksizin yaklaşımı da övgüye değer sanırız. Siyasal platformda ilk kez bir Zaza Ülkesi'nden söz ediliyor. Yine, özgür Kürdistanda resmi bir dilin olmayacağı ilk kez programlaştırılıyor. Hele Ermeni sorununda, şimdiye kadar hiçbir siyasal örgütün (ne Türk ne Kürt) gösteremediği duyarlılık var.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Kürdistanlı Marksist'in özgül, kendine has yanları çok. Bunların tümünü sayacak değiliz burda. Yazının amacı da bu değil zaten. Biz; iki eski Têkoşin militanı, eski yol arkadaşlarımızı **Kürdistanlı Marksist**'e omuz vermeye, O'na yazmaya ve onda tartışmaya çağırıyoruz.

Çağrımız özüne marksizm bulaşanlaradır!

Yeniden görev başına!

Haziran 1990 **Rahmi ve Kadir**

S. C. Yoldaşın Açık Mektubu ve Bitmesi Gereken Tartışma

Kürdistanlı Marksist'in üçüncü sayısında Seyfi Cengiz yoldaşın Tekoşincilere çağrı mahiyetinde bir mektubu yayınlandı. Bu açık mektubun bence iki yönlü bir amacı vardı. Birincisi eski bir arkadaşımızın bazı taraftarlarla birlikte çıkardıkları Tekoşine Sosyalist adlı yayında TEKOŞİN içindeki tartışmaları çarpıtarak devrimci kamuoyuna yansıtmasına verilmiş doğru bir cevap. İkincisi ise uzun süredir dağınık vaziyette duran ülkedeki, ceza evindeki ve yurt dışında yaşayan eski Tekoşincileri doğru bir biçimde bilgilendirip KOMÜNİST HAREKET saflarında yeniden faaliyete çekmek.

Seyfi Cengiz yoldaş TEKOŞİN içindeki tartışmaları hareketin feshine neden olan gelişmeleri doğru bir biçimde açıkladı. Kürdistanlı Marksist'te yayınlanan açık mektuba eski arkadaşlarımızdan hemen cevap geldi. Bu konuya ilişkin düşüncelerimi aktararak birşeyler söylemek istiyorum.

Hareketimizin kadroları yurt dışına çıktıktan sonra yenilgi ortamının vermiş olduğu bir dizi zorlukla karşı karşıya kaldılar ve genel devrimci hareketi olumsuz yönde etkileyen ve önemli ölçüde dağınıklığa ve yılgınlığa sebebiyet veren mülteci yaşamından Tekoşincilerde etkilendiler. Bir yandan kişisel yaşamlarını idame ettirerek bir yandan siyasi görevleri yerine getirmeye çalıştılar. Zaman ilerledikçe mültecilik yaşamının verdiği birtakım zorluklar insanları yavaş yavaş mücadelenin dışına düşürüyordu ama bu acı gerçek bir türlü kabullenilemiyordu. Zaman zaman bir araya gelinip tartışılmasına rağmen örgütsel yapıya bir türlü işlerlik kazandırılamıyordu. Hareketin ortada yalnızca ismi kalmıştı. Bu kötü gidişi gören ve biran önce duruma müdahele edilmesini isteyen Seyfi Cengiz yoldaş tek tek tüm arkadaşları arayarak fikirlerini alıyor ve bir sonuca varmaya çalışıyordu. İşte böylesine olumsuz bir ortamda fesih kararının verildiği toplantı gerçekleşiyor ve sonuç olarak hareketin feshine karar veriliyor. Bu toplantıda bir yoldaşın dışında oy birliğiyle hareket fesh ediliyor. Tekoşinin bugün devam ettiğini iddia eden arkadaşta fesih yönünde oy kullanıyor.

Şimdi bu arkadaşı TEKOŞİNİ devam ettirmek istiyor diye eleştirmiyorum. Fakat yanlış bir yöntem izlediği için, yanlış bir siyaset anlayışına sahip olduğu için eleştiriyorum. Yoksa her Tekoşinci gibi kendisininde eğer inanıyorsa tekoşini devam ettirmek hakkı vardır. Yaklaşık bin sayfayı bulan Tekoşin yayınları Seyfi Cengiz'in kaleminden çıkmış olması bu hakkı bu arkadaşın elinden almaz. Bu arkadaşların çıkardıkları yayındaki görüşlerin Tekoşinin görüşleriyle benzeşmediği dikkatli bir okuyucu tarafından hemen farkedilebilir. İnsanın aklına birşey geliyor: Bu arkadaşın kulağına birileri bir şey mi fısıldadı diye. Evet evet bu işte bir gariplik apaçık görülüyor. Çünkü önlerine koydukları görev hareketin geçmiş mücadele pratiğini karalamak ve Seyfi Cengiz'in kişiliğine saldırmak. Arkadaşlar neredeyse Seyfi Cengiz'i sevmeyenler derneği kuracaklar. Böyle bir siyaset anlayışı görülmemiştir. Milliyetçi bir çevrenin yiğit devrimci İBRAHİM KAYPAKKAYA'yı hedef alan ve prestijini sarsmak amacıyla izledikleri yöntem bu eski yol arkadaşlarımızın izlediği yönteme ne kadar benziyor değil mi? Onlar İBRAHİM KAYPAKKAYA'nın fikirleriyle uğraşacaklarına onun burjuva zindanlarındaki örnek alınması gereken direnişinin gönüllerde haklı olarak yarattığı etkisini kırmaya çalışıyorlar. Şimdi sizlerde 12 Eylül faşizminin en azgınca saldırısına karşı yiğitçe mücadele veren TEKOŞİN örgütünün en önde dövüşen savaşçısı SEYFİ CENGİZ'e benzer yöntemlerle saldırıyorsunuz. Evet arkadaşlar siz piyon olarak bu milliyetçi çevre tarafından kötü şekilde kullanıldınız. Tekoşini sürdürmek, Tekoşinin militan ruhunu taşımakla olur. Evet Kürdistan dağları sizleri bekliyor. Tekoşinin ideolojik politik hattına inanıyorsanız kendinizi gösterin. Kişileri karalayıp yıpratmaya çalışmak aklı başında siyaset adamının görevi olamaz. Seyfi Cengiz'in fikirleriyle uğraşırsanız bu size belki prestij kazandırır. Doğru siyaset yapma yöntemi budur.

Tekoşinin feshine karşı çıkan yoldaşın düşüncelerinide yeni öğrendik. Bu yoldaş olaylara siyasi yaklaşmaktadır ve siyaseti ciddiye almaktadır. Düşüncelerinde birlik yanlısı olduğu anlaşılıyor. Birlikte mücadele etmemizin koşullarının olduğuna inanıyorum diyor. Bence birlik artık KOMÜNİST HAREKET saflarında olacaktır yoldaş. Eski platformda birlik mümkün değildir. Dünyada iki modern sınıf dövüşüyor. PROLETARYA ve burjuvazi. Bu kavgada biz işçi sınıfıyla aynı saftayız. Milliyetçiliğin her türüne karşıyız. Ortada bir yol olduğuna da inanmıyoruz. Kürt halkının kurtuluşu proletaryanın omuzlarındaki bir görevdir ve bu görevi kardeş Türk proletaryasıyla birlikte örgütlenen, silahlı güçleri olan kürt proletaryası başaracaktır. Tampon bir Kürt devleti için değil merkezi bir büyük devlet içindir mücadelemiz. Bu yoldaşında Seyfi Cengiz'e bir eleştirisi var. Ona ilişkin de bir iki şey söylemek gerekiyor. Birincisi Seyfi Cengiz yoldaşın bir dergide yazı yazması (Sosyalist İşçi), bunu doğru bulmuyor, bir de hareketin feshinin kamuoyuna açıklanması için verilen görevi aksattığı için, Seyfi Cengiz'in Sosyalist İşçi'de fikirlerini ifade etmesi kadar doğal bir şey olamaz. Sonuç olarak devrimci bir dergidir, fikirlerimizin ifade edilmesi olanağı tanımış oldukları içinde takdir etmek gerekir bence.

Hareketin feshine ilişkin yazıya gelince. Seyfi Cengiz ne yapsın? "Biz toplandık ve TEKOŞİNİ fesh ettik" mi desin? Ama bundan sonraki perspektif nedir? Peki bu konuda kimin kafasında doğru dürüst bir proje vardı? Örneğin sence ne yapılmalıydı? Bu konu öyle fesh ettik demekle olmaz. KOMÜNİST HAREKETİN varlığı ve KÜRDİSTANLI MARKSİST'in çıkışıyla Seyfi Cengiz o görevi kendi adına yerine getirmiştir. Ama yoldaş senin açık bir önermen geleceğe ilişkin bir perspektifin varsa elbetteki tartışıp birlikte mücadele etmenin şartlarını yaratmaya çalışmak gerekiyor. Bunu yapmak gerekir. Ortada durmak, ben birlik olsun istiyorum demek bence doğru bir tutum değildir. Sonuç olarak Kürt Marksistleri milliyetçilerle aralarına kalın siyah bir çizgi çekmeye kararlıdırlar ve dünyada olduğu gibi ülkemizdede komünizm'in kazanacağına inanmaktadırlar. Kardeş Türk proletaryasıyla birlikte örgütlenmek için var gücümüzle çalışacağız. Ortak düşmanı birlikte mücadeleyle alt edeceğiz. Lenin ve boşevizmin tarihteki ilk başarılı proleter devrimine ve ilk işçi devletine varan eylem ve siyasetine bağla kalarak. Bu tartışma artık bitmelidir. Önümüzde acilen yerine getirilmesi gereken dev gibi görevler var.

YAŞASIN SOSYALİZM

Temmuz 1990 **Kalender Karaca**

Bir Dev'in Anısına

Hüseyin Aydın yoldaşımızı ölümünün 5.yılında sevgi ve saygıyla anıyoruz.

Hüseyin Aydın ilk Tekoşincilerden biriydi. 1980 Eylülü'nde Seyfi Cengiz yoldaşın önerisiyle Tekoşin'in Merkez Komitesi'ne atanmıştı. Yeni görevi henüz kendisine iletilmeden, Kürdistan'a dönmek üzere olduğu 12 Eylül'den hemen sonraki günlerde tutuklandı, İstanbul Tekoşin davasından yargılanıp idama mahkum edildi. Tutuklu bulunduğu süre içinde acımasız bir işkence gördü, bilinçli olarak imha edilmek istendi. Tabi tutulduğu işkence sonucunda ağır bir hastalığa yakalandı, son ana kadar tedavi görmesi engellendi. En sonunda sevk edildiği bir askeri hastahanede 1985 Martı'nda yaşamını yitirdi.

Hüseyin Aydın bugün Kürdistan Komünist Hareketi'nin devraldığı Tekoşin'in militan devrimcilik anlayışının zindanlardaki temsilcisi olmuştu. O'nun ortaya koyduğu destanımsı direniş azılı devrim düşmanlarında dahi saygı uyandırmış, işkencecileri yıldırmıştı. Evet, işkenceciler Hüseyin Aydın'ı değil, Hüseyin Aydın işkencecileri yıldırmıştı. Bu dev'in bıraktığı boşluk gerçekten büyüktür. Hüseyin Aydın'ın cesur, inançlı, enerjik ve özverili devrimciliği daima örnek olmalıdır.

Hüseyin Aydın'ın adı ve anısı yaşayacaktır. Bu vesile ile Tekoşin savaşçılarından B.Aslan, M.Uzun, B.Şener, M.S.Eren, Orhan Gönülalan, Ali Yaylacık ve Ahmet Ballı'yı da sevgi ve saygı ile anıyoruz.

KÜRDİSTANLI MARKSİST

Kadınlar Ayrı mı Örgütlenmeli?

Senem Toprak

Kadın hareketi içinde sıkça tartışılan bir konu da örgütlenme konusudur. Kadınlar ayrı mı, birlikte mi örgütlenmeli?

Kadınlar isterlerse ayrı örgütlenebilmeli, sınırsız bir örgütlenme özgürlüğüne sahip olmalıdır. Komünistler, kadınların ayrı örgütlenme hakkını demokratik bir ilke olarak savunmalıdırlar. Bence bu sorundaki ilkesel yaklaşımımız bu olmalı.

Problem şurada ortaya çıkıyor: Sosyalist ve sınıf bilinçli işçi kadınlar bu hakkı pratikte bir göreve dönüştürmeli midirler, bu hakkı kullanmayı bu gün bir görev olarak ortaya sürmeli midirler? Bence hayır.

Biz komünistler sınıf esasına dayalı bir örgütlenme anlayışını savunuyoruz. Böyle bir yapıda cinsiyetlere göre bir bölünme işçi hareketinin çıkarına olmayacaktır. Başka konularda olduğu gibi kadın sorununda da yönlendirici prensibimiz sınıf mücadelesinin çıkarları ve ihtiyaçları olmak zorundadır.

Bu özet belirlemeden sonra konuyu Kürdistan pratiğinde komünistlerin karşı karşıya bulunduğu merkezi görevle ilişkilendirmek gerektiğini düşünüyorum.

Kürdistan Komünistlerinin şu anki görevi devrimci bir işçi örgütü inşaa etmektir. Bu görevi başarmanın yolu politik faaliyetimizi işçi sınıfı arasında yoğunlaştırmaktır.

Cinsiyetçilikle mücadele sınıf içindeki gündelik çalışmamızın hiç bir biçimde ihmal edilmemesi gereken sürekli bir yönü olmalıdır. Faaliyetimiz kadın-erkek ilişkisini dönüştürücü, devrimcileştirici bir işleve sahip olmalıdır.

Bunun içinde bu faaliyeti yürüten kadrolar arasında mümkün olduğunca fazla sayıda kadının olması ve erkek egemen anlayışın tekmelenmiş olması gerekir.

Tek cümle ile ifade etmek gerekirse kadın sorunu propaganda çalışmamızın sürekli bir konusu olmalı, bu propagandanın anticinsiyetçi karekteri özenle korunmalıdır.

Not: Aşağıda dergimize gönderilen bir basın bildirisine yer veriyoruz. Kürdistanlı Marksist "Haklı Dayak Yoktur" adı altında yürütülen kadın kampanyasını desteklemektedir.

BASIN BİLDİRİSİ

* Kadınlara yönelik şiddet ve dayağı teşhir etmek ve kınamak üzere biz Kürdistanlı, Türkiyeli ve Kıbrıslı kadınlar bir kampanya başlattık.

* Biz kadınlar yaşamımızın her anında ve alanında şiddet ve dayak tehdidi altındayız. Üstelik bundan utanıyor, söyleyemiyor ve susuyoruz.

ARTIK SUSMAYACAĞIZ

* Geçen haftalarda Londra'da bir toplum merkezinde iki kadının dövülmesi ve olayı protesto için bildiri dağıtan kadınlara saldırılması üzerine farklı kesimlerden bir araya gelen yüz kadar kadın 17 Haziran 1990 tarihinde düzenlediğimiz toplantı ile KAMPANYAMIZI ilan ettik.

* Erkeklerin kadınlar üzerindeki baskısının bir açık şiddet biçimi olan dayağı lanetliyoruz. Eşitsizlik temeli üzerinde kurulu toplumda ezilen cins olan kadına karşı uygulanan şiddet ve dayağın hiçbir haklı gerekçesi olamayacağını savunan biz kadınlar DAYAĞA HAYIR, HAKLI DAYAK YOKTUR diyoruz.

* Kampanyamızın amaçları şöyle: Kadına uygulanan şiddet ve dayağın en yaygın biçimde tartışılarak protesto edilmesi için çeşitli eylemleri gündeme getirmek; kadına yönelik şiddetin tartışıldığı ve tanıklıkların dinlendiği kadınlara açık toplantılar düzenlemek, şiddete maruz kalan kadınlara yardımcı olabilecek bilgileri toplayıp sunmak, kadın kahvesi ve kadın sığınağı açılabilmesi konusunda çalışmalar yapmak.

* Bütün kadınları eylemlerimize katılmaya çağırıyor, kadınlar üzerindeki her türlü baskı ve şiddete karşı çıkan ve HAKLI DAYAK YOKTUR sloganını benimseyen herkesin kampanyamızı desteklemesini bekliyoruz.

DAYAĞA KARŞI KADINLAR

"Sosyalist Blok"un Sosyalizmi

Toplumsal patlamalar tarihte en önemli dönüm noktaları olmuştur. Çoğu zaman bu tür patlamalar devrimle sonuçlanmıştır. Devrimler ve karşı-devrimler, hiç durmaksızın günümüze kadar devam edegelmiştir. Hiç kuşku yok ki, yine kesintisiz olarak devam edecektir.

Her toplumsal dönüşümün, yani nicelikten niteliğe sıçrayışın beraberinde getirdiği bir dizi olaylar ve oluşumlar vardır. Köklü dönüşümlerin önemli özelliklerinden biri de, yenilikçi atılımlar ve yeniden yapılanmalardır.

Dünyada sosyalizmin ilk zaferi, 1917 ekim devrimi ile gerçekleşti. 20'nci yüzyılın başları bu bakımdan, sosyalizmin ve sosyalist ideolojinin giderek kurumsallaştığı yüzyıl oldu.

1917 ekim devrimi ile birlikte, tarihte yeni bir dönem başlamış ve sosyalizmin Rusya'daki bu başarısı, bütün dünya ülkelerini derinden etkilemiştir. Ekim devriminden sonra yeni bir denge doğmuş, sosyalizm, emperyalizme karşı bir alternatif olarak tarih gündemine girmiştir.

Avrupa'yı saran faşizm tehlikesi ikinci dünya savaşını takiben Sovyet kızıl ordusu tarafından yenilgiye uğratılmış ve bu savaş sadece Sovyetler Birliği için 20 milyon insanın kaybına malolmuştur. Doğu Avrupa'daki kızıl ordu destekli devrimler "sosyalist" diye tarif edilen bir bloklaşmayı da beraberinde getirmiştir.

Doğu Avrupa ülkelerinde devrimler, bir çok başka ülkelerdeki devrimlerden çok farklı yönlere sahiptir.

Bu devrimler Ekim Devrimi örneğindeki gibi işçi sınıfının fiili sınıfsal öncülüğünde gerçekleşmemiştir. Onların zaferi kızıl ordunun güçlü desteği ve müdahalesi ile mümkün olmuştur. Dış destek bu devrimlerde tayin edici faktördür.

Doğu Avrupa'da bugün yaşanmakta olan hızlı çöküşün asıl nedenlerinden biri de, bu ülkelerdeki devrimlerin karekteri ve niteliği ile ilintilidir.

Doğu Avrupa'daki devrimler; Rus, devriminden çok farklıdır.

"Sosyalist Blok" olarak adlandırılan ülkelerdeki çöküş, ne sosyalizmin çöküşü ne de Marksizmin iflasıdır. İflas bu ülkelerdeki geleneksel politikanın iflasıdır. "Sosyalist Blok" ülkelerindeki "Komünist Partilerin" bürokratik-despotik rejimlerin iflasıdır.

Bu ülkelerde sosyalizmin gereklerine başvurulmamıştır.

Bürokratizm alabildiğine gelişmiş, kollektif düşünce olayı, kollektif karar mekanizması bu partilerde işlememiştir. Küçük bir grubun, belli bir elit'in kararları bu partilerde daha ağır basmıştır. Kişiler tabulaştırılmış, bu insanlara "en büyük sosyalist" sıfatları yakıştırılmış, ulusal kahraman ilan edilmiştir.

Bu ülkelerdeki parti ve sivil toplum, devlet ve sivil toplum arasında korkunç bir mesafe ve yabancılaşma ortaya çıkmıştır. Parti aygıtını eleştiren herkes kolaylıkla karşı-devrimci olarak nitelendirilmiştir.

"Sosyalist Blok" ülkelerindeki "Komünist Partileri" geliştirici ve yönlendirici olamadıkları gibi, kitlelere ne öncülük edebilmişlerdir ne de sözcülük. Başarıyla yerine getirebildikleri görevlerden biri, sivil toplum üzerinde iyi bir kontrol ağı oluşturmak olmuştur. Yani kontrolcülük olayı üzerinde önemle durulmuştur.

Parti içi ve dışı, yükselen seslerin hiç bir şekilde muhatap alınmadığı, katkıcı ve yapıcı olabileceği ihtimalinin bile göz önünde tutulmadığı, yapılan bir çok girişimin, batı mihraklı ve kaynaklı veya karşı-devrimci gelişmeler ve girişimler olarak görülmesi, toplumda büyük bir güvensizik yaratmıştır. Zaten devletle toplum arasında çalışmayan köprüler, kolaylıkla yıkılmıştır.

Sosyalist politika ve anlayışın zaten var olmadığı, sosyalist değerlerin istismar edildiği, kirletildiği ve bu kadar basitleştirildiği, bu ülkelerde çözülüşün bu denli hızlı olması, aslında isabet olmuştur. Çünkü çözülen zaten Sosyalizm değil, "Sosyalist Blok"un "Sosyalizm"idir.

Artık gelinen aşamada Sosyalizm, adının bu ülkelerde de kullanılıyor olması tamamen bir tesadüf ve benzerlikten ibarettir.

Büyük kardeşleri (Sovyetler Birliği) nin, tavsiyelerine ve öğütlerine en iyi bir şekilde uyan diğer doğu Avrupa ülkeleri, daha yakın geçmişe kadar hiç bir şekilde bağımsız düşünememiş ve bağımsız politika geliştirememişlerdir. Bir kaç istisna dışında, gündelik politikaların bile sovyet patentli olduğu dönemler hafızalarda silinmemiştir. Aynı şey Sovyet taraftarı resmi komünist partileri için de sözkonusudur.

Bugün bile, bu alışkanlıktan vazgeçmiş değildirler. Uzaktan kumandanlı partiler olmaktan öteye gidememişlerdir! Müslümanlar bile Kuran-ı Kerim'e bu kadar bağlı değildir.

Evet, "Sosyalist Blok"un "Sosyalizm"i iflas etmiştir. Ama işçi sınıfı sosyalizmi yaşayacaktır.

Karşı devrim rüzgarlarının estiği bu dönemde görev sosyalizme sarılmaktır, Sosyalist idealleri ve değerleri sosyalist gelenekleri yaşatmaktır. Sahip çıkılması gereken en büyük değerler de sosyalist değerlerdir.

YAŞASIN SOSYALİZM

Haziran 1990 **D.Dinar**

Not: Dergimizin 2-3 sayısındaki "Komünist Hareketin Programı üzerine " başlıklı yazı D.Dinar (Hacı) yoldaşımıza aittir.

Sınıf Birliği mi, Sınıf İşbirliği mi? (II)

Bu yazının ilk bölümünde *Lenin'den sonra Komintern'in "Birleşik İşçi Cephesi" politikasını bir kenara bırakışı ve bu sapmanın doğurduğu felaketli sonuçlar aktarıldı. En önemli felâket, Almanya'da Nazilerin **önlenebilir** yükselişiydi. Hitler'in iktidarı ve Avrupa'da faşizmin bir savaş tehdidine dönüşerek genişlemesi 'resmi komünistleri önce bir paniğe ardından 'aşırı sağ' bir çizgiye sürekledi. Komintern'in yedinci (ve son) Kongresi'nde yürürlüğe konan 'Halk Cephesi' politikası bu dönüşün ürünüdür.

Sınıf İşbirlikçiliğine doğru

Faşist Almanya'nın temsil ettiği savaş tehdidi karşısında Sovyet bürokrasisi için tek çıkar yol, dönemin belli başlı emperyalist güçleri, İngiltere ve Fransa ile askeri bir ittifak kanalıyla sınırlarını güvence altına almak gibi görünüyordu. 'Halk Cephesi' politikası, öncelikle bu "batılı" hükümetleri Sovyetler Birliğinin yanında Hitlere karşı bir askeri ittifaka yanaştırmak amacıyla düzenlendi. Artık tamamiyle Stalinist diplomasinin yedek gücü haline gelmiş olan Komintern, bu işlevini yerine getirebilmek üzere bu kez şiddetle sağa savrulmak durumundaydı.

Kominter'in Yedinci Kongresi Temmuz-Ağustos 1935'te toplandı. Kongre'de gündemi oluşturan başlıca konu, G.Dimitrof'un formüle ettiği "Halk Cephesi" tezlerinin kabulüydü: "Barışın korunmasından yana olan bütün güçler Halk Cephesi'ne dahil edilmelidir" (1). Bu güçler yalnızca işçi sınıfı, yoksul köylülük ve emekçi yığınlardan ibaret değildi. Bunlara ek olarak, "ulusal-demokrat, dinci ve pasifist örgütler ve bunların taraftarları da, savaşa ve faşist savaş kışkırtıcılarına karşı mücadelede nihai öneme" sahiptiler. (2). Halk Cephesi'ne dahil edilecek olan en önemli "müttefik" ise Kongre kararlarında şöyle ifade ediliyordu: "Şu anki durumda, bir dizi kapitalist devlet de barışın korunmasını amaçlamaktadır." O halde bu devletlerde her biri "Ulusun bütününün savaş tehlikesine karşı geniş bir cephe içinde biraraya gelmesinden yanadır" (3).

Bu "tezleri" beceriksizce ardına gizlenmeye çalışılan vulgar Marksist Jargan'dan sıyırdığımızda Halk Cephesi kimlerin işbirliğidir, açığa çıkar: Halk Cephesi, öncelikle Avrupa işçi sınıfı örgütlerinin egemen burjuvazilerle işbirliğine zorlanması demektir. Dimitrof'un ünlü "Komünistlerin her koşulda burjuva demokrasisine karşı tavrı aynı değildir" (4) vecizesi, sınıf işbirlikçi çizginin dolaysız ifadelerinden biridir. Halk Cephesi'nin nihai hedefi, Hitler'e karşı, Sovyetler Birliği ve batılı emperyalist devletlerin oluşturacağı bir askeri ittifakın koşullarını hazırlamaktır. Yedinci Kongre'de İtalyan Komünist Partisi temsilcisi Togliatti, bu diplomatik manevra ile Marksist teori arasındaki uyuşmazlığın üzerini örtebilmek için şunları söylemek zorunda kalıyordu: "Marks'ın kapitalizme savaşın birbirinden ayrılmazlığını vurgulayışı yanlış yorumlanmamalıdır (5). Yedinci Kongre'de emperyalizme verilen taviz o denli üst boyutlardadırki, Mısırlı temsilcinin yaptığı anti-emperyalist konuşma, belli ki bir 'müstakbel müttefik' in (İngiltere) çıkarlarına dokunduğundan dolayı, Kongre kayıtlarından silinmiştir (6). Bu örnekler çoğaltılabilir ve hepsinden çıkan sonuç özünde şu olacaktır: Sovyet Bürokrasinin diplomasi aracı haline getirilmiş olan Dünya Komünist Hareketi, Halk Cephesi ile yeni bir rotaya sürüklenmekteydi; dün faşizmin yükselişine gözlerini kapayıp sosyal-demokratları "baş düşman" ilan eden komintern partileri, şimdi sosyal demokratlardan bile geri, milliyetçi, sınıf işbirlikçi ve emperyalist statükocu bir çizgide yeniden şekillenmek durumundaydılar.

Komünist Partilerin "birlik" konusunda ılımlı bir tavır almaları, ilk aşamada, özellikle orta sınıflardan büyük sayılarda üye ve sempatizan kazanarak genişlemeleri sonucunu getirdi. Fransız ve İspanyol Komünist partileri, 1930'ların ikinci yarısında en hızlı büyümeyi gösteren partiler arasındaydılar. Halk Cephesi politikası da en olgun meyvelerini bu iki ülkede, Fransa ve İspanya'da verecekti.

Fransa 1936: "Bir grevi ne zaman bitirmek gerektiğini bilmeliyiz"

1935 Mayısında, Sovyetler Birliği ile Fransa arasında "İki taraflı Güvenlik Paktı" imzalandı. Aynı dönemde Fransız Komünist Partisi (FKP) yaklaşmakta olan seçimler için bir 'Halk Cephesi' kurma çağrısında bulundu. Sosyalist Parti (SFIO) ile bir anlaşma daha 1934'te imzalanmıştı. Bu kez hedef işçi örgütlerinin birliğini aşarak burjuvazi ile bir milli ittifak koşullarını zorlamaktı. Nitekim, başlıca merkez-burjuva siyasal hareket olan Radikal Parti, seçim blokuna katıldı. Fransa'da Halk Cephesi, 'Ulusal güvenlik" yani askeri güç temelinde kurulmuş, "ilerici" olma iddiasında ama kesinlikle sosyalist olmayan bir seçim ittifakı olarak doğdu ve 1936 Baharında yapılan seçimleri kazandı. FKP, "güçlü, hür ve mutlu bir Fransa" sloganıyla girdiği seçimlerden 72 milletvekili çıkardı. Parlamentodaki bu ağırlığına rağmen, SFIO başkanı Leon Blum'un başbakanı olduğu 'cephe' hükümetinde hiçbir komüniste bakanlık verilmedi. Gerekçe şuydu: "kızıl" bakanların hükümette olması "halk"ı ürkütebilir, "cephe" dağılabilirdi. PCF durumu kabullendi.

Oysa aynı esnada, Fransa'da sınıf mücadelesi beklenmeyen boyutlara sıçramaktaydı. Seçimlerde sağın uğradığı yenilgiden güç alan milyonlarca Fransız işçisi, 1936 Temmuzunda ülkenin dört bir yanındaki fabrikalarda bir zincirleme grev ve işgal dalgası başlattı. İşçi talepleri ekonomik reformları aşıyor ve "üretimde işçi kontrolü", "sanayinin kamulaştırılması" gibi devrimci siyasal boyutlara yükseliyordu. Örgütsüz işçiler, hatta sigorta ve bankacılık sektörü çalışanları bile greve katıldılar... 'Fransız Devrimi' başlamıştı. Bir devrimci işçi iktidarı için mücadele açma zamanıydı. Ama PCF, artık devrimcilik bir yana, reformist bir parti bile değildi.

Fransız burjuvazisi, panik içinde, iktidardaki temsilcisi Radikal Parti aracılığıyla Başbakan Blum'u sıkıştırmaktaydı. Patronlar, birkaç gün öncesine kadar yasadışı saydıkları sendikaları tanıma, büyük ücret artışları ve 40 saatlik çalışma haftası gibi tavizler vermeye hazır olduklarını ilan ettiler (Matignon Anlaşması). Ama Fransız kapitalizminin bunalımı o denli ölümcüldü ki, ne burjuvazinin verdiği tavizler ne de Sosyalist Parti ve ona bağlı sendikaların çabası devrimi frenlemeye yeterliydi. Sonunda Blum, Halk Cephesi'nin idamesi adına Komünist Partiye durumu müdahele etmesi çağrısında bulundu. FKP genel sekreteri thorez, çok geçmeden ünlü mesajını okudu: "zamanı geldiğinde bir grevi bitirmeyi bilmeliyiz... Aynı şekilde... uzlaşmayı kabul etmeyi de bilmeliyiz". (7).

Eylemlerine sahip çıkabilecek tek siyasal güç olarak gözlerini Komünist Parti'ye dikmiş olan işçiler, çaresiz grevi bırakmak zorunda kaldılar. Halk Cephesi'nin pratikte ne anlama geldiğini, Fransız Komünist Partisi göstermiş oluyordu: Komünistlerle burjuva partilerinin kayıtsız-şartsız; pasif işbirliği. Böylece, Anti-Faşizm, işçi sınıfının çıkarlarını Fransız egemen sınıflarının çıkarlarına tâbi kılmanın ve bu hevesle bir devrimci işçi ayaklanmasını baltalamanın mazereti olarak kullanılıyordu.

İşçi yığınların uğratıldığı bu yenilginin ardından büyük sermaye demoralize olmuş işçi sınıfına karşı, verdiği tavizleri geri almak üzere kademe kademe bir saldırıya başladı. Ücret artışları fiyat artışlarıyla karşılandı. Halk Cephesi hükümeti bir devalüasyonla ekonomik krizin yükünü emekçi yığınların sırtına bindirdi. Siyasal düzeyde de Halk Cephesi adım adım gericileşmekteydi. Önce sağcı muhafazakârlar hükümete katıldılar. Komünist parti bu yeni müttefikini coşkuyla karşıladı ve 1937 yılı başlarında Halk Cephesi'ni Fransız Ulusal Cephesi' olarak genişletme kampanyasına başladı. "Ama Komünistlerin gittikçe genişleyen" politikası gittikçe daralan sonuçlar vermekteydi. Küçük burjuvazi ve köylüler burjuva partilerine geri döndüler. 1938'in sonuna gelindiğinde FKP iyice zayıflamış ve tecrit olmuştu" (8). Halk Cephesi Hükümeti'nin başbakanı artık Radikal parti başkanı Chautemps'di. FKP, sermayenin temsilcisi bu yeni başbakana güvenoyu verdi. Çok geçmeden muhafazakâr Daladier başbakan olduğunda FKP gene hükümeti destekledi. Ama bu oyun fazla uzun sürmed: Fransız Komünist Partisi Eylül 1939'da, müttefikleri tarafından yasadışı ilan edildi. Aynı "Halk Cephesi", 1940'ta Nazizmin kuklası pêtain hükümetine güvenoyu verecektir.

Sınıf işbirlikçiliği peşindeki FKP, ülkelerinin "işçi iktidarı" eşiğinden, faşizmin kucağına yuvarlanışında payına düşen rolü hakkıyla yerine getirdiği halde, işlerini tamamlayıp zayıfladığında burjuva efendilerinin hışmına uğramaktan kurtulamadı.

İspanya: "Cumhuriyetçi Rejimin ve Özel Mülkiyetin İdamesini Savunuyoruz"

Aynı yıllarda, benzer ama çok daha vahşi bir senaryo komşu bir ülkenin topraklarında, İspanya'da, oynanmaktaydı.

1936 Şubat'ında Madrid'de, dört burjuva partisi ile Sosyalist Parti, Komünist Parti

➡

(İKP) ve POUM adlı bir işçi örgütünün desteklediği Halk Cephesi hükümeti kuruldu. Çoğunluk Sosyalistlerde olmasına rağmen burjuva partiler başbakanlığı ve bakanlıkların çoğunu aldılar. "Halk Cephesi programının başlıca özelliği ciddi toplumsal ve ekonomik taleplerden bile yoksun... Ilımlı bir döküman oluşuydu" (9)

Ama kazanılan seçim zaferi, emekçi yığınları harekete geçirmekte gecikmedi. Hapishanelerin kapıları yıkılarak siyasal mahkumlar özgürlüğe kavuşturulmakta, feodal topraklar yoksul köylülükçe işgal edilmekte, bir grev dalgası bütün ülkeyi yayılmaktaydı. Haziran ayına girildiğinde bir milyon işçi grev halindeydi.

Hareketlenen yalnızca işçiler değildi. Franko önderliğindeki faşist askeri güçler 17 Temmuz'da ayaklandılar. Halk Cephesi hükümeti bu gelişmelere hiçbir ciddi tepki göstermiyor, öte yandan halka silah dağıtmayı reddediyordu. Ama Faşist ordu birlikleri büyük kentlere doğru ilerlemeye başladığında, Tarihin en görkemli işçi ayaklanmalarından biri 19 Temmuz'da Barselona'dan başlayarak bütün ülkeyi kapladı. Ayaklanan işçiler kendi silahlarıyla karşı saldırıya geçtiler ve faşist birlikleri kısa sürede yenilgiye uğrattılar. İç savaşın haftasında İspanya'nın her yanında iktidar, "İşçi Komiteleri", "anti-faşist komiteler" ve benzeri adlarla örgütlenmiş silahlı proletar ve yoksul köylü yığınlarının ellerindeydi. "Cumhuriyetçi bölgede kapitalist rejim fiilen ortadan kalkmıştı: Üretim araçları ve siyasal iktidar artık bütünüyle işçi örgütlerinin elindeydi" (10)

Özetle durum, 1917 Mart ayında Rusya'da gelişen devrimci bunalımın aynı şiddette bir tekrarıydı, ama bir farkla: anti-faşist savaş sürecinde iktidarı fiilen ele geçirmiş olan işçi ve yoksul köylü örgütlerini devrimci bir program çerçevesinde birleştirecek ve ilerletecek bir siyasal işçi önderliği mevcut değildi. Diğer işçi partilerinin ikircikli ve uzlaşmacı tutumları ve anarşistlerin "iktidarsızlığı" bir yana, Komünist Parti, devrimi burjuva demokratik aşamada tutmak adına, gelişen proleter devrime karşı düşmanca bir tavır takınarak, Cumhuriyetçi saflarda uzlaşacak burjuvazi aramaya koyulmuştu. "Cumhuriyetçi Parti (merkez - burjuva partisi-Ş.y.) önderlerini... hükümete ortak etmek... İspanya'nın bir komünist cumhuriyet olarak görülmesini engellemek için mutlak bir zorunluluktur. Bir komünist cumhuriyet görünümü... İspanya için en büyük tehlikedir" (11). Bu satırları Stalin, 21 Aralık 1936'da dönemin sosyalist başbakanı Caballero'ya "uyarı" olarak yazmıştır.

Sovyet bürokrasisi ve onun güdümündeki Komintern'e göre, İspanya henüz burjuva demokratik aşama içindeydi. Bu aşamada orta sınıflarla ve burjuvazinin bazı kesimleriyle ittifak zorunluydu. Öte yandan, Cumhuriyet'i tehdit eden faşizm tehlikesi mevcuttu ve buna karşı mücadelede burjuvazinin demokratik kanadıyla işbirliği gerekiyordu. Böylelikle Halk Cephesi politikası, "aşamalı devrim" şemasıyla birleştiriliyordu. İKP yöneticisi Ibarrori, bu şemayı şöyle formüle ediyordu: "Ülkemizde yaşanmakta olan süreç, bir yüz yıl önce Fransa gibi ülkelerde gerçekleşmiş olan burjuva devrimidir".

Oysa Cumhuriyetçi İspanya bir proleter devrim bunalımı yaşamaktaydı. Burjuva egemenliği işçi yığınlarınca fiilen tasfiye edilmiş, sermaye artık bütün ağırlığıyla Franko'nun saflarına geçmişti. Gene faşizme karşı mücadele, yalnızca işçi ve yoksul köylü yığınları tarafından başlatılmış ve hiçbir burjuva unsurdan destek görmeden aksine sermayeye karşı mücadele ile birleşik olarak sürdürülmekteydi. Bu durumda, ortada ne birlikte demokratik devrim yapmaya gönüllü ne de anti-faşist mücadelede işbirliği yapmaya niyetli bir burjuvazi yoktu. İKP gerçekte burjuvazinin gölgesiyle, tabansız sağcı partilerle, işbirliği peşindeydi.

Bu zihniyet içinde, İKP ve Halk Cephesi hükümeti el ele İspanyol emekçilerinin kazanımlarını burjuva demokratik sınırlara sığacak biçimde budamaya koyuldular. Toprak işgalleri ve sanayide işçi denetimi yasadışı ilan edildi. Bundan böyle hükümetin hiçbir üretim birimini kamulaştırma yoluna gitmeyeceği, özel mülkiyetin korunacağı açıklandı. İKP yayın organı treball devrimin tasfiyesi sürecine tam destek veriyordu: "...meta üreticilerini, işadamlarını ve orta sınıfları iktidardan dışlamak affedilmez bir hata olacaktır. Bu toplumsal kesimlerin daha mutlu bir yaşam umutları, özel mülkiyetin ilgasıyla değil birikimiyle bağdaşmaktadır. Biz, Cumhuriyetçi rejimin ve özel mülkiyetin idamesini savunuyoruz" (12).

1936'da kurulmuş olan ikili iktidarı tasfiye etmek ve proletarya üzerinde burjuva cumhuriyetin hakimiyetini yeniden inşa etmek iki yıl sürdü. Bu iki yıl sonunda, silahlı işçi milisleri eski rejimin burjuva polis şefleri denetiminde kurulan polis teşkilatına ve Burjuva generallerin yönetiminde, rütbe ve hiyerarşik ilişkilerine dayalı düzenli orduya katılmaya zorlanmış buna direnen işçiler zorla silahlandırılmıştır.

1937'de, Cumhuriyetçi bölgede 1 Mayıs gösterileri İKP'nin önerisiyle yasaklandı. 3 Mayıs'ta işçiler, bu kez Cumhuriyetçi hükümete karşı ayaklandılar. Buna yanıt olarak Komünistler, bütün "aşırı sol" örgütlerin kapatılmasını önerdiler. Sol sosyalist başbakan Caballero, hiçbir işçi örgütünü kapatmayı kabul etmeyeceğini bildirince tutuklandı ve Sosyalist Parti'nin sol kanadı tasfiye edildi. Halk Cephesi, "Zafer Hükümeti" adıyla yalnızca sağcı burjuva partilerle, sağ Sosyalistler ve İKP'nin katıldığı yeni bir hükümet kurdu. Bundan sonra bütün sol örgüt ve partiler yasadışı ilan edildi; Sovyet gizli servisi NKVO'nin de fiilen katıldığı ve yüzlerce devrimci önderin kurşuna dizildiği bir "temizlik" operasyonu yürütüldü.

Yeni hükümet, halen yoksul köylülerin işgali altında olan toprakları zorla geri alarak eski toprak sahiplerine geri vermeye başladı. Özel mülkiyet hakkı yasal güvence altına alındı ve sanayiciler, daha önce kamulaştırılmış olan fabrikaların başına döndüler. İspanya feodalizminin simgesi olan Katolik Kilisesi'nin itibari geri verildi. Artık 1936 devriminin bütün kazanımları geri alınmıştı. Bu, burjuva toplumsal yapı üzerinde merkezi bir burjuva devlet makinesi adım adım inşa edildi. Devlet, giderek daha otoriter ve baskıcı bir nitelik kazanmaktaydı. Her türlü muhalefet ve eleştiri yasaklandı. Askerlik zorunlu hale getirildi ve eski rejimin Askeri Ceza Kanunu yürürlüğe kondu. Ordu mensuplarının siyaset yapmaları ve işçi kökenli subayların binbaşı rütbesinden yukarı çıkmaları bu kanunla yasaklanıyordu. "Zafer Hükümeti" işçi ve yoksul köylü yığınlara karşı gerçek bir zafer kazandı: Cumhuriyetçi İspanya artık "burjuva İspanya" idi. Devrimin tasfiyesi, Sovyet bürokrasisi, İKP ve diğer komintern partilerin desteği ve aktif katılımıyla gerçekleşti.

Oysa emekçi yığınlar, Franko'ya karşı savaşa bir sosyalist devrim için ve devrimci bir atılımla başlamışlardı. Şimdi devrimin tasfiyesiyle birlikte, İspanyol toplumun Franko'ya karşı savaşma azmi de kırılıyordu. Faşizme karşı mücadele siyasal cephede artık kaybedilmişti.

Nitekim Sovyetler Birliği'nin verdiği sınırlı askeri yardıma rağmen faşist ordu, Cumhuriyetçileri ağır yenilgilere uğratarak ilerleyecek ve 1939'da bütün İspanya düşecekti. Halk Cephesi, kendi emrindeki burjuva General Casado tarafından yıkılacak ve Madrid Franko'ya teslim edilecekti.

İspanya devriminin mezar-kazıcısı rolünü oynayan Stalinizm, Franko'nun iktidara gelişinde büyük bir sorumluluğa sahiptir.

Tarihin öğrettiği

Lenin döneminde Komünist Enternasyonal'in her türlü burjuva saldırısına karşı formüle ettiği politika, "Birleşik İşçi Cephesi"-'dir. Bu politikanın özü ve başlıca amacı, sermayenin saldırılarına karşı mücadelede işçi sınıfının birliğini sağlamak, uzun vadede ise işçi yığınlarının kendi deneyleriyle oportünist ve reformist siyasal önderliklerden kopmasının koşullarını hazırlamaktır.

İşçi sınıfını merkezine alan bu politik çizgiden ilk sapma önce "aşırı sol" bir biçim almış, Komintern güdümündeki Alman Komünist partisi, diğer işçi örgütleriyle ittifakı reddederek Hitler'in iktidara gelişi gibi bir felaketin sorumluluğuna ortak olmuştur.

Bunun ardından gelen "aşırı sağ" sapma ise 'Halk Cephesi' taktiğinde ifadesini bulur. Halk Cephesi, işçi sınıfının burjuvaziyle "faşizme karşı mücadele", "demokratik devrim aşaması" ya da "barıştan yana milli uzlaşma" gibi çeşitli gerekçelerle ittifakını öngörür. Bu yönüyle, anti-marksist, sınıf işbirlikçisi bir siyasal zihniyetin ürünüdür.

Bu yazıda Halk Cephesi politikasının tarihte hangi sonuçlara yol açtığı incelendi: Fransa'da bir işçi devriminin bastırılması, Halk Cephesi içindeki Komünist Parti'nin burjuva müttefiklerinin çıkarlarını proletaryanın çıkarlarına tercih etmesiyle mümkün oldu; İspanya'da Halk Cephesi hükümeti, işçi ve yoksul köylülerin faşizme karşı savaş içinde kurdukları devrimci iktidarı tasfiye ederek Franko faşizminin kazanacağı zaferin koşullarını hazırladı.

Tarihin öznesi olan sınıflar ondan ders almayı bilmedikleri sürece "tarih tekerrürden ibaret" olacaktır. Sınıf işbirlikçi 'Halk Cephesi' ve 'aşamalı devrim' zihniyetlerinin yeri tarihin çöplüğü olacaktır.

Sınıf mücadelesi sürecinde Devrimci-marksistlerin yolunu Lenin önderliğindeki Bolşevik Parti'nin ve Komünist Enternasyonal'in çizdiği ilkeler ışık tutacaktır. "Birleşik İşçi Cephesi" politikası, bu çerçevede devrimci-Marksist politikanın sımsıkı kavranması gereken başlıca unsurlarından biri, "Faşizme Karşı Mücadele"nin de kilit noktasıdır.

C.Şahin Yavuz

* Bkz. Kürdistanlı Marksist, sayı 2-3, Şubat-Mart 1990

Komünistler

Seyfi CENGİZ

Giriş Yerine

Komünist Manifesto sık sık referans verdiğimiz bir kaynak. Çoğu zaman bu ünlü eserden 'Komünist Manifesto' ya da 'Manifesto' olarak kısa adıyla sözederiz. Fakat bu eserin kapak başlığı tam olarak şöyledir: "Komünist Partisi Manifestosu"

Bu başlıkta adı geçen parti daha çok "Komünistler Birliği" olarak bilinir. Komünist Manifesto, dünya (Avrupa) devrimi stratejisini savunmuş olan bu uluslararası partinin platformu olarak deklare edilmiştir.

Kendi manifestosu ne denli ünlü ise kendisi her nasılsa o denli ünsüz olan bu parti üzerinde, hem uluslararası marksist hareketin kanımca üstünde pek az durulan başlangıç evresine ışık tuttuğu için hem de Komünist Manifesto'nun temel fikirlerinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacağına inandığımdan kısaca durmak ihtiyacını duydum.

Kürdistanlı Marksist'in gelecek sayılarında I.Enternasyonal ve Sonrası ile II. ve III. Enternasyonaller ele alınacaktır. Bu bakımdan bu yazı bir dizinin birinci bölümü olarak da görülebilir.

ADİLLER BİRLİĞİ'nden KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ'ne

Komünistler Birliği, Adiller Birliği olarak bilinen bir örgütlenmeden doğmuştur. Adiller Birliği, 1836'da Paris'te kurulmuş yasadışı bir örgüttür. Kurucuları Yasaklılar Birliği'nden ayrılmış Alman siyasi sürgünleridir.

18.yüzyıl sonlarının ünlü Fransız devrimcisi Babeuf'un ütopik komünizmi ile Blankizmin etkisindeki Adiller Birliği zamanla Blankici Mevsimler Birliği'nin Alman seksiyonuna dönüşmüş, bu Birliğin başlattığı 12 Mayıs 1839 Paris ayaklanmasına katılarak ağır bir yenilgide yaşamıştır. Paris'teki bu yenilgiden sonra Adiller Birliği merkezini Paris'ten Londra'ya taşır, eski komplocu fikirlerini bırakır. Bu arada salt Almanlardan bileşen bir örgütlenme olmaktan çıkarak dünya/avrupa devrimi fikrini savunan uluslararası bir partiye dönüşür. Ağırlıkla Alman İşçi sınıfı içinde faaliyet yürüttüğü bu dönemde Birlik bu kez de Weitling'in ütopik komünizminin etkisi altına girer. Marx'ın kendi maddeci tarih teorisini oluşturması ve bu tarih teorisi ile birlikte komünizmi bir ütopyadan bir bilime dönüştürmeye başlaması bu yıllara (1844-45) rastlamakta.

Komplocu eğilimlere karşı olduğu gibi, ütopik sosyalizm ve komünizme karşı da Marx ve Engels yoğun bir mücadele açtılar. Daha yakın bağlara sahip oldukları Almanya'dan başlayarak işçi hareketi içerisinde kendi görüşlerini egemen kılmaya giriştiler. Bu mücadele ürünlerini vermekte gecikmedi. Bilimsel komünizme yakınlık duymaya başlayan Adiller Birliği'nin önderleri (K.Schapper, Moll, Bauer, vd) kendilerine yönelik eleştirilerine hak verdikleri Marx'ı ve Engels'i Birliği yeni fikirler çevresinde yeni baştan örgütlemek için ısrarla birlikte çalışmaya çağırdılar. Bunun üzerine Marx ve Engels 1847'de Adiller Birliği'ne katıldılar.

Marx ve Engels, Avrupa çapında devrim fikrini savunan uluslararası karekterde bir örgütlenmeye ihtiyaç olduğu inancındaydılar. Bu örgüt, fikir ve örgütlenme özgürlüğünün var olmadığı o günün Avrupa'sında tüm ulusal seksiyonları ile birlikte zorunlu olarak yasadışı olmalıydı. Adiller Birliği tamda böyle bir örgüttü. Ancak, Marx ve Engels, Birliği demokratik bir örgüt olarak görmüyor, komplocu fikirler döneminden kalma yarıkomplocu bir tüzüğe sahip olduğunu düşünüyorlardı. Komplocu ve diktatoryal özlemlere karşı örgütsel bir önlem olarak parti içi demokrasiyi, yani tüm kurulların ve görevlilerin seçimle belirlenmesini ve kendilerini seçenler tarafından her an görevden alınabilmelerini savunuyorlardı. Ek olarak, hiç değilse olağan/barışçıl dönemlerde Birliğin esas olarak bir propaganda örgütü olmasını istiyorlardı. Marx ve Engels'in bu örgütsel fikirleri o dönemde oldukça yaygın olan komplocu örgüt teorilerinin eleştirisi formunda ifade edilmişlerdir.

1847 Haziranı'nda Londra'da Adiller Birliği'nin Birinci Kongresi toplandı. Delegeler arasında Engels de vardı. Birliğin yeniden örgütlenmesi sorununun ele alındığı bu kongre de yeni bir tüzük hazırlandı. Bu tüzük taslağı ulusal seksiyonlar tarafından tartışıldıktan sonra yine Londra'da yapılan 2.Kongre (8 Aralık 1847) tarafından kabul edildi. İkinci Kongre Birliğin adını da Komünistler Birliği olarak değiştirdi.

Komünistler Birliği'nin Tüzüğü

İkinci Kongre'de kabul edilen tüzükte Komünistler Birliği'nin amacı, burjuvazinin devrilmesi ve proletarya egemenliğinin kurulması, özel mülkiyetin ve sınıfların ortadan kaldırılması şeklinde formüle edilmiştir.

Tüzüğün ilkelere ilişkin maddeleri Marx-Engels'in örgütsel fikirlerini yansıtmaktadır.

Birliğin programını ve tüzüğünü kabul eden, Birliğe düzenli mali katkıda bulunan ve onun örgütlerinden birisine bizzat katılan herkes (fazla hükümleri bir kenara bırakıyoruz) Birliğe üye olabilecekti.

Üyelik için belirli bir faaliyet düzeyi ve belirli bir bilinç düzeyi aranmakta: Yalnızca sınırlı sayıdaki sınıf bilinçli işçiler ve güvenilir kimseler üye alınmaktadır.

Birlik, Kongre, Merkez Komitesi, önder bölgeler, tali bölgeler ve kömün diye tabir edilen birimlerden oluşuyor.

Tüzüğe göre, Kongre, birliğin yasama gücüdür, yılda bir kez olağan olarak toplanır. Kongrenin yeri koşullara göre değiştiriliyor.

Birliğin yürütme gücü Kongre'ye karşı sorumlu olan Merkez Komitesi'dir. Merkez Komitesi üç ayda bir örgütün genel durumu hakkında tüm birliğe rapor vermekle sorumlu tutuluyor. En az beş kişiden oluşacağı belirtilen Merkez Komitesi'ne kongrelerde yalnızca söz hakkı tanınıyor. Merkez Komitesi, tüm ulusal seksiyonların temsil edildiği bir uluslararası kongrede değil, kongrenin bulunduğu yerde (ülke, önder bölge) belirleniyor.

Örgütlenmenin esas merkezleri (sözgelimi Almanya'da Köln, Frankfurt, Berlin, Hamburg gibi) önder bölgeler/çevreler olarak tanımlanıyor. Bunların hemen altında en az iki, en çok on komünü içeren ve bu komünlerin başkan ve yürütme kurullarından oluşturulan alt bölgeler/çevreler yer alıyor.

KB'nin temel örgüt birimleri en az üç, en çok yirmi kişiden oluşturulan ve komün olarak adlandırılan hücrelerdir. Komünlerin birbirini tanımaması öngörülüyor. Bunlar üretim birimleri esasına göre değil, yerleşme birimlerine göre şekilleniyor.

Komünistler Birliği'nin Programı

Adiller Birliği'nin Komünistler Birliği adını aldığı İkinci Kongresine Karl Marx da katılmış, on gün devam eden bu kongrede bilimsel komünizmin esaslarını açıklamıştır. Aynı kongrede Adiller Birliği'nin "Komünist İman Yemini Taslağı" olarak adlandırılan eski programı bırakılmış, K.Marx ve F.Engels'e yeni bir platform hazırlamaları görevi verilmiştir.

Komünistler Birliği için hazırlanan platformun ilk biçimi Engels'in tek başına yazdığı Komünizmin İlkeleri isimli metindir. Engels, daha sonraları programın bir manifesto biçiminde hazırlanmasını önerir Marx'a. Komünist Manifesto olarak bilinen dünya sosyalist hareketinin ilk platformu doğar böylece (Ocak 1848). Adiller Birliği'nin "Bütün İnsanlar Kardeştir! Eşitlik, Adalet, Kardeşlik!" şeklindeki sloganı yerini dünya işçilerini sınıf mücadelesinde militan bir birliğe çağıran K.Manifesto'nun son sözü "Bütün Ülkelerin İçileri Birleşiniz!" sloganına bırakır.

Komünistler Birliği'nin programı K.Manifesto'nun daha çok pratik bir nitelik taşıyan İkinci Bölümünde konulur. Bu program Uluslararası nitelikte (Avrupa çapında) bir programdır, dünya proletarya devriminin ortak programıdır.

Sosyal devrimin aracı politik devrimdir.Proletaryanın siyasal egemenliğini sosyal devrimin zorunlu bir politik ön koşulu olarak gördüğünden, K.Manifesto, işçi sınıfının acil amacını "demokrasi mücadelesini kazanmak", başka deyişle egemen sınıf konumuna yükselmek ve kendisini devlet olarak örgütlemek olarak belirler. Ardından, iktidarı alır almaz işçi sınıfının Avrupa'nın "en ileri ülkeleri" için o günün koşullarında ortak bir nitelik taşımakta olan şu 'acil' önlemlerle işe başlaması gerektiğine işaret eder: 1. Toprakları zorla kamulaştırma, 2. Kademeli gelir vergisi, 3. Miras hakkının kaldırılması, 4. Asilerin ve kaçanların mülklerine el konması, 5. Bir ulusal banka aracılığıyla kredinin devletin elinde merkezileştirilmesi, 7. Devlete ait fabrika ve üretim araçlarını çoğaltma, 8. Herkes için eşit çalışma zorunluluğu, 9. Kent-Köy ayrımını yavaş yavaş kaldırmak, 10. Çocuklar için devlet okullarında parasız eğitim.

➡

Birliği Üzerine

Yukardaki on talep, Engels'in Komünizm İlkeleri'nde oniki madde halinde verilen taleplerin hemen hemen aynısıdır. K.İlkeleri bu taleplerin özel mülkiyeti sınırlayıcı karekterine işaret etmekte, onları "Komünizme geçiş" programı/talepleri olarak tanımlamaktadır. Bu önlemlerin herbiri bir diğerini gerektirecek, özel mülkiyete karşı bu ilk saldırıları proletarya sürekli olarak ileriye götürecek, bütün sermaye, sanayi, tarım, ticaret ve ulaşım devletin/toplumun elinde toplandığı zaman özel mülkiyet tamamen kaldırılmış olacaktır diye eklemektedir Engels.

KB'nin strateji ve taktikleri

Komünist Manifesto'nun 2. ve 4. Bölümleri Komünistler Birliği'nin programına, siyasal strateji ve taktiklerine yol gösteren temel ilkeleri ortaya koyar.

Bu ilkeler, o dönemin ütopik sosyalist akımları ile Komünistler Birliği haricindeki işçi sınıfı partilerinin (KM, İngiltere'de Çartist parti, Fransa'da Blankist Proleter Parti ve Amerika'da Ulusal Tarım Reformcuları Partisini bu nitelikte partiler olarak tanımlar) konumları, görüş ve ilkeleri bilinmediği taktirde açık ve net bir şekilde kavranamazlar. Çünkü KM, Komünistler Birliği'nin ilkelerini adı geçen akımların eleştirisi formunda formüle eder, bu akımlar ile Komünistler Birliği arasındaki görüş ve ilke ayrılıklarını kesin ve net bir biçimde çizmeye çalışır.

Ütopik sosyalistler, sosyalizm ile işçilerin sınıf savaşımı arasındaki zorunlu bağı yakalayamıyordu. Proletaryanın tarihsel misyonunu, proletarya hareketinin siyasal önemini göremiyor, işçi sınıfının hareketi dışında duruyorlardı. İşçi sınıfının eylemi yerine kendilerinin eylemini, onun somut tarihsel kurtuluş koşulları yerine kendilerinin hayali toplum projelerini koyuyorlardı. Özetle, ütopik sosyalistler ikameciydi. O dönemde 'sosyalist' dendiğinde Prudoncular gibi burjuva sosyalistlerinin yanısıra özellikle ütopyacılar (İngiltere'de Owenciler, Fransa'da Fourierciler gibi) akla geliyordu. Ütopyacı sosyalizmin yukarı sınıflardan kurtarıcı girişimler bekleyen bu ikameci karekterine karşılıktır ki, KM, İşçi sınıfının kurtuluşunun kendi eseri olacağı fikrini, bu temel ilkeyi öne sürer. Zaten Manifesto'nun ve Manifestoyu çıkaran partinin 'sosyalist' değilde "komünist" olarak adlandırılması KM'nun 1888 tarihli İngilizce baskısına özsözde Engels'in açıkladığı gibi 1847/48'lerde 'sosyalist' denilen hareketin burjuva karekterine karşılık 'komünist' olarak bilinen hareketin (Fransa'da Cabet'in ikaryan komünizmi, Almanya'da Weitling'in ütopyacı komünizmi) proleter karekteri ve proletaryanın sınıf mücadelesini kendi devrimci siyasal eyleminin ekseni olarak kabul etmiş olmasından, işçi hareketi ile sosyalizm arasındaki organik bağı henüz bilinçli değilde içgüdüsel bile olsa yakalamış olmasından ötürüdür.

Ütopyacı sosyalistler sınıf ayrımı yapmaksızın bütün topluma, hatta öncelikle egemen sınıflara sesleniyor, onlar arasından kuvvet toplamaya çalışıyorlardı; yani ütopik sosyalistler aynı zamanda elitist idiler.

Bu ikameci ve elitist özelliklerden dolayı ütopik sosyalizm apolitik bir sosyalizmdi. Ütopyacılar siyasal mücadelenin tüm biçimlerini redediyor, amaca bir devrime ihtiyaç olmaksızın barışçıl şekilde ulaşılabileceğini propaganda ediyorlardı. Bu görüşlerinden ötürü de devrimci siyasal mücadele sürdüren o dönemin işçi sınıfı partilerine karşı çıkıyorlardı. Sözgelimi Fransa'da Furiyerciler Reformistlere, İngiltere'de Owenciler Çartistlere karşı durmaktaydılar (Bkz: KM, 3.Bölüm).

İşte ütopik sosyalistlerin bu görüş ve tavırlarına karşılıktır ki, Komünist Manifesto, Komünistler Birliği'nin öteki proletarya partilerine (Çartistler, Blankist Proleter Parti, Tarım Reformcuları) karşı çıkan bir parti olmadığını, bir bütün olarak proletaryanın çıkarlarından farklı çıkarları olmadığını, KB'nin savunduğu fikirlerin ve ilkelerin zaten sürmekte olan bir sınıf savaşından çıkarılan derslerin ve sonuçların genelleştirilmiş ifadeleri olup bu partinin işçi hareketini belli bir kalıba dökmek için sekter ilkeler icad etmediğine işaret eder.

KM, Komünistler Birliği ile o dönemin ütopik akımları arasındaki ilkesel ayrılıkları bu şekilde belirler.

Komünistler Birliğini kendisiyle aynı 'acil amacı' paylaşan öteki işçi sınıfı partilerinden (Çartistler, Blankici parti ve Tarım Reformcuları) ayırt eden ilkeleri ise Manifesto şu şekilde koymaktadır: 1- İşçi sınıfı hareketinin bir bütün olarak çıkarlarını (hareketin ortak uluslararası çıkarları anlamında) bu hareketin tek tek her bir ulusal kesiminin özel çıkarlarından üstün tutmak, 2- İşçi sınıfı hareketinin bir bütün olarak çıkarlarını (hareketin uzun erimli, nihai çıkarları anlamında) bu hareketin özel bir aşamasının kısa vadeli, konjonktürel çıkarlarından üstün tutmak. Bu sonuncu noktayı, Komünistler Birliği mevcut hareket içerisinde bu hareketin geleceğini temsil eder diyerek de ifade eder Manifesto.

Burdaki ilkelerin birincisi işçi sınıfı hareketi içerisindeki dar millici eğilimlere (Çartist harekette daha açık olarak görülebilen) karşılık olarak proletarya enternasyonalizmi ilkesini, ikincisi ise işçi sınıfı hareketinin belli bir dönemdeki anlık/geçici çıkarlarına öncelik tanıyan oportünist eğilimlere karşılık olarak bu hareketin nihai amacı olan proletarya diktatörlüğü fikrini ifade etmektedir. Komünist Manifesto'da proletarya diktatörlüğü kavramı henüz olmasa da bu fikrin kendisi çok açık biçimde mevcuttur.

Komünist Manifesto, Komünistler Birliği ile diğer işçi partileri arasındaki bu ilkesel ayrımları başka bir biçimde şöyle tanımlar: Komünistler Birliği, pratik bakımdan bütün ülkelerin proletarya partilerinin en kararlı, en ileri, bütün ötekileri ileri iten kesimidir; teorik bakımdan ise işçi sınıfı hareketinin doğasını, koşullarını, doğrultusunu ve nihai amacını daha açık şekilde kavrama üstünlüğüne sahiptir.

Komünistlerin siyasal strateji ve taktiklerine her yerde ve her zaman yön vermesi gereken prensipler Komünist Manifesto'da yukardaki biçimde formüle edilmişlerdir.

Engels, İtalya'da devrimin yükselmekte olduğu bir sırada kendisine yaklaşan İtalyan devriminde Sosyalist Parti'nin taktiğinin ne olması gerektiğini soran bu partinin önderlerinden Turati ve Kulişkova'ya cevaben 21 Ocak 1894'te yazdığı "Gelecek İtalyan Devrimi ve Sosyalist Parti" başlıklı makalesinde Komünist Manifesto'da ortaya konan komünist stratejinin ilkelerini çok daha net bir biçimde aşağıdaki gibi açıklar:

"1848'den beri herhangi bir zamanda komünistleri en büyük başarıya ulaştırmış taktik Komünist Manifesto'da şöyle yazılmıştır:

İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında komünistler her zaman ve her yerde tüm hareketin çıkarlarını temsil ederler. (Bkz: KM, II Bölüm, SC)... İşçi sınıfının acil hedeflerine ulaşılması ve o andaki çıkarlarının gerçekleşmesi için savaşırlar; ama mevcut hareket içerisinde bu hareketin geleceğini de temsil eder ve gözetirler (Bkz: KM, 4.Bölüm, S.C.).

Bundan ötürü komünistler iki sınıf arasındaki savaşımın her evresinde, bu evrelerin, toplumu yeniden örgütlemenin bir aracı olarak siyasal iktidarı proletaryanın ele geçirmesi yüce hedefine götürmesi gereken birer aşama olduklarını unutmadan etkin rol alırlar. Komünistlerin yeri işçi sınıfının yakın çıkarlarını elde etmek için savaşanların yanında olmalıdır. Bütün bu siyasal ve toplumsal yararları kabul ederler ama ancak hesaptaki ödemeler olarak. Bundan dolayı her devrimci ya da ilerici hareketi kendilerinin gittiği yönde bir adım sayarlar, öbür devrimci partileri ileri itmek, onlardan biri zaferi kazanırsa proletaryanın çıkarlarını korumak komünistlerin özel misyonudur (Bkz: KM, 4.Bölüm, SC).

Büyük amacı asla gözden yitirmeyen bu taktikler komünistleri... ileri yürüyüşlerinin son durağına giden yolda yalnız bir aşama olan şeyi yanlış anlayan öteki daha az uzak görüşlü partilerin uğrayacakları kaçınılmaz hayal kırıklığından kurtarır." (Engels, a.g.y.)

Komünistler Birliği'nin ütopyacı eğilimlere ve kendisi dışındaki proletarya partilerine karşı tutumuna işaret edilmişti.

Komünistler Birliği'nin işçi sınıfı dışındaki sınıfların muhalefet hareketlerine karşı tutumuna yön veren ilke ise K.Manifestonun 4.ve son bölümünde şöyle konulur:

"Komünistler, her yerde, mevcut sosyal ve siyasal düzene karşı her devrimci hareketi desteklerler."

K.Manifesto'nun mantığı içerisinde bu taktiğin arka planında mülkiyet sorununun bir an evvel öne çıkabilmesi amacı yatar. Proletarya, kendi iktidar sırasının, sermayenin hakimiyetini devirme sırasının bir an evvel gelmesi için statükoya karşı savaşan devrimci hareketleri faal olarak desteklemeliydi.

Bu ilkesel tutum ışığında o günkü koşul-

➡

larda Komünistler Birliği'nin, Fransa'da Louis Blanc ve Ledru Rollin'in temsil ettikleri "Sosyal Demokrat" Parti ile ittifakı, İsviçre'de 'Radikalleri' ve Polonya'da 1846 Krakov Ayaklanması'nı başlatan partiyi desteklemeyi, Almanya'da ise Mutlak Monarşi'ye karşı devrimci bir mücadele verdiği sürece burjuvazi ile ortak mücadeleyi savunduğu, bunu yaparken adı geçen hareketlere karşı sürekli bir eleştirel tavrı koruyacağı belirtilir. (Bkz: KM, 4. Bölüm).

Komünistler Birliği'nin taktikleriyle ilişkili olan bir diğer konuda Komünist Manifesto'da şöyle denir: Komünistlerin amacı mevcut sosyal koşulları "zorla" devirmektir. Komünistler hedeflerine ancak bu yolla ulaşırlar.

Son olarak dünya devrimi prespektifinin komünist siyasal stratejinin ayrılmaz bir unsuru olduğunu bir kere daha vurgulamak istiyorum. Komünist Manifesto, en azından en ileri ulusların/ülkelerin işçi sınıflarının "eylem birliği" ni proletaryanın kurtuluşunun ön koşullarından birisi olarak görmektedir. Bu nedenledir ki "İşçilerin ülkesi yoktur!" diyen Komünist Manifesto şu eylem çağrısıyla biter: "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!"

KB'nin Almanya'daki Strateji ve Taktiği

Engels, Komünizmin İlkeleri'nde, Komünistler Birliği'nin taktiklerinin ülkeden ülkeye değiştiğini söylüyordu. Komünist strateji burjuvazinin iktidarda bulunduğu ülkelerde başka, burjuvazinin henüz iktidar olmadığı mutlak monarşi altındaki ülkelerde başkadır diyordu. Fakat komünist strateji ve taktiğin temel ilkeleri besbelli ki ülkeden ülkeye değişmez, bunlar her yerde yönlendirici olması gereken evrensel bir karekter taşırlar. Engels'in işaret ettiği şey bu evrensel ilkelerin koşulları birbirinden oldukça farklı ülkelerin özgül koşullarına tercüme edildiğinde izlenecek strateji ve taktiğin farklılaşacağıdır.

Komünist Manifesto, komünist stratejinin genel ilkelerini burjuva devrimi aşamasındaki Almanya koşullarına uygulayarak Komünistler Birliği'nin Almanya'daki stratejisini şöyle belirliyordu:

"Komünistler dikkatlerini en çok Almanya üstüne çeviriyorlar, çünkü bu ülke.... 17. yüzyılda İngiltere'de, 18. yüzyılda Fransa'da olandan daha çok gelişmiş bir proletarya ile yapılmak durumundaki bir burjuva devriminin eşiğindedir, ve bunun sonucu, Almanya'daki burjuva devrimi, onun hemen ardından gelecek bir proletarya devriminin ilk adımı olacaktır." (Bkz. KM, 4.Bölüm)

"Komünistler, devrimci bir tutum takındığı sürece Mutlak Monarşi'ye karşı... burjuvazi ile birlikte savaşıyorlar... ama Almanya'da gerici sınıflar yıkılır yıkılmaz burjuvazinin kendisine karşı bir savaşa girişebilmek için burjuvazi ile proletarya arasındaki sert çelişmenin bilincini işçilerde en açık şekilde uyandırmaktan hiç bir zaman geri durmuyorlar" (Bkz: KM, 4.Bölüm)

Almanya özeli için yapılan bu belirlemeler Marx ve Engels'in burjuva devrimde proletaryanın taktiği konusunda 1847'deki görüşlerini ifade etmektedir.

Engels, burjuvazi iktidar olana kadar Almanya'da proletarya ile burjuvazi arasında kesin bir savaşım beklenemez, bu nedenle de proletaryanın çıkarları açısından Komünistler Birliği Almanya'da mutlak monarşiye karşı burjuvaziyi desteklemelidir diyordu Komünizmin ilkeleri'nde. Engels, Komünistler Birliği, burjuvazinin zaferi durumunda, kendi ilkelerini savunmak, tartışmak, yaymak ve bu yolla işçi sınıfını militan ve örgütlü bir sınıf biçiminde birleştirmek için bazı ödünler koparacaktır diye ekliyordu. Aynı yerde, Engels, Almanya'da mutlakiyet düştüğü gün sıra proletarya ile burjuvazi arasındaki kesin savaşıma gelecek, burjuvazi iktidar olur olmaz Komünistler Birliği"nin taktiği bugün burjuvazinin iktidarda bulunduğu ülkelerdekinin (İngiltere, Fransa, Belçika gibi) aynısı olacaktır diyor.

1848 Devrimleri

Fransa, 1789 Devriminden itibaren uzun bir dönem boyunca Avrupa'da devrimci savaşımın merkezi olmuştur hep. İngiltere devrimci savaşımda geride kalmış, uzun süre için bölünmüş durumdaki Almanya ise Fransa'yı izlemiştir. 19. yüzyıl boyunca devrimci çatışmalar kural olarak bağımsız, ileri ve merkezi bir ülke olan Fransa'dan başlamış, buradan tüm Avrupa ülkelerine sıçramıştır. Sözgelimi 1830'da Fransa'da gerçekleşen burjuva devrimini Belçika, Polonya, Almanya ve İtalya'daki ayaklanmalar izlemiştir.

Daha öncekiler gibi 1848 devrimi de 24 Şubat'ta Fransa'da başlar ve önceki devrimlerle aynı yolu izler. Fransız devrimini takiben 13 Mart'ta Viyana halkı ayaklanır, 18 Mart'ta Berlin silaha sarılır, 10 Nisan'da İngiltere'de Çartistler büyük bir gösteri yapar, Mayıs'ta İtalya'da bir halk ayaklanması patlak verir... 1848 yılı içinde birbiri ardına patlak veren bu devrimler Doğu Avrupa'da Polonyalılar, Macarlar ve Prusya ve Avusturya egemenliğindeki hemen bütün slav halklarını da bağımsızlıklarını kazanmak için harekete sürüklemiştir. (Bkz: F.Engels, "Almanya'da Devrim ve Karşı Devrim 1851-1852)

1848 ve 1849 Alman Devrimleri

Engels, 1851-1852 tarihleri arasında yazdığı bir dizi makalede 1848-1849 Alman devrimi tecrübesini tahlil eder, çeşitli toplumsal sınıfların bu devrimlere katılış nedenlerini ve siyasal tavırlarını inceler (Bk: Almanya'da Devrim ve Karşıdevrim, Seçme Yapıtlar, Cilt: 1)

1848 Alman ayaklanmasını Liberal büyük burjuvazi, başarısızlıkla sonuçlanan 1849 Mayıs ayaklanmasını ise kent küçükburjuvazisi yönetmiştir. Kent küçük burjuvazisi 1848 devriminde de "kesin bir rol" oynamıştır. 1848 devriminin merkezleri büyük Alman kentleri iken, 1849 devriminin esas merkezleri küçük burjuva nüfusun daha kesin bir ağırlık taşıdığı orta ve küçük kentler olmuş, bu kentlerde kurulan devrimci hükümetler de küçük burjuva sınıfın temsilcileri egemen bir yer tutmuştur.

Alman davletleri içinden en büyükleri Prusya ile Avusturya idi.

18 Mart Berlin ayaklanması Prusya'da liberal burjuvazinin dağrudan iktidarına 13 Mart Viyana ayaklanması Avusturya'da liberal burjuvazinin dolaylı iktidarına yol açmıştı. Avusturya'da iktidar, onu burjuvazi adına kullanan liberal bürokrasinin elindeydi.

Alman liberal büyük burjuvazisi 1840'ların başından beri mutlakiyete karşı Almanya'nın birliği, temsili bir anayasa, anayasal bir hükümet, bir parlamento ve basın özgürlüğü gibi reformlar için savaşıyordu. Burjuvazi 1848 devrimine bu taleplerle katılmıştı. Bu devrimde yenilmiş olmakla birlikte henüz yıkılmamış olan Prusya'nın kralcı güçleri bazı ödünler verince devrimin radikalleştirdiği halka dayanmaktan ürkmüş bulunan burjuvazi onlarla ittifaka girdi. Burjuvazi ve aristokrasinin gerici ittifakı ortak bir hükümet kurdu, iki dereceli seçim sistemiyle bir parlamento oluşturdu ve bir anayasa yaptı.

18 Mart Alman devriminden yalnızca birkaç hafta önce Fransız işçileri Paris'te bir burjuva hükümeti devirmiştiler. Alman işçilerinin Silezya'da 1844'te giriştikleri ayaklanma da henüz hafızalardan silinmemişti. Bir proletarya devrimi korkusu 1848 devriminin öncüsü liberal burjuvaziyi devrime karşı dönmeye, halka karşı monarşi ile birleşmeye iten asıl nedeni oluşturuyordu.

Burjuvazi devrime yüz çevirince bu kez kent küçük-burjuvazisi öne geçti.

Küçük-burjuvazi tek dereceli seçim sistemi, genel oy hakkı, tek bir yasama meclisi, 18 Mart ihtilali'nin tanınması talepleri için savaşıyordu. Nihai amaç olarak da Almanya'nın federal bir Cumhuriyet olarak birleştirilmesini istiyordu. Küçük burjuva "Demokratik Parti"nin en ileri kanadının ileri sürdüğü talepler bunlardı.

Alman işçi sınıfının partisi Komünistler Birliği Almanya'da "En Katı merkeziyetçilik" için savaşıyor, küçükburjuva demokratların federasyon talebine karşılık devlet otoritesinin en kesin biçimde merkezileşmesini öngören "Tek ve Bölünmez Bir Alman Cumhuriyeti" istiyordu. 18)0 Mart Sirküleri'nde bir sürü ortaçağ kalıntısının hâlâ yaşadığı, kırılması gereken bunca bölgesel inatçılığın bulunduğu Almanya'da devrimci eylem ancak merkezden aldığı güçle ilerler, federasyon bu eylemin önüne engeller dikecektir deniliyordu. Mart çağrısı, her eyalette ve her kentte bir ve aynı şey için ayrı ayrı savaşmayı gerektirecek bu günkü gibi bur duruma izin verilmemelidir diye eklemektedir.

Komünistler Birliği köylü sorununda da küçük-burjuva demokratlarının el konulacak toprakların köylülüre mülk olarak verilmesi planına karşı çıkıyor, bu toprakların devletleştirilerek birleşmiş kır proletaryasının yönetimine verilmesini istiyordu. (Bkz: "KB'nin Almanya'daki Talepleri" başlıklı program ve 1850 Mart Genelgesi)

Bu farklılıklara karşın Almanya'nın birliği, genel oy hakkı, tek dereceli seçim sistemi iki sınıfın çıkarına olan ortak taleplerdi. Bu demokratik haklar kazanılmadıkça Alman İşçi Sınıfı kendi özgül taleplerini öne çıkaramayacak, sınıfın ve partisinin bağımsız eylemi güçlüklerle karşılaşacaktı. Alman işçi sınıfının 1848 devrimine olduğu gibi küçük burjuvazinin yönettiği Mayıs-1849 devrimine de faal bir biçimde katılması, bu devrimlerde elde silah en önde savaşması doğrudan kendi siyasal iktidarını kurmak için değil, yukardaki talepleri dayatmak içindi. Bu taleplerin gerçekleşmesi işçi sınıfının siyasal iktidarını yakınlaştıracaktı. İşçi sınıfını ve parti-

sini 1848-49 devrimlerine aktif ve kararlı şekilde katılmaya ve bu devrimlerin tam zaferi için savaşmaya iten nedenler bunlardı. Engels, işçi sınıfının burjuva devrimlerine militanca katılması burjuvazi ve küçükburjuvaziyi daha kararlı bir savaşıma zorlayacak, ulusu ya devrim ya da statükonun geri getirilmesi seçenekleri arasında bir tercih yapmaya mecbur edebilecek, işçi sınıfına zaferi kazanacak sınıfın kendi iktidarını pekiştirmesini engelleme ve ondan ödünler koparma imkanı verecekti diyor.

1848 ve 49 Alman burjuva devrimlerinde Alman işçi sınıfı ve onun partisi Komünistler Birliği'nin izlediği taktik bu olmuştu.

1848 devriminden hemen sonra liberal burjuvazi nasıl gericilikle uzlaşarak devrimi sona erdirmeye giriştiyse, 1849 ayaklanmasında isyancı kentlerde oluşturulan küçükburjuva hükümetler de bu ayaklanmayı bir an evvel sona erdirmeye çalıştılar. 1849 devriminde küçük burjuvazi yenilirse herşeyini yitireceğinden, kazanırsa bu devrimde en önde dövüşen silahlı işçilerle başbaşa kalacağından korkuyordu. Bu yüzden de kararsız ve korkak davranmış ve bu tavrıyla 1849 Temmuz'ndaki yenilgiye katkıda bulunmuştu.

Alman işçi sınıfı 1848 ayaklanmasında burjuvaziyi desteklemiş, 1849 ayaklanmasında ise küçük - burjuvazi ile ittifak halinde savaşmıştı.

Çeşitli sınıfların ittifakı her devrimin zorunlu koşuludur, fakat bu ittifakların uzun ömürlü olamayışı ve zaferden hemen sonra eski müttefiklerin yeni baştan bloklaşarak silahlarını birbirlerine çevirmeleri bütün devrimlerin kaderidir diyor Engels.

Devrim yıllarında Komünistler Birliği

1848 Devrimleri, KB'nin kuruluşu ve Komünist Manifesto'nun çıkışından çok kısa bir süre sonra patlak vermişlerdi. Devrim Paris'te başlamış ve Avrupa'nın öteki başkentlerine sıçrayarak bir dünya/avrupa devrimine dönüşmüştü.

Bu olaylar üzerine Komünistler Birliği karargahını Londra'dan devrimin merkezi Paris'e taşıdı. KB-MK'si Marks'a Parist'te yeni bir MK Belirleme yetkisi verdi.

Birlik, özellikle en güçlü olduğu Almanya ile ilgilendi. Paris'teki göçmen Alman İşçilerinden yüzlercesi yeni kurulmuş olan Alman İşçi Kulübü dolayımı ile örgütlenip Almanya'ya sokuluyordu.

21-29 Mart 1848'de Marx ve Engels henüz başlamış bulunan Alman devriminde Komünistler Birliği'nin özgül programını hazırladılar. "Komünist Partisinin Almanya'daki Talepleri" başlığını taşıyan bu program temel demokratik talepler etrafında işçi sınıfı, kent küçük burjuvazisi ve küçük köylülüğün demokratik blokunu gözetiyordu. Bu taleplerin bir kısmı Komünist Manifesto'da önerilen ortak uluslararası programdaki acil taleplerin aynısıdır, gerisi de Almanya'ya özgü taleplerdir (Mutlakiyetin devrilmesi, Almanya'nın birleştirilmesi vd).

1 Haziran 1848'den itibaren KB'i Marks ve Engels'in yönetiminde Köln'de günlük Yeni Ren Gazetesi'ni çıkarmaya başladı. Bu gazete 19 Mayıs 1849'da kapatıldı. Son sayısı bir protesto ifadesi olarak tamamen kızıl renkte çıkarıldı. Daha sonra Engels 1849 Temmuzu'na kadar sürecek olan Baden ayaklanmasına katılmış, Marks ise vatandaşlıktan çıkartılıp sınırdışı edildiği Almanya'dan önce Paris'e, Fransız hükümeti tarafından sınırdışı edilince de Londraya'ya gitmişti. Baden ayaklanması yenildiğinde ilkin İsviçre'ye iltica eden Engels de 1849 Ekimi'nde Londra'ya gitti.

Sürekli Devrim Taktiği

1849 Temmuz'una gelindiğinde bütün ülkelerdeki devrimler birbiri ardına yenilmişlerdi.

Marx ve Engels, Londra'da, Komünistler Birliği Merkez Komitesi adına Mart 1850 ve Haziran 1850 tarihli iki Çağrı/Genelge kaleme aldılar. Daha önemlisi Mart-1850 tarihli olanıdır.

Marx ve Engels Almanya ve Fransa'daki yenilgileri geçici bir geri çekilme olarak değerlendiriyor, çok yakın gelecekte yeni bir devrimci yükseliş bekliyorlardı. Bu düşüncelerini Mart Çağrısı'nda kesin bir şekilde ifade ettiler. Bu yeni devrim Paris Proletaryasının bir ayaklanmasıyla veya "Kutsal İttifak"'ın Paris'i işgal girişimiyle başlayabilirdi.

Alman işçi sınıfı "uzun" bir devrimci gelişmeden geçmeksizin iktidara gelemezdi, ancak yaklaşmakta olan yeni devrimde en azından Fransa'da işçi sınıfı kesin olarak iktidara yerleşecek ve bu durum Almanya'daki süreci hızlandıracaktı. İşçi sınıfının mücadele sloganı "sürekli devrim" olmalıydı. 1850 Mart Çağrısı böyle bitiyordu.

Mart Çağrısı'nda Marx ve Engels 1848 ve 49 Alman devrimlerinin tecrübesinden çıkardıkları teorik ve taktik sonuçları özetliyor, bu sonuçların çok yakındır dedikleri yeni Alman devrimine uygulanmasını tasarlıyorlardı.

Mart 1848 Alman devriminde devlet gücünü mutlakiyetle uzlaşarak liberal burjuvazi ele geçirmiş ve bunu işçi sınıfına ve halka karşı çevirmişti. Yaklaşmakta olan yeni Alman devriminde demokratik küçük burjuvazi 1848 devrimi sırasında liberal burjuvazinin oynamış olduğu aynı hain rolü oynayacaktı. Demokratik Parti, Liberal Parti'den daha tehlikeli olacaktı.

Küçük burjuvazi çoğunluğu kendisine ve müttefiki köylülüğe verecek parlamenter bir devlet düzeni istiyordu. İşçi sınıfına vaad ettiği ise yalnızca daha iyi ücret vs. gibi sadakalardı.

Küçük burjuva demokrasisi kendi programının belli başlı taleplerini yerine getirir getirmez devrimi bir an önce sona erdirmeye çalışacaktı. İşçi sınıfı kendisine vaad edilen sadakalarla yetinmemeli, küçük burjuva demokratların devrimi bir an evvel sona erdirme çabalarına yanıt olarak devrimi sürekli kılmalıydı. Yaklaşan devrimde Komünistler Birliği'nin görevi Alman işçi sınıfı iktidarı alıncaya kadar ve dünya çapında (Avrupa) proletarya iktidarı kuruluncaya kadar devrimi sürekli hale getirmekti.

Mutlakiyet ile liberal burjuvazinin gerici ittifakına karşı küçük-burjuvazi ile birlikte yürümek, kendi konumunu pekiştirmeye çalıştığı her şeyde ona karşı çıkmak. Komünistler Birliği'nin küçük burjuva partiye karşı tavrı yaklaşan devrimde böyle olmalıydı. Küçük burjuva parti işçileri kendi partisinde birliğe çağırıyordu. İşçi sınıfı bu oyuna gelmemeli, örgütsel bağımsızlığını korumalıydı. Küçük burjuva demokratlarla özel türden bir ittifaka ihtiyaç yoktu, savaşım sırasında ortak düşmana karşı sadece o an için geçerli olacak olan eylem birliği kendiliğinden doğacaktı.

Mart Çağrısı'nda, yaklaşmakta olduğu söylenen yeni Alman devriminde kent küçükburjuvazisinin iktidar olacağına kesin gözüyle bakılır, fakat bu iktidarın ancak "geçici bir süre" yaşayabileceği belirtilir. Küçükburjuvazinin devrimin başarısı durumunda proletaryayı devrimin kazanımlarından yoksun bırakma girişimlerini önlemek için işçi sınıfı silahlanmış olmalıydı. Kurulacak küçük burjuva resmi hükümetin yanıbaşında işçi sınıfı kendi öz devrimci işçi hükümetlerini kurmalı, silahlı işçiler komutanlarını ve kurmayını kendi seçecekleri bağımsız proleter muhafızlar halinde resmi hükümetin değil değişik biçimler altındaki "işçi hükümetleri"nin komutası altına girmeliydi. Silahlar ve cephane asla elden çıkarılmamalı, her türlü silahsızlandırma girişimi "zor yoluyla" boşa çıkarılmalıydı.

Mart Çağrısı, yaklaşmakta olduğunu öngördüğü yeni Alman Devrimi sırasında ve sonrasında işçi sınıfının ve Komünistler Birliği'nin izleyeceği taktiği bu şekilde koyar.

Burjuva devrimi, bu devrimin doğal lideri tarafından terk edilmişti. 1848-49 Alman devrimlerinde proletarya devrimi korkusu liberal burjuvaziyi feodal aristokrasi ve bürokrasi ile uzlaşmaya götürmüş, feodalizmi ve mutlakiyeti devirme görevi aşağı sınıflara düşmüştü. Böyle olunca Marx ve Engels Alman burjuva devriminde liberal burjuvazi ile ittifakı öngören ilk taktik tutumlarını bıraktılar, "Sürekli Devrim" taktiğini geliştirdiler.

Devrimci Duruma Hazırlık

Komünistler Birliği 1848-49 devrimci döneminde aynı isim altında faaliyet yürüten birbirinden bağımsız birçok yerel gruba bölünmüş gücünü ve örgütlülüğünü yitirmişti.

Mart çağrısı'nda ifade edilen yeni bir devrim beklentisi üzerine Marx ve Engels esas enerjilerini Komünistler Birliği'nin yeniden örgütlenmesine harcadılar. Tüm Almanya çapında olabildiğince güçlü, mümkün olduğu kadar örgütlü ve uyumlu, merkezi ve bağımsız bir parti örgütü yaratmaya çalıştılar. Yeniden örgütlenme ayaklanmanın ihtiyaçlarına yanıt verebilecek şekilde düşünüldü. Birlik, yasal/açık biçimde çalışmadığından 1848 devrimlerinden önceki gibi zorunlu olarak yasadışı örgütlenmeye başvuruyordu.

1848 öncesinde esas olarak bir propaganda örgütü olması istenen Birlik, şimdi yeni görevlere göre şekilleniyordu. O dönemde vurgular demokratik bir örgütlenmeye duyulan ihtiyaç üstüne düşülürken şimdi en güçlü, en örgütlü, en uyumlu ve merkezi bir parti örgütü ihtiyacı vurgulanıyordu. (Bkz: Mart Çağrısı ve Haziran Çağrısı, KDÜA, s: 138-146 ve 152).

Yaklaşmakta olduğu öngörülen ayaklanma için Fransa'da Blankist Parti, İngiltere'de Çartist Parti'nin sol kanadı ve Macar sürgünlerinin kurduğu ilerici bir parti ile de uluslararası bir ittifak oluşturulmuştu. (Bkz: Haziran Çağrısı)

Komünistler Birliği'nin Bölünüşü ve Dağılışı

Komünistler Birliği yenide örgütlenmiş, 1848'de olduğundan çok daha büyük bir güce ulaşmıştı.

Fakat Mart Çağrısı'nda çok yakın gelecekte yeniden patlak vereceği umulan devrimler gelmedi. 1848-49 yıllarındaki devrimci kabarış iyice inmiş yeni bir yükseliş olasılığı 1850 yılı boyunca giderek imkansız hale gelmişti.

Komünistler Birliği'nin teorik organı "Yeni Ren Gazetesi-Politik Ekonomik Dergi" de yayınlanan "Mayıs Ekim 1850 olayları" başlıklı bir yazıda Marx ve Engels 1848 devrimlerini yaratan nedenleri, bu devrimlerin iktisadi temellerini inceliyor ve şu sonuca ulaşıyorlardı: Yeni bir devrim ancak modern üretici güçlerin burjuva üretim ilişkileri ile çatışmaya girdiği zamanlarda mümkündür. 1848 devrimleri 1847'deki sanayi krizi tarafından tahrik edilmişlerdi. Bu bunalım şimdi geride bırakılmış, bir sınai canlanma dönemine girilmiştir. Bu genel canlanma nedeniyle yeni bir devrimden söz edilemez. Yani bir devrim ancak yeni bir krizin sonucunda doğabilir.

Marx'ın bu tahlili Komünistler Birliği'nin politik pratiği bakımından büyük önem taşıyordu. Nitekim bu değerlendirme 15 Eylül 1850'de Komünistler Birliği Merkez Komitesi'nde bir bölünmeye yolaçtı. MK azınlığı Schapper'i izlerken, çoğunluk Marx'ı ve Engels'i destekledi.

Komünistler Birliği Merkez Komitesi'nin 15 Eylül 1850 tarihli toplantısında bölünmeyle sonuçlanan görüş ayrılığı "Gelecek Devrimde Alman Proletaryası'nın Durumu" konusu etrafında gelişmişti.

Azınlığın sözcüsü Schapper, Alman proletaryası gelecek devrimle birlikte iktidarı ele geçirmeli, Komünistler Birliği derhal hükümeti oluşturmalıdır, bu görevi önüne koymayan komünistler politikayı bıraksınlar daha iyi diyordu.

Marx bu görüşün Mart Çağrısı'nda "Gelecek Devrimde Alman Proletaryasının Durumu" konusunda söylenenlerle, ayrıca Birliğin programı olan Komünist Manifesto'daki görüşlerle çeliştiğini, azınlığın Manifesto'nun enternasyonalist anlayışı yerine "bir milli Alman yaklaşımı" nı ikame ettiğini belirterek görüş ayrılığının ilkelere ilişkin olduğuna işaret eder. Marx gerçekte proletaryayı değil küçük burjuvaziyi temsil etmekte olan MK azınlığı nesnel koşulların yerine iradeyi koyuyor, bir devrimin başlıca itici gücü olarak nesnel faktörü değil sadece irade gücünü görüyor diyordu.

15 Eylül tarihli bu tartışmada sözlerini şöyle sürdürür Marks: İşçi sınıfının iktidar olabilmesi için 15, 20 ya da 50 yıllık bir sınıf mücadelesi pratiğinden geçmesi gerekir. Alman proletaryası şimdi iktidarı alırsa proletaryaca tedbirleri almaya gücü yetmeyecek, küçük-burjuvaca girişimlerde bulunmak zorunda kalacaktır. Louis Blanc örneği koşullar henüz olgunlaşmadan iktidar olunduğunda neler olup biteceğinin iyi bir örneğidir.

Sonuç yerine

Komünistler Birliği'ndeki bu bölünmeden sonra her iki kanadın Almanya'daki örgütleri 1851 Baharında Prusya polisi tarafından dağıtılmış, çok sayıda Birlik üyesi Köln'de yargılanmıştı. 12 Kasım 1852'ye kadar devam eden Köln davası bitince Marx ve Engels Birlik'ten ayrıldılar. Bölünmeden sonra kendisini ayrı bir partiye dönüştüren Willich-Schapper kanadı da çok geçmeden dağıldı.

Böylece, Alman ve Avrupa komünist hareketinin 1847-52 arasındaki birinci dönemi bir sona varmıştı.

1852-64 arasındaki dönemde Marx ve Engels başka bir örgüte bağlanmadılar. Uzun bir aradan sonra 1864'te I.Enternasyonal'in kuruluşuna öncülük ettiler.

Gelecek bölümün konusu "I.Enternasyonal ve Sonrası" olacak.

Yararlanılan kaynaklar

1. Komünistler Birliği'nin Tarihi üzerine Birkaç Söz F.Engels, 8 Ekim 1885
2. Köln Davası Üzerine Açıklamalar, (KDÜA) K.Marks,
3. Komünist Manifesto, K.Marks-F.Engels, 1848
4. İşçi Sınıfı Partisi Üzerine
5. Komünistler Birliği Merkez Komitesi'nin Mart 1850 Tarihli Çağrısı Bkz: KDÜA
6. Komünistler Birliği Merkez Komitesi'nin Haziran 1850 Tarihli Çağrısı Bkz: KDÜA
7. Komünistler Birliği MK'nin 15 Eylül 1850 Tarihli Toplantı Tutanağı Bkz: KDÜA
8. Almanya'da Devrim ve Karşıdevrim, F.Engels, 1851-52
9. Komünizmin İlkeleri, F.Engels, 1847
10. Köln'deki Son Yargılama, K.Marx, 1852
11. The Revolutions of 1848

Kürdistanlı Marksist'e

Yusuf Şahin
8 Haziran 1990, İsveç

"Komünizm yıkıldı, komünizm darbe yedi, komünizm bitti..." gibi seviyesizliklerin hararetle ve acemice yapıldığı günümüzde KÜRDİSTANLI MARKSİST'in yayın hayatına girişi KOMÜNİZM ve KOMÜNİSTLER adına sevindirici ve onurlu bir girişimdir.

Emperyalist kuşatmanın hızlandırıldığı insanlık dünyasında, emeğin en yüce değer olduğu ve tek yeğane gücün işçi sınıfının kendi gücü olduğunun somut ifadesidir KÜRDİSTANLI MARKSİST.

Bu onurlu mücadelenin devamında, deneyimli, bilinçli, kararlı ve komünist ilkelerden taviz vermeyen Kürdistan'lı komünistlerin önderliğinde yayının sürdürülmesi ise dahada sevindiricidir.

Yurtseverlerin, devrimcilerin, komünistlerin kendi düşüncelerini serbestçe ve özgürce yazabileceği, tartışabileceği büyük bir fırsat doğmuştur.

Bu noktadan hareketle KÜRDİSTAN'LI MARKSİST'İN yayın hayatına başarılar diliyor ve genel çerçevede bir kaç noktaya değinmek istiyorum.

Dünyadaki gelişmeler ve son olarak Doğu Avrupa ülkelerinde, diğer bir adlandırma ile "sosyalist blok"taki çözülmeler-Romanya'da faşiszmin hortlaması, uzak doğudaki olumsuzluklar emperyalist kuşatmanın ileri boyutta olduğunun göstergesidir. Kiliseler, Vakıflar, bilcümle gericilik tarihin karanlığına gömülmüş eski gücüne erişmektedir. Milliyetçilik ise geçmişteki "Masum" görünümlü lanetlik suratını gizleme gereğini artık duymuyor. Bu olumsuzlukların kitleler üzerindeki psikolojik baskısı giderek artıyor. Gericilik alabildiğine saldırmaktadır.

Pratik bir daha göstermiştirki "İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır." Doğal olarak insanlık bu sayede kurtulacaktır.

Bu gelişmelerin ışığında Ülkemiz KÜRDİSTAN işçi sınıfı ile yıllardır ezilen halkı ve TÜRKİYE işçi sınıfınında payına düşeninden etkilenmemesi mümkün değildir. Nitekim son dönemlerde Ülkemizde gericilik ve Milliyetçilik çığırtkanlığı ayyuka çıkmıştır. Sözde Koministler artık yığınlardan konuşuyorlar. İşçi sınıfı, işçi sınıfı diktatörlüğünden bahs etmez oldular. Artık bu tür olgulardan bahs etmek onlar için utanç verici oldu. Kendilerine nasıl komünist dedirtemiyeceklerinin yollarını aramaya başladılar.

İşte tamda bu noktada biz komünistler, devrimciler alnımız açık, başımız dik daha cesur, daha kararlı olarak sesimizi yükseltmek, kavgamıza daha bilinçli, yöntemli sürdürme durumundayız.

Bundandırki KÜRDİSTANLI MARKSİST'in yayınını ve yayın politikasını, Türkiye KÜRDİSTAN'ı ve Türkiye devrimci platformu içerisinde en radikali olarak görüyorum. Tek örgüt, tek yapı, tek devlet konusu ile Stalin meselesinde düşüncelerimi daha ileride açıklama, tartışma ve ikna olma hakkımı saklı tutmak kaydıyla SEYFİ CENGİZ yoldaşın çağrısını destekliyor, komünistçe tavır olarak görüyor ve geçmişte birlikte mücadele ettiğimiz yoldaşların bu çağrıya uyacaklarını umud ediyorum.

Yoldaşlar! Kurtuluşumuz için kanlarımız döküldü. Yuvalarımız yıkıldı. Evlerimiz, herşeyimiz talan edildi. Sürgünler yedik. Yani bir bütün olarak bu uğurda bir bedel ödedik, ödüyoruz ve ödenmektedir.

Bir çoğumuz Avrupa'nın çirkin çarklarının dişlileri arasına sıkışıp kalmışız.

Diğer yandan halklarımızı, işçi sınıfımızı aldatan zaferi bilinmezliklere havale eden, fırsatçı, bencil -egoist ve cesetlerimiz üzerinde yükselmek isteyen ucuz- içi boş kahramanlar türedi. Bunlara fırsatlar yaratmıyalım. Mücadeleye hep birlikte kendi çapımızda ve kendi yeteneklerimize göre katkıda bulunalım. Önerelim, tartışalım, uygulayalım.

Yoldaşlar!

Çoğunlukla biribirimizi tanıyoruz. Eksiklerimizi, hatalarımızı, zaaflarımızı pekâlâ biliyoruz.

Geçmişi birlikte yaşadık. Halkımızı tanıyor, gücümüzü biliyoruz. Tecrübeliyiz, işkencelerden geçtik. Ceza evlerinde yattık. Şehitler verdik. İhanetler yaşadık. Bu kısaca özetlemeye çalıştıklarım bizim avantajlarımızdır. Gelişmelerin gerisinde kalmak bizimle uyuşmuyor. Gücümüzü, yeteneklerimizi halklarımızın ve de işçi sınıfının kurtuluşunda verilen mücadeleye aktaralım ve KÜRDİSTANLI MARKSİST'E OMUZ VERELİM.

Dostça, yoldaşça saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

□

Yoldaşlara Mektup: Bazı Gerçekler ve Bir Tutum

Hasan Barzani

Son zamanlarda, Tekoşin örgütünün teorik yapısı ve örgüt geçmişiyle ilgili tartışmalar, eski Tekoşin'ciler arasında oldukça hızlandı. Kanımca, bu tartışmayı hızlandıran nedenler, Seyfi Cengiz'in 'Kürdistanlı Marksist'te yayınlanan "Tekoşincilere açık mektup" başlıklı yazısı ve buna cevap' niteliği taşıyan ve "Tekoşina Sosyalist" te yayınlanan "açık mektuba açık cevap" yazısı oldu. Bu tartışmaların önümüzdeki süreçte daha da renklilik kazanacağı açık.

Tartışmaların odağını örgütün dağıtılması, öncesi ve sonrasındaki tartışmalar, konu ile ilgili kadroların tutumu gibi önemli sorunlar oluşturuyor. Geçmişi tartışmak ya da geçmişi eleştiri süzgecinden geçirmek, tartışmalar hakkında ve geçmiş ile ilgili tutum belirlemek oldukça önemli. Fakat bütün bunları tartışırken önemli olan çarpıtmalardan kaçınmak, gelişmeleri olduğu gibi aktarmak, tartışmayı sosyalist normlar içinde yürütmektir. Sorunları siyasal görüşler, örgüt sorunu temelinden koparmayıp, kişisel sorunlara indirgememek, bir sosyalist gibi yaklaşmak ve tartışmaktır. Tersi, bizi bir yerlere götürmediği gibi, bazı insanların kafasını karıştırmak ve kamu-oyunu yanlış bilgilendirmekten öte başka bir rol oynamaz, devrimci değerler açısından hiç de bir önem taşımaz, eski örgüt üye ve taraftarlarını tutum belirlemede zor durumda bırakır, geçmişin doğru bir şekilde kavranmasını engeller.

Bütün bu gelişmeleri, bizi bu noktaya getirensiyasal ve örgütsel tutumları, kadroların bu süreçteki tutumunu kavramak için, meseleyi ta baştan ele alıp irdelemek gerekiyor. Bu çeşitli nedenlerle o gün, tartışmaya katılmayan taraftarların doğru bilgilendirilmesi açısından oldukça önemli.

Bilindiği gibi, 1982 yılında yurt dışına çıkma kararı aldık. Böyle bir karar almamızın sebepleri vardı. Bu nedenler Tekoşin'in yayınlarında gerekçeleriyle yayınlandı. İlk etapta, bu kararlara uygun olarak davranıldı diyebilirim. Hem ülke ile ilgili bağlar ve ülkedeki faliyetleri organize etme çabası, hem de yurt dışındaki örgütlülüğü daha güçlendirmek, bunun yanı sıra hepimizce bilinen dışımızdaki devrimci güçlerle birlik tartışmaları. O zaman beklentilerimiz, düşündüklerimiz çok sonraki gelişmelerden oldukça farklıydı. Fakat hem dışımızdaki gelişmeler, sonra Avrupa'ya çıkışımız ve içimizdeki bilinen gelişmeler, bizleri tahmin etmediğimiz şimdiki sonuçlara ulaştırdı.

Belli aralıklarla Avrupa'ya çıktık. Değişik ülkelerde çalışmaları sürdürmeye çalıştık. Zaman, zaman bir araya geldik. Konuştuk, tartıştık. Artık yurt dışında idik. Mücadele alanının uzağında idik. Bu durumun beraberinde getirdiği zorluklar vardı. Bu zorlukları aşmaya çalışıyorduk. Geçim sorunu, seyehat belgeleri v.s. gibi. Bazen, bu koşullar sık sık buluşmamıza engel oldu. Avrupa'daki genel hava, devrimci hareket içindeki olumsuzluklardan bizde etkilenmeye başladık. Kadrolar, taraftarlar istenileni karşılıyamadı. Sonra Seyfi Cengiz'deki yeni düşünceler ve sonrası bizi bilinen sona ulaştırdı. Hiç bir zaman kabüllenmediğim ve kabüllenemiyeceğim bu durum, eski yol arkadaşlarımız ile yollarımızı ayırdı, en önemlisi de kavga aracımızı, her şeyden daha önemli olan örgütümüzü dağıtmak durumunda kaldık. Kim kendine ne ünvanlar yakıştırırsa yakıştırsın, kim tek tek kişileri bu durumun sorumlusu olarak gösterirse göstersin, gerçek odurki, bunda hepimizin şu ya da bu şekilde sorumluluğu vardır. Elbette ki, kişiler açısından bu sorumluluk kesinlikle eş değerde değildir. Bazı unsurların tutumu, bu vahim noktaya ulaşmamız da etkin bir rol oynamıştır.

Peki, bu duruma nasıl ulaştık? Bunun sebep ve nedenleri ne idi? Daha farklı olamaz mıydı? Ben olabilirdi düşüncesindeyim. Eğer bir arada kalabilseydik, belli bir program çerçevesinde tartışmaları yürütebilseydik, belki bu noktaya ulaşmıyabilirdik. İçimizde çok yönlü bir tartışma yapamadık. Kanımca, bunun en büyük nedeni kadroların teorik eksikliği ve tartışma geleneğinden yoksun oluşlarıydı. Buna Seyfi Cengiz'in "ben farklı düşünüyorum benimle aynı düşünen varsa beraberiz, aynı düşünmiyenle yollarımız ayrılır" biçimindeki tutumu da eklenince bilinen noktaya ulaştık.

1987 nin Nisan ayında bir araya geldiğimizde teorik sorunlarımızı tartışacağımızı umuyordum. Toplantının başlamasıyla Seyfi "örgüt artık işlemiyor, kadrolar mücadeleye dört elle sarılmıyorlar, her şeyi yalnız omuzlamak zorunda kalıyorum, farklı düşünüyorum, artık, böyle bir örgütü ayakta tutmanın her hangi bir yararı yoktur" gibisinden önerilerle örgütün dağıtılmasını önerdi. Toplantıda bulunan diğer iki arkadaş Cabir ve Rahmi'de Seyfi'nin bu önerilerine olduğu gibi katıldılar. Tek karşı ben oldum. Sorunlarıda tartışmaktan yanaydım. Seyfi Cengiz belirgin bir şekilde işi aceleye getirmeye çalışıyordu. Hemen sonrasında bir öneri daha yaptı. "Toplantıda bulunan çoğunluk bu kararı almıştır" benim bu karara uymam gerektiği söylendi. Diğer iki arkadaşta yine Seyfi Cengiz ile aynı kararda idiler. Alınan bir karar daha vardıki, örgütün dağıtılması bir bildiri ile kamu oyuna açıklanacaktı. Bu görev Seyfi Cengiz'e verildi ve toplantı bitti. Bilindiği gibi uzun bir süre sessizlik sürdü, daha sonra ki gelişmelerde herkesin bilgisi dahilindedir.

Daha sonraki süreçte Seyfi Cengiz, Sosyalist İşçi'de bilinen görüşlerini yayınlamaya başladı ve Sosyalist İşçi ile birleşti. Benim açımdan toplantıda yer alan her üç arkadaşlada sorunum bitmişti, güvenimde oldukça sarsılmıştı. Bu nedenledirki bu arkadaşlarla ilişki geliştirmeyi fazlaca önemsemedim. Daha sonraki süreçte zaman, zaman ilişkilerim oldu, bazı sorunları tartıştık fakat ben bu arkadaşlarda her hangi bir olumluluk görmedim.

Ben soruna hep siyasal açıdan baktım ve eski yol arkadaşlarımla doğru bir temelde yeniden bir şeyler yapabileceğimiz inancını taşıdım. Fakat sorunlar bu arkadaşlar tarafından bu bağlamda yeterince ele alınmadı.

Daha sonra Seyfi Cengiz görüşlerini geliştirdi, hala birlikte olduğumuz zamanlar Sosyalist İşçi'de yayınlanan ve Tekoşin'in görüşlerinden oldukça farklı olan görüşlere sahip değildi. Bunu belirtmenin özel bir önemi var çünkü, Seyfi Cengiz'in daha öncede bu görüşleri savunduğu kanısı var. Elbetteki Seyfi Cengiz'in yeni görüşleri vardı ve bunlar o zaman çok konuya ilişkin değildi. Bundan dolayıdırki ben, aynı örgüt içinde birlikte mücadele edebileceğimizi düşünüyordum.

Beni en çok rahatsız eden başka bir tutumda Cabir arkadaşın tutumuydu. Toplantıda Seyfi Cengiz ile örgütün dağıtılması kararını alan bu arkadaş bir müddet sonra Türkiye'deki arkadaşlarla bağlantılı bir şekilde yeniden birlikte çalışmamızı önerdi. Daha sonra bulunduğum ülkeye geldi ve uzun, uzun tartıştık. Çalışma başlattıklarını ve benim gelip bu çalışmaya katılmamı istedi. Her iki tarafta gördüğüm, benim gidip kendileriyle çalışmam önerisiydi.

Cabir Türkiye'deki bazı arkadaşlarla birlikte hareket ettiğini Tekoşin'in görüşleri temelinde yeniden faliyet göstereceklerini söylüyordu. Ben kendisine, birlikte çalışmamız için kendisinin örgütün dağıtılması konusundaki yanlış tutumundan dolayı öz eleştiri vermesi gerektiğini söylediğim zaman eski tutumunu savunduğunu gördüm, bu nedenle kendisini ciddi görmedim, ciddiye almak istemedim. Türkiye'deki arkadaşlarla ilgili, birlikte çalışmamız konusunda acele etmemek gerektiğini, benim Türkiye'deki arkadaşlarla uzun zamandan beri ilişkilerimin kopuk olduğunu, bu arkadaşların tek tek konularda ne düşündüğünü bilmediğimi, mektuplarla haberleşmeyi birlikte yeni bir çalışma için o arkadaşları ve görüşlerini tanımam açısından uygun bir yöntem olarak görmediğimi anlatmaya çalıştım. Önce bu arkadşlarla görüş alış verişinde bulunmam gerektiğini, temkinli hareket etmemiz gerektiğini anlatmaya çalıştım. Fakat hala bir anlam veremediğim bir şekilde acele ediliyordu. Beni de bir şeyler yapmamakla suçlamaya başladı ve bu yüzden de tartışmamız oldukça sertleşti.

Kısa bir müddet sonrada T.S. imzalı bir bildiri yayınlandı, kendi deyimleriyle "tekoşin hareketinin ideolojik-politik hattına" sahip çıktıklarını ve "geçmiş süreci ve tasfiye kararını eleştiri süzgecinden geçireceklerini söylüyorlar. Aslında, gerek bildiride gerekse I. sayısında Tekoşini savunur gibi görünen T.S. dikkatli okunduğunda 3.cü sayısında "eleştiri süzgecinden" geçirdiği Tekoşin'i hemen hemen tümden red ediyor. Yeri geldiğinde bu konuya değineceğim.

T.S. bununlada kalmıyor, tasfiye kara-

rını S.C. ile tartışırken kendisini bir taraf olarak görüyor. Bu gün T.S. ile hareket eden o tek kişinin şahsında kendisini taraf olarak görüyor, bu unsurun tasfiye kararında S.C. ile birlikte hareket ettiğinden hiç mi hiç söz etmiyor. O gün tasfiye kararı konusunda Seyfi Cengiz'in önerilerini tekrarlıyan bu arkadaş Seyfi Cengiz'e bayrak açtı, tartıştı, karşı çıktı denilerek olanlar olduğundan farklı gösterilmeye çalışılıyor. Bu arkadaşın tasfiye kararı konusundaki tumumu hiç mi hiç söz konusu edilmiyor. T.S. Seyfi Cengiz'i kendisine hedef seçiyor, hareket noktası tek bir kişi oluncada her şeyi mubah görüyor. Seyfi Cengiz'i 80 öncesi yöntemlere baş vurmakla suçlayan T.S. aslında bunu kendisi yapıyor. Sorunu kişisel sorunlara indirgiyor ve bu gün kendisiyle hareket eden o tek kişinin söylediklerini (ki bu arkadaşın gelişmeleri doğru aktarmadığı tarafımdan bilinmektedir) temel alarak görüş belirtmeye çalışıyor. Ağustos 86 toplantısında bu arkadaşın Seyfi Cengiz ile tartıştığı söyleniyor. Toplantıdaki arkadaşlar 'tartışma'yı bilir. Bu arkadaş siyasal tartışma dan çok tepkici bir tutum sergiledi. Seyfi Cengiz görüşlerini (ki bu görüşler 8. sayı daki görüşlerdi) açmaya çalıştı. Söz konusu arkadaş görüşlerin içeriğini anlamadan tepkici bir şekilde karşı çıktı. Bu tartışmanın bir önemi yoktu, yoktu diyorum çünkü bir konuyu tartışırken onu bilerek, anlıyarak tartışmak var, birde tartışmak için tartışmak var. O arkadaşın yaptığı ikincisiydi. Her hangi bir teorik savda ileri sürmedi. O zaman henüz Seyfi Cengiz ile birlikte idik. Seyfi Cengiz farklı düşündüğü konuları anlatmaya çalıştı. Ben düşünmem gerektiğini söyledim. Farklı bazı görüşler olabilir, bu durumda tartışmak, düşünmek, araştırmak gerektiği düşüncesinde idim. Kâhin değildim, Seyfi Cengiz'in daha sonra Sosyalist İşçi'de yayınlanan düşünceleri üreteceğini tahmin edemedim. O zaman bu sorunları örgüt içi sorunlar olarak görüyordum, bu bakımdan da çözülebileceğini düşünüyordum.

Seyfi Cengiz Tekoşin'i savunmuyor, savunduğunu da iddia etmiyor, o Tekoşin'in siyasal tespitlerine karşı çıkıyor, eleştiriyor, bunu yaparken kendi kendisini de eleştirmiş oluyor, bunu açık açık beyan ediyor. Fakat T.S ise Tekoşin'in geçmişine sahip çıktığını, onu savunduğunu iddia ediyor. Bu bakımdan T.S'nin yaptığı, söyledikleri beni Seyfi Cengiz'in söylediklerinden daha çok ilgilendiriyor. T.S geçmişe dalıyor, geçmişteki mücadeleyi karalamaya çalışıyor, olmadık suçlamalarda bulunuyor. T.S, Seyfi Cengiz ile örgüt içi sorunları, geçmişteki kadro sorununu tartışırken (ki biz bu konuyu o kadar çok tartıştık ki - kim nerede çalışmalı, kim bu göreve layık idi, v.s. gibi) Seyfi Cengiz'e hak etmediği suçlamalarda bulunuyor ve geçmişten bazı örnekler veriyor. Örneklerden biri..."daha önce ihraç edilen hareketimizin önder kadrosundan bir insan savunmasız bölgede sömürgecilere yem bırakıldı...bu insana yaptığı 'suçtan' dolayı o gün takınılan tavır... 'cezanın' şeklinden ötürü biz kendi payımıza sığ anlayış ve gerici değerlerimizden kaynaklandığını teslim ederiz" diyor. T.S. S.C eleştirirken olmadık şeylere baş vuruyor. O gün ortaya çıkan ve hemen hemen bütün örgüt kadro ve taraftarlarının katıldığı bir çok toplantıda bu kişiye verilen cezayı karar altına alan örgütümüzün tutumunu "gerici değerlerimizden kaynaklandığını" iddia ediyor ve bu insanın silahsız bırakldığı söyleniyor. Bunun örgütün geçmişine atılan ve kadrolarımızı karalamaya çalışan en doğru tutumları ve değer yargılarımızı simgeleyen tutumumuza iğrenç bir saldırı ve korkunç bir yalan olarak görüyorum. Bu bakımdan örgütümüzün zor koşullar altında ayakta tutan, silah elde savaşırken, yanlış yapmaktan kaçınan ve bütün yanlarıyla sorunu ele alıp tartışan bu tutumumuzun bu gün yanlış ve gerici olduğunu iddia eden kişi ve çevrelerle savaşmayı kendime görev olarak görüyorum.

Bu kişi suç üstü yakalandıktan sonra suçunu kabüllenmediği gibi hareketin unsurlarına tehditler savurdu, tehlikeli gördüğümüz için bu insanı ilk etapta silahsızlandırdık. Bundaki amaç, bu kişinin her hangi bir pravakasyon yapmasını engellemekti. Hareketkin dışına düşmesine rağmen eğer provakatif işler yapmasa, kendisinin korunması için gerekli yardımın yapılacağı hatta ilişkilerimizde barınabileceği söylendi. Bu kişi bir kaç gün sonra hareketin bazı malzemelerine el koydu, vermiyeceğini söyliyerek tehditler savurdu. Bunun üzerine günlerce bu kişi ile uğraşmak zorunda kaldık, neticede elimize geçirdik ve hareketin malzemelerini geri aldık. Kendisini koruması için silahda verdik (kaldıki verdiğimiz silah hala bu kişinin elindedir). Olay bu iken bu gün sorunun T.S. tarafından ortaya yeniden sürülmesi pek anlaşılır değil. Orta yerde bir değil bir çok suç vardı, suçlar tespit edildi ve suçlu cezalandırıldı. Hatta, sorun ilk ortaya çıktığında bir toplantıda bir çok kişi bu unsurun ölümle cezalandırılmasını önerdi. Yine bunun yanlış olacağını söyleyen S.C. oldu ve insanlarımızı ikna etti. Sonuçta bir tek kişinin muhalefeti bile olmaksızın ortak karar alındı ve bu karar uygulamaya sokuldu. Karar doğruydu ve ben bu kararın altına şimdi yine parmağımı basıyorum.

Denilebilinirki bu kadar sorun varken niçin bu konuyu bu kadar önemsiyorsun? Çünkü bence geçmiş çarpıtılıyor, olmadık şeyler ortaya sürülüyor. Para yenildi, silahlar yere gömüldü v.s. gibi ve bütün bunlar söylenirken özellikle S.C. hedef alınıyor. Meselelerin bu tarzda tartışılmasını seviyesizlik olarak görüyorum. Eğer ortada bir yanlış varsa bu bizi ilgilendirir ve kendi aramızda tartışılması gerekir.Rast gele dergilerde böyle ulu orta işlenmesi beni kişi olarak oldukça rahatsız ediyor. Burada amacım T.S.yi ya da S.C.yi teorik olarak eleştirmek değildir. Yapmaya çalıştığım, vahim noktalara ulaşan tartışmaya işaret etmek ve uyarıda bulunmaktır.

Kişi olarak ben, S.C. ile hareket etmiyorum ve bir çok görüşünede katılmıyorum geçmişte hepimizin yaptığı gibi bu arkadaşta yanlış yapmış olabilir, buradan hareketle bu kişiye olmadık suçlamalarda bulunmak kesinlikle doğru değildir. Bence bu arkadaşın olumsuzlukları olumlu yanlarının yanında bir hiçtir. "Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerekiyor". Aramızda teorik sorunlar çıktı ve şimdi farklı farklı yerlerdeyiz. Soruna siyasal açıdan yaklaşmak gerektiği inancındayım.Kişisel suçlamalar bizleri bir yerlere götürmez. Biz eski kadrolar birbirimizi çok iyi tanıyoruz, onlarca yıl omuz omuza mücadele ettik zor günler geçirdik ama yılmadık bu nedenlerle bu biçimde bir yol arkadaşımızın suçlanmasını doğru görmüyorum.

T.S.yukarıda değindiğim soruna benzer bir çok soruna değiniyor. Bu sorunları tek tek ele almayı gerekli görmüyorum. Bunun ötesinde bir de T.S.nin teorik savları var.Bunlar şimdilik konumum dışında. T.S. Tekoşin'den farklı teorik görüşler savunuyor, bunu kendiside biliyor. Geride T.S.nin Tekoşin ile ilişkisi kalıyor, ki bence bu ilişkide tartışma konusu T.S. Tekoşin'in geçmişine Tekoşin'e faydacı olarak yaklaşıyor, geçmişi kullanmaya çalışıyor. (tekoşin'in 7 sayısına sahip çıktığını söylüyordu 3.cü sayısı okunduğunda bunun böyle olmadığı açıkça görülür.) Bu bana doğru bir tutum gibi gelmiyor. Görüş değişiklikleri olabilir, böylesi durumlarda bunu açıkça teslim etmek gerekir. Böyle davranıldığı zamandırki, kişi ya da gruplar yerlerini, nerede bulunduklarını, neyi savunduklarını açık olarak gösterebilirler. Çünkü, açıklık ve netlik siyasal mücadelede bir ilke sorunudur. Tekoşin'in sayıları okunduğunda bu açıklığı açık bir biçimde görmek mümkün.

Bir de S.C.nin düşünceleri var. Bu düşünceler şimdi "Kürdistanlı Marksist" te yayınlanıyor. Bu görüşler Tekoşin'in görüşlerinden bir çok bakımdan oldukça farklı. Bence, burada S.C. ile ilgili önemli bir nokta var o da S.C.nin ayrılığımızdan sonraki pratik tutumu, önce S.İ. ile birlikte davrandı, sonra farklı bir çalışma içine girdi. S.İ.de yayınlanan yazıları oldukça sivri ve yanlış anlamalara oldukça açık. Bence S.C.nin S.İ. ile ortak hareket etmesi bu gün bulunduğu yerden oldukça farklı idi. Kesin olarak söylemem gerekirse Kürdistanlı Marksist Kürdistan'ı hareket noktası olarak temel alan bir yapılanma. S.İ. daha farklı bir örgütlenme.

S.C.nin kısa bir süre de olsa S.İ. ile birlikte hareket etmesi onun görüşleriyle doğrudan bağlantılıydı. Bu bence S.C.nin en büyük yanlışıydı.

İnsanlar değişiyor, görüşleride değişiyor. zaten insanın hep aynı yerde kalması, aynı düşünmesi, aynı yapması da insanın doğasını aykırı. İnsanlar bibirinden farklı düşüne bilir. Düşünüyorda. Fakat bu, insanların birlikte ortak noktalar bulup ortak çalışamayacağı anlamına gelmez. Yeter ki insanlar bu noktada gönüllü olabilsinler. Ayrılığımızdan sonra bir birimizden farklı yerlerede bulunduk, her kes bir diğerinden tümden farklı düşündüğünü sanıyor, kişi olarak bu düşüncede değilim. Henüz bazı önemli ortak paydalarımız var. Bir araya gelinip tartışıldığında bu ortak paydaların artacağından oldukça eminim.

Bence çoğu zaman insanların bir birinden ayrı olmalarının temelini teorik sorunlar oluşturmuyor. Zaten insanların aynı görüşleri savunması insanların birlikte aynı çatı altında çalışacaklarına da garanti teşkil etmiyor. Teorik birlikteliğin yanında insanların birlikte çalışabilmeleri için belli bir olgunlukta olmaları gerekir. Bu durumda yani birlikte çalışmak için mutlaka önceden bazı prensipler ya da belirli tüzük maddeleri üzerinde anlaşmaya varmak gerekiyor. Ayrı ayrı mevzilerde durmak güçlerimizi küçücük parçalara böl-

mek yerine güçlerimizi birleştirmenin yollarını aramak gerekiyor. Düşünce farklılıkları olabilir böylesi durumlarda bilinen marksist ilkeler uygulanarak birlikte çalışılabilinir. Birlikte çalışmak için mutlaka bir program ve tüzük gereklidir.Bunun gerçekleşebilmesi için öncelikle tek tek kişilerin buna gönüllü olarak hazır bulunması gerekir. bu mutlaka belirli bir süreyi kapsar. Böyle bir çalışma başlatıldığında en azından ilişkilerimiz sıklaşır görüş alış verişinde bulunmuş oluruzki bu bizleri birbirimize yaklaştırabilir. Belli konularda görüş ayrılıklarımız devam edebilir bunu zaman içinde çözmeye bırakmak gerekir. Bunlar ilke ayrılığı düzeyinde değilse örgüt içi sorunlar olarakta durabilir. İnsanların her zaman tıpa tıp aynı düşünmesi gerekmez zaten bunu sağlamakta mümkün değil. Bütün bunlar benim görüşlerim ve önerilerim. Kısacası bütün örgüt üye ve taraftarlarının katılabileceği yeniden birlikte çalışabilmemiz için toplantılar ve tartışmalar öneriyorum. Bu tutum bir çağrı olarak anlaşılmalıdır.

Siyasal konular hakkında görüşlerimi ve düşündüklerimi daha sonra yazılı bir biçimde arkadaşlara sunmaya çalışacağım. Bu yazı bir mektup niteliği taşımaktadır. Eğer bir dergide yayınlanmasını düşünse idim mutlaka bazı yerlerini çıkartmam gerekirdi fakat bu biçimde yazmayı daha uygun gördüm. Çünkü inanıyorum ki bütün bu sorunları her kese açık olarak tartışmaya sunmak bana doğru gibi gelmiyor. Çünkü bütün bu sorunlar örgütsel bazı sorunlarıda içeriyor ki bunu uluorta tartışmak kesinlikle doğru değildir. Bu mektubumu sadece eski yol arkadaşlarıma sunmaktayım.

Tek tek arkadaşların ilgisini, tutumunu özellikle öğrenmek istiyorum. Burada bir tek amacım var, o da yeniden birlikte çalışabilmenin yollarını aramaktır.

20 Haziran 1990

Not: Bu yazı bir dergide yayınlanmak üzere düşünülmüş olmasa da Kürdistanlı Marksist'in bu sayısına koymakta herhangi bir sakınca görmedik. Eski Tekoşin kadrolarının tutum bildiren yazılarına yer verdiğimiz için bu yazıya da yer vermek bütün arkadaşlarımızın tutumunun bilinmesi bakımından gerekli idi. Öte yandan bu yazıdaki görüşleri eleştiren bir yazıya her halûkarda ihtiyaç vardı. Böyle bir eleştiriyi yazının kendisi ile birlikte vermek bize daha isabetli göründü.

K.M.

Ortacı Bir Tutum

Seyfi Cengiz

Birkaç şey de Barzani yoldaşın yazdıkları üzerine söylenmelidir. Ağustos Toplantısı bittiğinde bu toplantıya katılmış olanlardan hiçbirinin benimle fikir ayrılığı içinde olduğunu söylemediğini, hareketin yeni görüşler etrafında yeniden toparlanması için ülkeye dönüş ve görevi bölümü konusunda bu toplantıda yaptığım öneriler üzerinde düşünmek ve netleşmek üzere ayrıldıklarını belirtmiştim. Açık Mektup'ta bu arkadaşlarımızın tasfiye kararının alındığı 87 Nisanı'ndaki toplantıya kadar herhangi bir görüş bildirmediklerini, görev almadıklarını söylemiştim.

Ağustos Toplantısı'na katılmış olan yoldaşlarımızdan biri de Barzani idi. Bu toplantıda Tekoşin dergisinin yayınına ara verildikten sonra ortada Tekoşin hareketinin tek örgütlü birimi olarak Merkez Komitesi kalmıştı. Bu komite 87 Nisanı'na kadar yaklaşık bir yıl boyunca tek bir toplantı yapamamıştı. Bu konuda komite sekreteri olarak yaptığım tüm girişimler sonuçsuz kalmıştı.

Tasfiye kararının alındığı 87 Nisanı'ndaki genişletilmiş toplantıda biraraya geldiğimizde önerdiğim aynen şu olmuştu: Ya hep birlikte kolları sıvarız ve hareketi yeni perspektifler etrafında yeniden toparlarız ya da yaratılmış olan fiili durumun adını açıkça koyarız, yani hareketi tasfiye ederiz.

Bu önerinin birinci şıkkına taraftar olan tek kişi açık ki bendim. Bu konuda yalnız kaldığımı görünce zorunlu olarak tasfiye seçeneğini öne çıkarmıştım.

Bu toplantıya üç merkez komite üyesi dışında hareketin iki taraftarı da katılmıştı. MK üyelerinin ikisi tasfiye kararı üzerinde hemfikirdiler. Barzani arkadaş muhalifti. Dolayısıyla "Tek karşı ben oldum" derken doğruyu söylüyor.

Fakat Barzani arkadaşı hareketin yeni fikirler etrafında yeniden örgütlenmesine de taraf değildi.

Dolayısıyla olumlu bir şey önermeden olumsuz oy kullanmış olması tek başına anlamlı değildi.

Barzani arkadaş "sorunları tartışmaktan yanaydım" diyor. Doğrusu ben bu arkadaşta böyle bir eğilime tanık olmadım.

Barzani arkadaş, benim kendisine dönerek "toplantıda bulunan çoğunluk bu kararı almıştır" dediğimi ve ardından bu karara uyması gerektiğini belirttiğimi yazıyor. "Bu karara uyacak mısın?" dediğimi ve kendisinden "evet" yanıtını aldığımı çok iyi hatırlıyorum.

Bu yoldaşımız özgürce davranma hakkına sahipti. Bu karara uymayabilirdi. Bu oldukça açık bir şey.

Zaman, Barzani arkadaşın eski ya da yeni fikirler etrafında bir örgütlenme girişiminde bulunmadığını gösterdi. Bu yoldaşımız alınan karara uyacağını söylemiş ve pratikte de bu yönde davranmıştır. Şimdi kalkıp "Hiç bir zaman kabullenmediğim... bu durum" deyişi kendisinin eylemi ile bir tutarlılık göstermiyor.

Yoldaşımız 87 Nisanı'ndaki toplantıda benim "işi aceleye" getirdiğimi söylüyor. Zaman zaman karamsarlığa kapılması, girişimcilik konusundaki tutukluğu benim tanıyabildiğim kadarıyla Barzani yoldaşın en ciddi eksiklikleridir. Hiç değilse bundan böyle bu eleştirim üstünde düşünürse sevinirim. Belirttiğim nedenlerle bu yoldaşımızın beni 'acele'cilikle eleştirmesini kanıksamıyorum. Ağustos 86'dan Nisan 87'ye kadar Barzani yoldaşımız bir türlü 'hazır' hale gelmemiş, netleşmemişti. Devrimci önderler için bunun ciddi bir sorun olduğunu tekrar tekrar söyledim.

Barzani arkadaş benim kendisi de dahil herkese 86'dan beri çağrı üstüne çağrı çıkardığımı unutuyor ve dönüp kendisi bana çağrı da bulunuyorsa da ilk kez önerici ve çağrıcı olduğuna tanık olmak sevindirici.

Yoldaşımız "Eğer birarada kalabilseydik, belli bir program çerçevesinde tartışmalar yürütebilseydik belki bu noktaya ulaşmıyabilirdik" diyor. Bunlara tamamen katılıyorum. Ağustos-86'da benim önerdiğim buydu ve eğer bu tartışmalar dört yıllık bir gecikme ile ancak bugün yapılabiliyorsa kabahat bende değil, dergide imzalı yazılar yazmaya ve tartışmaya hazır olmadığını söylemiş olan arkadaşlardadır, siyasal görüşlerini henüz kaleme almamış yoldaşlardadır.

Barzani yoldaşımız Ağustos Toplantısı sırasında düşünmesi gerektiğini belirterek kesin bir tavır almamıştı. Bu kararsızlık Nisan Toplantısı'na kadar sürdü. Nisan Toplantısı'ndaki tavrı da olumlu bir seçenek önermediği için sonuçta bir kararsızlık ve tarafsızlık tavrıydı. Bu tavır Nisan Toplantısı'ndan sonraki dönemde sürdü.

Barzani, Kürdistanlı Marksist henüz proje halindeyken kendisiyle yapılan bir görüşmede Kürdistanlı Marksistlerin Manifestosu'nda ifadesini bulan temel görüşler üzerinde benimle birlikte hareket etmeye ikna olmuştu, bu projeye katılacaktı. Fakat bu tavrını sürdürmedi. Ya şimdi? Şimdi de "Kişi olarak ben Seyfi Cengiz ile hareket etmiyorum" diyor, yani bu arkadaşımız TS ile KM arasında da tarafsız, kararsız bir tavır alıyor, her zamanki gibi ortada duruyor. İşte Barzani arkadaşımızın en önemli sorunu budur. Bu tavır önder unsurların tavrı değildir. Önder unsurlar, herkesten evvel netleşmeli, kesin tavırlar almalı, dönüp başkalarını kazanmalı.

Milliyetçilikle Marksizm arasında ortada durulmaz. Ya Kürdistanlı Marksist, ya da milliyetçilik. Kürdistan'da bir üçüncü seçenek yok. İkisi arasında bocalamak bir seçenek değildir. Umarım Barzani yoldaşımız doğru bir seçim yapmakta daha fazla gecikmez.

□

Okur Mektupları

Derginin, Kürt milliyetçiliğinin alabildiğine yükseldiği bir dönemde esas hattının Marksist olması bizi sevindirdi.

Görüş ayrılıklarına rağmen milli meselede marksist bir yaklaşım... desteklenmelidir kanısındayız.

Görüş ayrılıklarımızın olmasına rağmen derginin genel hattını onaylamamak elde değil.

Orhan Karaca **Paris**
(Marksist Dergisinden)

.....

Arkadaşlar,

Bir işçi gazetesinin İzmir'deki çalışanlarıyız. Girişiminizi büyük bir memnuniyetle karşıladık.

Bundan sonraki sayılarınızı bize de göndermenizi istiyoruz. Başarılar.

İ. Sözü Çalışanları **İzmir**

.....

Merhaba arkadaş,
Sizlerin dergi çıkardığınızı duyduk.
Çıkarmış olduğunuz dergi ve yazılarınızı göndermenizi rica ediyoruz. Selamlar.
Hollanda

.....

Türkiye'den selamlar
19 Nisan, 1990
Derginizi bir başka siyasi derginin bürosunda gördük (Sayı: 2-3). Birinci ve devam edecek sayılarınızı da okumak isteriz...
S.Öğrenci

.....

FİYATI

Almanya	**DM 3.00**
Fransa	**Fr 10.00**
Hollanda	**FLS 3.50**
İsveç	**Kr 10.00**
İsviçre	**Fr 3.00**
İngiltere	**£ 1.00**

ABONE ÜCRETLERİ İÇİN

S.S
a/c no: 694 38900, National Westminster Bank
Upper Edmonton Branch,
London, England

Emek en yüce değerdir, emeğinize merhaba!

Kürdistan Komünist Hareketi'nin Değerli Yoldaşları,

Ben gençliğimin en güzel yıllarını sosyalist hareketin emrine vermiş, bu konuda bedel ödemiş ve ödemeye devam ederek Marksist olmaya çalışan bir zaza devrimcisiyim.

Manifesto'nuza merhaba, Kürdistanlı Marksist'e merhaba.

Sınıf mücadelesindeki yerinizi almak için yayın hayatına başladığınızdan dolayı sizleri kutlarım.

Mücadelenizle, sınıf mücadelesine katkılarınızla, doğru marksist görüşlerinizle sömürgeci, faşist, oligarşik TC. devletinin korkulu rüyası olacağınıza inanıyor, mücadelenizde başarılar diliyorum. Tüm yoldaşlara yürekten saygılar sunarım.

Ekin Dersim
Hollanda

.....

Kürdistanlı Marksist'e
6 Haziran 1990

Sizin yeni oluşumunuzu yakından izliyorum ve burdaki arkadaşlarla tartışıyoruz. İsteyen arkadaşlara Manifesto'nuzu çoğaltıp veriyorum. Özellikle ulusal sorun hakkındaki makaleleriniz ilgiyle izlenmektedir.Benim şu ana kadar izlediğim ulusal sorun tartışmalarında sizin makaleleriniz çok daha net, çok daha cesur ve enternasyonalizme uygun görüşler.

Manifestonuzda ve Kürdistan'a ilişkin öteki yazılarınızda Türkiye Sosyalist hareketinin teorik tartışmalarına yeni bir halka daha kattığınız için sizleri kutlarım.

Derginize yazacağım.

Ekin Dersim

.....

Kürdistanlı Marksist'e
15 Nisan 1990

Kürdistanlı Marksist'in 2-3. sayısını okudum. Biçim ve içerik olarak çok olumlu özelliklere sahip.

Sosyalizmin çok yönlü saldırılarla karşı karşıya olduğu günümüzde ülkemizdeki devrimci güçlerin dağınıklığı bir dezavantajdır.

Kürdistanlı Marksist'in bu kaos ortamında eksikliği duyulan bir anlayış ve çizgide yayın hayatına başlaması, işaret ettiği konular açısından olumlu sinyallerini vermiştir.

Devrimci güçlerin dağınık olduğu böylesi bir ortamda Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeği ile donatılmış alternatif politikaların oluşturulması, özgülümüzdeki temel meselelerin günün koşullarına denk düşen tespitlerini, detaylı net önermeleri önemli ve ivedi kılmaktadır. Kürdistanlı Marksistin bu can alıcı konulara yönelmesi yeterli olmasa da çok olumlu bir yandır.

Ancak, Kürdistanlı Marksist'in saf işçi sınıfından başka halk tabakalarını görmesini isterim. Halk kitlesiyle işçi kitlesi ayrı olarak ele alınamaz... Halk kitlesini bir tarafa bırakıp salt işçilerle devrim yapılacağını söylemek büyük bir yanılgıdır. Devrim kitlelerin bir eseridir.

Derginizin uzun mesafeler kat edeceğinden eminim. Çeşitli katkılarımın olacağına inanıyorum. Tüm emeği geçenlere başarılar dilerim.

Dostça selâmlar
Hasan Doğan
Londra

.....

KÜRDİSTAN KURTULUŞ MÜCADELESİNİN YİĞİT SAVAŞÇILARI ARASINDA ONURLU YERİNİ ALAN ZEKİ ADSIZ'I SAYGIYLA ANIYORUZ!...

GAZİANTEP
ÖZEL TİP CEZAEVİNDEN

Mustafa Kaçaroğlu, Cemil Gündoğan, Rızgari Hareketi Tutsakları adına Nesimi Yaman, Tekoşin Hareketi tutsaklarından Bayram Alkan, KUK hareketi tutsaklarından İbrahim Göröz, 38 Devrimci Tutsak adına Coşkun Üsterci, DEV-SAVAŞ Tutsakları adına Ferit Barut, TDY Hareketi Tutsaklarından Hasan Çakarlı; Memili Güngör, Rıvan Kodak, İrfan Ural, Adnan Demir, Mustafa Pekdoğru, Salih Taş, Cengiz Bülbül ve Semih Ortakale.

YAZIŞMA ADRESİ

P. Green,
10 Stoke Newington Common,
London N16
England

Kürdistanlı Marksist'le Birlik

Kürdistanlı Marksist ile şu noktalarda hem fikirim:

1. Proletaryanın öz örgütü olma adayı,
2. Kürdistan'daki muhtelif halkların hak eşitliğini bu hakları programa dönüştürerek güvenceye alması.

Kürdistan'da işçi sınıfının ve Kürt olmayan halkların kurtuluşu ancak işçi sınıfının temsilcileri olan komünistler tarafından tutarlı biçimde savunulabilir. Burjuva milliyetçi çizgiler bu sorunlarda hiç bir güvence sağlamıyor.

Öteki Kürdistanlı parti ve örgütler olaya burjuva milliyetçi bakış açısıyla baktıklarından 'Kürdistan'da değişik halklar vardır' dendiğinde, derhal, bunun Kürdistan'ı bölme anlamına geldiğini iddia ederek bir Kürt burjuva devleti için çabaladıklarını açıkça sergiliyorlar. Başka deyişle onlar Kürdistan'da bir burjuva devrimi için mücadele ediyor. Ki burjuva nitelikte bir devrim Kürdistan sathında yaşayan halkların varlığını ve kimliğini son derece tehdit edecektir. Bu noktada geçmişteki ulusal kurtuluşçu burjuva çizgileri örnek olarak verebiliriz.

Sonuç olarak, Kürt halkının yanısıra Kürdistan'daki kürt olmayan halkların da demokratik haklarını ve hak eşitliğini savunmak, herhangi bir halk için ayrılık talep eden eğilimlerle savaşmak tutarlı komünistlerin görevidir.

Şimdilik kısa tutuyorum. İleriki sayılarda. "Kürdistan Komünist Hareketi'nin programına ilişkin düşüncelerimi belirtmeyi sürdüreceğim. Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle Kürdistanlı Marksist'in çalışanlarına başarılar diliyorum. Yoldaşça selamlar.

K.Salvar **Temmuz 1990 Hollanda**

'OLAĞANÜSTÜ HAL' UYGULAMASINA, KORUCULUK SİSTEMİNE KARARNAME REJİMİNE SANSÜRE VE SÜRGÜNE HAYIR!

ZORAKİ BİRLİĞE HAYIR

YAŞASIN GÖNÜLLÜ BİRLİK

(baştarafı sayfa 20'de)

şaşırmamak gerekir. Bir taraftan Kürt Ulusal hareketi en katı zor tedbirleriyle ezilmeye çalışılırken, birtaraftan da bu hareketin minimum talepleri bir biçimde karşılanmaya çalışılmaktadır. Dünyanın her yerinde burjuvazi bu iki yöntemi koşullara göre ayrı ayrı ya da bir arada kullanagelmiştir.

V.

Yükselen ulusal muhalefet 80'lerin ikinci yarısında Kürdistan burjuvazisi ve toprak sahipleri arasında da açık bir bölünmeye neden oldu. Ulusal hareketi kendi çıkarları doğrultusunda denetim altına almak ihtiyacı burjuvazinin bir kesimini ulusçu tavırlar geliştirmeye zorladı, milliyetçi bir kanat şekillendi. Milliyetçi burjuva fraksiyonların partileşme çabalarının ilk ürünü Halkın Emek Partisi'nin (HEP) kuruluşu oldu.

Milliyetçi Kürt burjuvazisi ulusal sorun ve tarım sorunu gibi Kürdistan'ın acil sorunlarının aşağıdan bir kitle hareketiyle devrimci yoldan çözümünden yana değildir. Sosyal devrim korkusu milliyetçi burjuvaziyi Türk burjuvazisi ile el ele vererek uzlaşıcı çözüm modelleri araştırmaya itmektir Bölgesel özerklik ya da federasyon gibi.

Kürdistan'da üç kentli sınıfın sözcülerinin (Burjuvazi, kent küçük-burjuvazisi ve proletarya) ulusalsorundaki programları açıkça şekillenmiştir: Burjuva demokratların ulusal sorundaki talebi özerklik ya da federasyondur; küçük burjuva demokratlarının bir kanadı federasyon, diğer bir kanadı ise bağımsızlık talep ediyor. Komünist Hareket ise Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı için savaşıyor, ilke olarak gönüllü bir birliğin propagandasını yapıyor.

VI.

İşçi sınıfı hareketinin bir bütün olarak çıkarları bu hareketin özel bir parçasının veya özel bir aşamasının çıkarlarından üstündürler.Başka bir deyişle işçi sınıfı hareketinin uluslararası çıkarları bu hareketin ulusal bir parçasının çıkarlarından ve işçi sınıfı hareketinin nihai/uzak çıkarları bu hareketin özel bir aşamasının çıkarlarından daha üstündürler.

Komünist strateji ve taktiğin yönlendirici prensipleri Komünist Manifesto'da bu şekilde ifade edilmişlerdir. Dünya komünist ve işçi hareketindeki bütün sapmalar, hemen bütün bölünmeler (Bernştaynçılık, II. Enternasyonal oportünizmi ve Stalinizm) bu ilkeler üzerinde doğan anlaşmazlıklardan ileri gelmişlerdir.

Kürdistan Komünist Hareketi, Komünist Manifesto'nun evrensel ve temel önemdeki bu ilkelerini burjuva-demokratik devrimin henüz tamamlanmadığı Kürdistan'ın özgül koşullarına uyarlardı. Komünist Hareket'in demokratik taleplerin yanısıra sosyalizme geçiş taleplerini de içeren programı ve sürekli devrim stratejisi böyle bir sentezin ifadeleridir.

Kürdistan proletaryasının Kürdistan devrimindeki siyasal stratejisi aşamalı devrim değil, sürekli devrim olmalıdır.

Kürdistan'da devrimi sürekli kılmanın zorunlu önkoşullarından birisi Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini proletaryanın belirlemesi, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin öncülüğünü bir sınıf olarak proletaryanın üstlenmesidir. Bu perspektife sahip olmayan bir hareket devrimi burjuva demokratik çerçevenin ötesine taşıyamaz.

Kürdistan devrimine öncülük girişimi Kürdistan'ın kendisinden ve Kürdistan proletaryasından çıkmalıdır.

Kürdistan proletaryası kurtuluş mücadelesinin önderi olarak ileri çıkmalı, devrimin ulusal-demokratik taleplerle sınırlandırılmasına izin vermeyerek bu devrimi sosyalist bir devrime dönüştürmelidir.

Kürdistan şartlarında sürekli devrim kavramının birinci anlamı budur.

Türkiye ile kıyaslandığında Kürdistan köylü karekteri daha ağır basan, iktisadi bakımdan daha geri bir ülkedir. Türkiye proletaryasına oranla Kürdistan proletaryası sayısal yönden olduğu gibi bilinç ve örgütlenme seviyesi bakımından da şu anda daha geridir.

Fakat, biz indirgemeci değiliz, ekonomist değiliz.

Kürdistan proletaryası öncü bir müfreze olarak ileri çıkabilir, Kürdistan'da devrim erken bir zafer kazanabilir.

Komünist Hareket, bu olasılığı yalnızca hesaba katmakla kalmıyor, onun zaferi için savaşıyor. Bu coşku ile savaşmayanlar Kürdistan pratiğinde bırakalım öncü bir rol oynamayı, devrimci bir rol dahi oynayamazlar.

Türkiye Kürdistanı işçi sınıfı erken bir devrimin öncüsü olarak ortaya çıkarsa, Irak ve İran Kürdistanı'nı kendi örneğini izlemeye çağıracak, çevre ülkelerdeki devrimlere mümkün en büyük desteği vererek devrimin uluslararasılaşması için savaşacaktır.

Sürekli devrim stratejisinin ikinci anlamı da budur.

Herşeyden önce Kürdistan İşçi Sınıfı kendi ülkesinde mümkün olanın en fazlasını yaparak uluslararası devrime yapabileceği katkının azamisini yapmalıdır. Komünist Hareket, proletarya enternasyonalizminden tamda bunu anlamaktadır.

VII.

Birleşik devrim fikri Komünist Hareket'in siyasal stratejisinin ayrılmaz bin unsurudur. Birleşik devrim kavramından devrimlerin aynı anda başlayıp eşit bir tempoda evrilmelerini anlamıyoruz. Devrimler tarihinde böyle bir örnek de yoktur. Tam tersine eşitsiz gelişme kuralıdır tanık olduğumuz.

Devrim, bir dizi muharebeyi içeren uzun bir savaşımdır, bir muharebeler dizisidir.

Birleşik devrimden ne anladığımızı erken bir devrim olasılığından çıkarak şöyle açıklayabiliriz:

Kürdistan'da erken bir devrimci zafer Türkiye proletaryasının aktif desteği olmaksızın kalıcı olamaz, sosyalizm doğrultusunda sürekli kılınamaz. Türkiye devriminin başarısının Kürdistan'ın desteğine bağlı olması gibi Kürdistan devriminin kaderi de Türkiye proletarya devrimi ile sıkı bir bağlantı içinde olacaktır. Bu bağı vurgulamak dışarıdan devrim ihracı beklemek, bu anlayışla politik mücadelemizi yavaşlatmak ya da ertelemek anlamına gelmez. Burada karşılıklı bir bağımlılıktır sözkonusu olan.

Kürdistan ve Türkiye devrimleri arasına uzunca bir kesintinin girmesi halinde Kürdistan'daki muhtemel bir erken devrimci patlamanın yalnız kalması, kesintiye uğraması ve yenik düşmesi kaçınılmazdır. Kürdistan'da devrimin kesin zaferi Türkiye devrimi ile birleşik bir harekete dönüşürse mümkündür.

Komünist Hareket birleşik devrim fikrinden bunu anlamaktadır.

Özetle, Kürdistan proletaryasının devrimi sürekli kılmasının zorunlu ön koşullarından birisi Kürdistan'daki ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin önderi olarak öne çıkması ise, diğeri de Türkiye proletaryası ile sıkı ve sağlam bir ittifak oluşturmasıdır.

VIII.

Komünist Hareket, şu anda fiilen bağımsız bir harekettir. Ama bu fiili durumu bir teori haline dönüştürerek ondan bir örgüt ilkesi çıkartmıyor. Fiilen bağımsız bir oluşum olduğu halde prensip olarak birlikte örgütlenmeyi savunuyor, işçileri bu zihniyetle eğitiyor. Komünist Hareket'in propaganda ve ajitasyonuna bağımsız örgütlenme ilkesi değil, ortak örgütlenme fikri yol gösteriyor.

İlkelerimizi ayırdetmek, ilkeli olmak zorundayız.

Fakat bir ilkeyi savunmakla onu pratiğe tercüme edebilmek arasında bir mesafe vardır. Program, strateji, taktik ve örgüt sorunlarında kafi bir birlik yoksa fiiliyatta birlikte örgütlenilemez.

Koşullar ne olursa olsun bağımsız örgütlenme fikrinde ısrar edenler, bağımsız örgütlenme fikrini mutlaklaştırmakta, onu bir ilkeye dönüştürmektedirler. Bu yaklaşım milliyetçi bakış açısının örgütlenme sorunlarındaki ifadesidir.

IX.

Kürdistan'ın acil çözüm bekleyen iki büyük sorunu vardır: Ulusal sorun ve tarım sorunu. Ezilen ve sömürülen çoğunluğun çıkarları bu sorunların aşağıdan bir kitle hareketiyle, bir devrim yoluyla çözümünde yatıyor. Bu devrime proletarya öncülük etmelidir.

Devrime öncülük edebilmek için işçi sınıfı bağımsız ve örgütlü bir siyasal güç olarak ortaya çıkmalıdır. Kürdistan işçi mücadelesinin şu anda ihtiyaç duyduğu şey devrimci bir partidir. Kürdistan Komünistlerinin şu andaki merkezi görevi tüm güçlerini işçi sınıfı arasında politik faaliyete adamak, işçi hareketinin öncülerini Komünist Hareket'in programı, siyasal stratejisi ve taktikleri çevresinde birleştirerek sağlam bir komünist örgüt inşa etmektir. Kürdistan koşullarında böyle bir örgütün ancak yasadışı bir faaliyet temelinde inşa edilebileceği ve ancak yasadışı olarak varolabileceği açıktır.

Ulusal kurtuluş için yürütülen demokratik mücadelede komünistler işçi sınıfı hareketine dayanmalı, bu mücadeleyi işçi sınıfı ile yürütmelidirler. Komünist Hareketi bu doğrultudan saptırıcı eğilimlere karşı uyanık olunmalı, bu tür eğilimlere şiddetle karşı konmalıdır.

İşçi sınıfının sınıf mücadelesi iki yönlü bir mücadele olmak zorundadır: Demokratik mücadele ve sosyalist mücadele.

İşçi sınıfı demokratik talepler için mücadele ile sosyalizm için mücadeleyi tek bir sınıf mücadelesi halinde birleştirmeli, birincisini ikincisine bağımlı kılmalıdır.

İşçi sınıfı demokratik savaşıma kendi politikaları, kendi sloganları ve kendi eylem biçimleriyle en etkin ve en kararlı biçimde katılmalı, en önde savaşmalı, kendi mücadelesiyle halkın güvenini kazanarak öncülüğünü benimsetmelidir.

★ MARKSİST a KURDİSTAN

Organa Tevgera Komünista Kurdistan
Hejmar 4, İlon 1990

Rızgariya Karkeran Bı Desten wan Bı xwe Dıbe ★ Karkêren Pero Welato Jübe

Ulusal Sorun ve Komünist Hareket

Seyfi Cengiz

I.

Komünist Hareket, Kürt ulusal sorununu misak-ı milli ile sınırlı bir çerçevede ele almıyor; Türkiye, İran, Irak ve Suriye Kürtlerinin birleşme hakkı da dahil Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunuyor. Bu yaklaşım zorla çizilmiş olan bugünkü sınırların meşru olmadığını, Kürdistan halklarının isteği ve iradesi doğrultusunda demokratik bir biçimde yeniden belirlenmesini içermektedir.

II.

Kendi kaderini tayin hakkı, özerklik, federasyon ve bağımsız devlet seçeneklerinin tümünü içerir. Komünist Hareket'in bu hakkı savunuyor olması belli koşullarda bu seçeneklerden herhangi birini pratik bir çözüm olarak benimsemeye açık olduğunu gösterir. Proletaryanın sınıf mücadelesinin çıkarları belirli bir somut durumda sözgelimi bağımsızlık veya birlik talebini bir eylem sloganı ve bir direktif olarak öne sürmeyi zorunlu kılabilir. Komünist Hareket'in ulusal programı bu olasılığı hiç bir şekilde dışlamıyor.

Sorun ilkesel yaklaşımı ortaya koymaktır.

Komünist Hareket, ilke olarak ayrılma seçeneğini ya da federal bir çözümü değil, birleşme özgürlüğünü savunuyor. Leninizm ezilen ulusların komünistlerinin enternasyonalist görevini böyle koymaktadır.

Ulusların ve dillerin tam eşitliği, ulusal azınlıkların haklarının tanınması, kendi kaderini tayin hakkının savunulması Komünistlerin ulusal sorun programının bağlayıcı ve sürekli parçası daima böyle formüle edilmiştir. Bu yaklaşımın eksenini oluşturan fikir yalnızca genel olarak demokrasinin çıkarlarını gözetmek değil, özel olarak sınıf mücadelesinde ayrı ayrı uluslardan işçilerin birliğini kurabilme fikridir.

Bağımsızlık ve birlik talebini bağlayıcı/sürekli bir program talebi haline getirmiş olanlar bu talebi mutlaklaştırmakta, marksist kavramların ardına gizlenerek ulusal sorundaki marksist ilkeleri bozmaktadırlar. Bu nedenledir ki milliyetçiliğe karşı mücadele Kürdistan özelinde gerçekte milliyetçi olmalarına karşın lafızda marksist olduklarını iddia etmekte olan yalancı marksistlere karşı bir mücadele biçimine bürünmüştür.

Kürdistan küçük-burjuva karekteri ağır basan, işçi sınıfı hareketinin henüz zayıf olduğu ağır ulusal baskı altındaki bir ülkedir. Ulusal birlik ve bağımsızlık özleminin son derece güç kazandığı böyle bir ülkede sosyalizmin genel demokratik muhalefetin bir ifadesi biçimine bürünerek dejenerasyona uğramış olması şaşırtıcı değildir.

Sosyalist fikirler Kürdistan'da köylülüğün ve kent küçük burjuvazisinin demokratik ve ulusal özlemleriyle uzlaştırılmaya çalışılarak tanınmaz hale sokuldular, pratik değerlerini yitirdiler.

Bu nedenledir ki Komünist Hareket marksizmi burjuva ve küçük-burjuva demokratizminden ayırmanın mücadelesini vermek zorundadır. Burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığı bir dönemde ortaya çıktığı her yerde komünizm ilkin böyle bir mücadele dönemi yaşamıştır. Kürdistan Komünizmi'de benzer bir mücadele döneminden geçmektedir.

III.

Kürt ulusu kendi kaderini tayin hakkına sahip değil. Bu hakkın henüz kazanılmadığı koşullarda özerklik, federasyon ve bağımsız devlet seçenekleri günün sorunu değil, geleceğin sorunlarıdır. Özgür bir seçim için önce Kürt ulusuna seçme özgürlüğü tanınmalıdır. Kürt halkının tercih yapma özgürlüğüne sahip olmadığı bugünkü koşullarda onun önüne 'özerklik' veya 'federasyon' seçeneklerini koymak, özünde ayrılma hakkı anlamına gelen kendi kaderini tayin hakkını özerklik hakkı ya da federasyon hakkına indirgemektir. Her kim Kürt Ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunduğunu iddia eder, fakat aynı anda 'özerklik' veya 'federasyon' gibi talepleri öne sürerse gerçekte ayrılma hakkını savunmuyordur. Böyleleri mevcut rejimin sınırları içinde bir uzlaşma arayışı içindeki reformist çevrelerdir. (Halkın Emek Partisi, Sosyalist Parti, TKSP gibi). Mevcut rejimin sınırları içinde bir reform olarak özerklik veya federasyo.ı ile devrimci bir önlem olarak kendi kaderini tayin hakkı sırasında büyük fark vardır.

Komünist Hareket bugünkü koşullarda özerklik, federasyon ya da bağımsız devlet gibi bir seçenek önermiyor. Çünkü bunun sırası değil. Bu seçeneklerden birini benimseme zorunluluğu Kürt ulusuna kendi geleceğini belirleme hakkı tanındığı anda ortaya çıkar. Türkiye'de ve Kürdistan'da sermayenin boyunduruğuna son verilmedikçe bu hakkın elde edilebilmesi çok küçük bir olasılıktır.

Komünist Hareket, kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı için savaşıyor, ilke olarak gönüllü birliği savunuyor.

Komünist Hareket'in ulusal sorundaki propaganda ve ajitasyonu ile burjuva ve küçük burjuva demokrat akımların propaganda ve ajitasyonu arasında iki akımın ilke farklarından kaynaklanan derin bir içerik farkı vardır. İlki sosyalist, ikincisi milliyetçi bir nitelik taşır. İlki devrimci ikincisi ise esasta reformisttir.

IV.

Kürdistan'daki ulusal uyanış ve süreklilik kazanan bir ulusal hareketin varlığı TC. devletini 80'lerin ortalarından itibaren yeni bir yaklaşım oluşturmaya zorladı. Bu yöndeki ilk adım Kürtlerin varlığını tanımak oldu. Ardından ulusal hareketin kitleselleşmesini önlemek ve bu hareketi düzen-içi kanallara çekerek pasifize etmek için başka tavizlerin sözü edilir oldu: Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılması, kültürel hakların tanınması, legal Kürt partiler kurma hakkı gibi. Bir zamandır bir bölgesel özerklik planı üzerinde de konuşuluyor. Böyle bir formül üzerinde düşünülmekte olduğu aslında daha olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin kurulduğu günlerdebelli olmuştu. Türkiye Kürdistanı'nda Saddam'ınkine benzer bir otonomi ilân edilirse

(devamı sayfa 19'da) ➡

ESAS DÜŞMAN İÇERDEDİR

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesiyle patlak veren 'Körfez Krizi' sürüyor. Başını ABD ve İngiltere'nin çektiği emperyalist devletler bölgeye durmadan askeri yığınak yapmaktadırlar.

Savaş tehdidi gün be gün büyümekte. Her an bir savaş patlak verebilir. Böyle bir savaş iki taraf bakımından da bir savunma savaşı olmayacaktır.

İlhakaçılığa ve emperyalizme karşı savaş kapitalizme karşı savaştan ayrılamaz.

Muhtemel bir savaşta devrimci tavır iç savaşa girişmek, iç savaşı yükseltmektir. Esas düşman içerdedir. Savaşa taraf olan tüm ülkelerde işçi sınıfları kendi hükümetlerine karşı savaşmalı, muhtemel bir savaşı iç savaşa dönüştürmeye hazırlanmalıdır.

Türkiye ve Kürdistan işçileri,

TC hükümetininin emperyalizm yanlısı, savaş kışkırtıcısı politikalarını protesto edelim, genel siyasi greve hazırlanalım.

KÜRDİSTANLI MARKSİST